

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

με τίτλο:

**«Δομή και λειτουργία του Ελληνικού Τραπεζικού
Συστήματος»**

των σπουδαστών:

**Ανδρουλιδάκη Εμμανουήλ
Χελιουδάκη Ευτύχιο**

Υπεύθυνος Καθηγητής: Ε.Τσουκάτος

ΙΟΥΝΙΟΣ 2005

Περιεχόμενα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ
  - 1.1.ΕΝΝΟΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ
  - 1.2.ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ
  - 1.3.ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
  - 1.4.ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ
2. ΔΟΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
  - 2.1. ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
  - 2.2. ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ
  - 2.3. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
3. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
  - 3.1.ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ
  - 3.2.ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
  - 3.3.ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΚΑΡΤΕΣ
  - 3.4.ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΡΙΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ
  - 3.5.ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΤΡΙΤΟΥΣ
4. ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (ΕΕΤ)
  - 4.1.ΟΡΙΣΜΟΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – ΜΕΛΗ
  - 4.2.ΟΔΗΓΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΑΠΟ ΕΕΤ
5. ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ
  - 5.1.ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
  - 5.2.ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
  - 5.3.ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
6. ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
  - 6.1.ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ
  - 6.2.ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ
  - 6.3.ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΣ
7. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

Χρήμα θεωρείται οτιδήποτε τυγχάνει της γενικής αποδοχής, ως αντάλλαγμα για την απόκτηση αγαθών ή υπηρεσιών. Μπορεί να πάρει διάφορες μορφές και αποτελεί απαραίτητο, αναπόσπαστο μέρος κάθε αναπτυγμένης κοινωνίας.

1.2 ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

Με βάση τις επιτελούμενες από αυτό λειτουργίες, μπορούμε να ορίσουμε με μεγαλύτερη ακρίβεια και ευκρίνεια το χρήμα ως εκείνο το αγαθό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως :

- α) Μέσο, γενικώς αποδεκτό, πληρωμών και συναλλαγών.
- β) Μέτρο υπολογισμού και σύγκρισης των αξιών – τιμών.
- γ) Ασφαλής τρόπος διαφύλαξης αγοραστικής δύναμης και πλούτου.

Η πλέον βασική λειτουργία είναι αυτή του μέσου πληρωμών και συναλλαγών, καθώς εάν ένα αγαθό ικανοποιεί επαρκώς αυτή τη λειτουργία θα πρέπει, κατά συνέπεια, να χρησιμεύει και σαν μέτρο αξιών και σαν ασφαλής τρόπος διαφύλαξης αγοραστικής δύναμης και πλούτου.

Με την λειτουργία ως μέτρο αξιών εννοούμε ότι:

- A)χρησιμοποιείται ως μέτρο υπολογισμού των αγοραίων τιμών αγαθών και υπηρεσιών σε μια οικονομία .
- B)χρησιμοποιείται ως μέτρο σύγκρισης ομοειδών αγαθών και υπηρεσιών.

Η τρίτη λειτουργία του χρήματος ως ασφαλής τρόπος διαφύλαξης αγοραστικής δύναμης και πλούτου απορρέει από την κοινή πεποίθηση ότι το αγαθό αυτό τόσο σήμερα, όσο και στο μέλλον θα εξακολουθήσει να λειτουργεί ως γενικώς αποδεκτό μέσο συναλλαγών και πληρωμών.

Υπάρχουν αγαθά τα οποία δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιήσουν μία ή και δύο ακόμα από τις τρεις λειτουργίες, όπως προκύπτει από τα ακόλουθα παραδείγματα:

- A)Υπάρχουν αγαθά που χρησιμεύουν μερικές φορές και σαν μέσο συναλλαγών, είτε ανάμεσα σε ορισμένες κατηγορίες συναλλασσόμενων είτε σε ορισμένες κατηγορίες συναλλαγών όπως κατά το παρελθόν οι χρυσές λίρες στη χώρα μας.

Β) Ως μέτρο υπολογισμού των αξιών μπορεί να χρησιμοποιείται ο χρυσός ή και ένα ξένο νόμισμα παράλληλα με το εγχώριο αγαθό χρήμα .
Γ) Τέλος , ως μέσο διαφύλαξης μπορεί να χρησιμοποιούνται μετοχές, ομόλογα, ακίνητα κ.λ.π.

1.3 ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Στη διάρκεια των τελευταίων ετών η παγκόσμια οικονομία σημείωσε στροφή από την επιβράδυνση προς την ήπια ανάκαμψη της παραγωγής και του εμπορίου, με τον πληθωρισμό να διατηρείται γενικά σε χαμηλούς ρυθμούς, τα επιτόκια να διαμορφώνονται και να παραμένουν στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων σαράντα ετών και τις αγορές κεφαλαίων να επανέρχονται σταδιακά σε συνθήκες σχετικής σταθερότητας με ήπιες ανοδικές τάσεις των τιμών των μετοχών και των ομολόγων και σμίκρυνση ανά τον κόσμο των επισφαλιστρών επικινδυνότητας. Στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές η εμπιστοσύνη των επενδυτών ενισχύθηκε σταδιακά, με αποτέλεσμα η προηγουμένως πτωτική τάση των αποδόσεων των μακροπρόθεσμων ομολόγων να αντιστραφεί. Μετά τα χαμηλά επίπεδα οι εν λόγω αποδόσεις άρχισαν και πάλι να αυξάνονται, γεγονός που αντανακλά μάλλον βελτίωση του κλίματος εμπιστοσύνης των αγορών στις μακροπρόθεσμες προοπτικές ανάκαμψης της διεθνούς οικονομίας. Οι αναπτρωμένες προσδοκίες για την πορεία της διεθνούς οικονομίας σε συνδυασμό με τα βελτιωμένα επιχειρηματικά κέρδη έδωσαν ώθηση και στην πορεία των τιμών των μετοχών στις διεθνείς χρηματιστηριακές αγορές, με αποτέλεσμα οι κυριότεροι δείκτες να κινηθούν και πάλι ανοδικά με ταυτόχρονη μείωση της διακύμανσής τους .

Μέσα σε αυτό το κλίμα, η ελληνική οικονομία, σημείωσε ρυθμό ανάπτυξης σημαντικά υψηλότερο από εκείνο του συνόλου της ευρωζώνης. Η αύξηση της κατανάλωσης και ιδιαίτερα των επενδύσεων των τελευταίων ετών συνεχίστηκε, με αποτέλεσμα ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ να ανέλθει έναντι του αντίστοιχου περσινού. Όσο αφορά την πορεία του πληθωρισμού, η αναθέρμανση του στους πρώτους μήνες του έτους οφειλόταν κατά κύριο λόγο στην επίδραση των αυξημένων τιμών των καυσίμων και των νωπών οπωροκηπευτικών. Στη συνέχεια του έτους ο πληθωρισμός σταδιακά επιβραδύνθηκε, με αποτέλεσμα η μέση απόκλιση ρυθμών του εναρμονισμένου δείκτη από τον αντίστοιχο δείκτη της ζώνης του ευρώ να διαμορφωθεί σε 1,5%. Στην ίδια περίοδο ανάλογη εικόνα παρουσίασε τόσο η εξέλιξη του γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή, όσο και του πυρήνα του πληθωρισμού, ενώ λόγω και της ανατίμησης του ευρώ η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού συνεχίστηκε

και στο υπόλοιπο του έτους. Η υποχώρηση των γεωπολιτικών εντάσεων και η εξάλειψη της διεθνούς αβεβαιότητας, οι θετικές ενδείξεις για την μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας και η ανάκαμψη της κερδοφορίας των επιχειρήσεων έδωσαν ώθηση στην πορεία της ελληνικής χρηματιστηριακής αγοράς, με αποτέλεσμα όλοι οι βασικοί δείκτες του Χ.Α. να κινηθούν ανοδικά. Στα τέλη του 2004 τόσο ο γενικός δείκτης, όσο και τραπεζικός δείκτης και κλάδος γενικότερα παρουσίαζαν σημαντική άνοδο. (www.hba.gr/ Ε.Ε.Τ. Απολογισμός 2003)

1.4 ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ

Οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στη διάρκεια των τελευταίων ετών, σε συνδυασμό με την αποκλιμάκωση των επιτοκίων, είχαν ως αποτέλεσμα τη σημαντική ενίσχυση της ζήτησης κυρίως για προϊόντα λιανικής τραπεζικής. Τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα συνέχισαν και το 2004 να εστιάζουν τις προσπάθειες τους στην περαιτέρω ανάπτυξη τραπεζικών εργασιών, ιδιαίτερα στους τομείς της καταναλωτικής και της στεγαστικής πίστης και της χρηματοδότησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίοι παρουσιάζουν σημαντικά περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης και δυναμικής κερδοφορίας. Παράλληλα, στοχεύοντας στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τους, οι τράπεζες συνέχισαν να προωθούν τη δημιουργία ευέλικτων δικτύων διανομής των προϊόντων και υπηρεσιών τους και την ορθολογική συγκρότηση του λειτουργικού τους κόστους.

Η άρση των ορίων στα προσωπικά και καταναλωτικά δάνεια αποτέλεσε τη σημαντικότερη θεσμική μεταβολή που σημειώθηκε κατά το προηγούμενο έτος. Η ρύθμιση αυτή, σε συνδυασμό με την περαιτέρω μείωση κατά μισή ποσοστιαία μονάδα του βασικού επιτοκίου του ευρώ από την ΕΚΤ σε 2% , στις αρχές του Ιουνίου 2003 , συμπίεσε τις πραγματικές αποδόσεις των καταθέσεων και των repos, καθώς και το κόστος δανεισμού σε όλες τις κατηγορίες δανείων. Ως εκ τούτου ενισχύθηκε περαιτέρω ο ανταγωνισμός μεταξύ των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι τράπεζες, προκειμένου να ανταποκριθούν στις μεταβαλλόμενες αποταμιευτικές και χρηματοδοτικές ανάγκες των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, κατέβαλαν περαιτέρω προσπάθειες βελτίωσης του εύρους και της ποιότητας των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών τους.

Χαρακτηριστικά δείγματα της σύνθετης μορφής, αλλά και της έντασης που έχει πλέον προσλάβει ο ανταγωνισμός ανάμεσα στις εγχώριες τράπεζες αποτελούν η εξατομικευμένη τιμολόγηση ως συνάρτηση του ύψους συνολικής χρηματοδότησης και της ευρύτερης σχέσης του πελάτη

με τη τράπεζα και η εμφάνιση νέων καταθετικών προϊόντων επενδυτικού-αποταμιευτικού χαρακτήρα. Παράλληλα η απελευθέρωση της καταναλωτικής πίστης, σε συνδυασμό με την περιορισμένη λειτουργική αποτελεσματικότητα της "λευκής λίστας" του Τειρεσία, η οποία αφορά μόνο τα νέα δάνεια, υποχρεώνει τις τράπεζες να αξιοποιήσουν την πείρα και την τεχνογνωσία που έχουν αποκτήσει στη διάρκεια των τελευταίων ετών στη λιανική τραπεζική και να αναπτύξουν αξιόπιστες τεχνικές αποτίμησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των κινδύνων, προκειμένου να περιορίσουν το ενδεχόμενο αύξησης των προβλέψεων τους για επισφαλείς απαιτήσεις. Σε νομοθετικό επίπεδο, εξετάζεται το ενδεχόμενο ανάθεσης στην ΕΚΤ ενισχυμένων αρμοδιοτήτων εποπτείας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, όπως ο έλεγχος του τρόπου υπολογισμού και καθορισμού των επιτοκίων, της ποιοτικής ενημέρωσης των συναλλασσομένων κ.α.

Όσον αφορά την αποδοτικότητα του τραπεζικού κλάδου, από τα αποτελέσματα του 2004 και τις προβλέψεις για το νέο έτος παρατηρείται βελτίωση του οργανικού αποτελέσματος των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων, κυρίως λόγω ενίσχυσης των τοκοφόρων εργασιών τους, αλλά και της συγκρατημένης, ανόδου των λειτουργικών δαπανών τους. Στην ικανοποιητική πορεία των αποτελεσμάτων προ φόρων συνέβαλε και η βελτίωση των κερδών από χρηματοοικονομικές πράξεις, ενώ μειωμένος ήταν αντίθετα ο βαθμός συμμετοχής των εσόδων από προμήθειες στα συνολικά έσοδα, απόρροια του ανταγωνισμού. Με τη πράξη αυτή τα πιστωτικά ιδρύματα ωθήθηκαν σταδιακά, από το δεύτερο εξάμηνο του περσινού έτους, προς την αναμόρφωση και τον περιορισμό των προμηθειών, καθώς και την ενσωμάτωση τους στο επιτόκιο χορηγήσεων. Η βελτιωμένη κερδοφορία των τραπεζών το 2004 δημιουργεί αισιοδοξία για τα αποτελέσματα τους κατά την επόμενη χρήση. Παράλληλα το ενδεχόμενο της διατηρήσιμης ανάκαμψης στην εγχώρια και στις διεθνείς χρηματιστηριακές αγορές θα μπορούσε να επιταχύνει περαιτέρω την αποδοτικότητα τους, ενώ η εφαρμογή από το 2004 των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και η υποχρέωση δημιουργίας ειδικών προβλέψεων ενδέχεται να επηρεάσει αφενός την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών και αφετέρου το λειτουργικό κόστος τους, λόγω της απαιτούμενης προσαρμογής των λειτουργικών συστημάτων τους.

Στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα, κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, σημειώθηκαν σημαντικές ανακατατάξεις, που ήταν απόρροια της απελευθέρωσης του χρηματοπιστωτικού τομέα, του ολοένα και μεγαλύτερου βαθμού ολοκλήρωσης των ευρωπαϊκών χρηματοοικονομικών αγορών και της ένταξης της χώρας στο ευρώ. Το 2004 σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, δεν σημειώθηκαν σημαντικές διορθωτικές αλλαγές, παρά την έντονη φημολογία περί επικείμενων εξαγορών και συγχωνεύσεων, η οποία επικράτησε στη διάρκεια του

έτους, και σε αντίθεση με τη διαδικασία ενοποίησης που παρατηρείται στον ευρωπαϊκό χώρο, ιδίως όσον αφορά τις υπηρεσίες χονδρικής τραπεζικής. Στο άμεσο μέλλον ωστόσο, δεδομένου του σχετικά μικρού μεγέθους των ελληνικών τραπεζών για τα ευρωπαϊκά δεδομένα, ενδέχεται να υπάρξουν περαιτέρω ανακατατάξεις στο μέγεθος των εγχώριων τραπεζικών ομίλων, είτε μέσω νέων συγχωνεύσεων και εξαγορών είτε μέσω ισχυρών διασυνδέσεων με μεγάλους ευρωπαϊκούς τραπεζικούς ομίλους. Παράλληλα η εξωστρέφεια στις δραστηριότητες ορισμένων ελληνικών τραπεζών, με την επέκτασή τους σε γειτονικές χώρες – κυρίως των Βαλκανίων – μέσω εξαγορών ή σύναψης συνεργασιών, ενδέχεται στο μέλλον να έχει σημαντική θετική επίδραση στην κερδοφορία τους. (www.hba.gr/ Ε.Ε.Τ. Απολογισμός 2003)

2. ΔΟΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Το Τραπεζικό Σύστημα στην Ελλάδα αποτελείται από:

- A) Την Τράπεζα της Ελλάδος (Κεντρική, Εκδοτική Τράπεζα) και
- B) Τους ενδιάμεσους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, ο ρόλος των οποίων είναι να παρεμβάλλονται ανάμεσα στις «πηγές» και στις «χρήσεις» των χρηματοδοτικών πόρων που διακινούνται στην οικονομία. Τέτοιοι «ενδιάμεσοι χρηματοδοτικοί οργανισμοί» είναι:
  - I) Οι Ειδικοί Πιστωτικοί Οργανισμοί και
  - II) Οι Εμπορικές Τράπεζες

Ο ρόλος των ενδιάμεσων χρηματοδοτικών οργανισμών είναι πολύ σημαντικός διότι με την ύπαρξη ενός αναπτυγμένου και αποτελεσματικού συστήματος «ενδιάμεσων» γίνεται εφικτή η χρηματοδότηση της οικονομίας και η ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας. Και αυτό διότι:

- οι ενδιάμεσοι αυτοί οργανισμοί επιτυγχάνουν πληρέστερη κινητοποίηση των αποταμιευτικών πόρων, προσφέροντας στους μεμονωμένους αποταμιευτές ασφαλείς τοποθετήσεις των χρημάτων τους, εξασφαλίζοντας τους παράλληλα κάποια απόδοση.
- διευκολύνουν τις επιχειρήσεις στην ανεύρεση δανειακών κεφαλαίων με το να μετατρέπουν τα επί μέρους μικροποσά που συλλέγουν σε μεγάλα ποσά και να τα διαθέτουν σε αυτές.

Η συμμετοχή της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση προσθέτει στο σκηνικό και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Η ύπαρξη της δεν τροποποιεί τις λειτουργίες ούτε της Κεντρικής Τράπεζας ούτε των Εμπορικών Τραπεζών.

Λειτουργεί ως τοποτηρητής των συμφωνιών που έχουν υπογράψει τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια των οποίων πραγματοποιεί ελέγχους και παρέχει κατευθύνσεις προς τον απώτερο στόχο της οικονομικής σύγκλισης.

2.1 ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η κεντρική εκδοτική τράπεζα της χώρας. Ιδρύθηκε το 1927, βάσει ενός Παραρτήματος του Πρωτοκόλλου της Γενεύης της 15ης Σεπτεμβρίου, λίγα χρόνια μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο και τη Μικρασιατική Καταστροφή, και άρχισε να λειτουργεί το Μάιο του 1928. Στα 75 χρόνια της ιστορίας της γνώρισε 18 Διοικητές και 28 Υποδιοικητές.

Οι εργασίες της ξεκίνησαν στις 14 Μαΐου 1928, με πρώτο Διοικητή τον Αλέξανδρο Διομήδη. Οι επέτειοι των 25 ετών, με Διοικητή τον Γεώργιο Μαντζαβίνο, και των 50 ετών, με Διοικητή τον Ξενοφόντα Ζολώτα, εορτάστηκαν με λαμπρές τελετές. Η επέτειος των 75 ετών βρίσκει την Τράπεζα μέλος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, με Διοικητή τον Νικόλαο Γκαργκάνα.

Θεσμικό Πλαίσιο

Το καθεστώς που διέπει τη λειτουργία της Τράπεζας της Ελλάδος προσδιορίζεται στο Καταστατικό της. Το Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος κυρώθηκε με το νόμο 3424/7.12.1927 ΦΕΚ Α΄ 298 «Περί κυρώσεως του από 10 Νοεμβρίου 1927 ΝΔ/τος "Περί κυρώσεως της από 27 Οκτωβρίου 1927 συμβάσεως περί παραιτήσεως της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος από του προνομίου εκδόσεως τραπεζικών γραμματίων και περί συστάσεως νέας Τραπέζης υπό την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ» και του προσαρτωμένου τη συμβάσει καταστατικού της Τραπέζης της Ελλάδος". Στο άρθρο 1 παρ. β του Νομοθετικού Διατάγματος της 10.11.27 ορίζεται ρητά ότι οι διατάξεις του Καταστατικού έχουν ισχύ διατάξεων νόμου.

Το Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος έχει κατά καιρούς υποστεί διάφορες τροποποιήσεις. Οι βασικότερες τροποποιήσεις του Καταστατικού επήλθαν με τις από 22 Δεκεμβρίου 1997 και 25 Απριλίου 2000 αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκαν αντίστοιχα με τους Ν. 2609/11.5.1998 και 2832/13.6.2000. Με τις τροποποιήσεις αυτές διαμορφώνεται ένα σύγχρονο πλαίσιο λειτουργίας της κεντρικής τράπεζας, το οποίο είναι σύμφωνο με τις διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών. Το Καταστατικό, όπως ήδη ισχύει, ορίζει ως πρωταρχικό σκοπό της Τράπεζας της Ελλάδος τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών, καθορίζει τις βασικές της αρμοδιότητες, κατοχυρώνει την ανεξαρτησία της και προσδιορίζει τις σχέσεις της με τη Βουλή και την Κυβέρνηση. Προβλέπει επίσης ότι, από της υποκαταστάσεως του ευρώ στο εθνικό νόμισμα, η Τράπεζα της Ελλάδος λειτουργεί ως αναπόσπαστο μέρος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών τόσο κατά την επιδίωξη του πρωταρχικού της σκοπού όσο και ως προς σειρά βασικών αρμοδιοτήτων της, ενεργώντας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οι βασικές λειτουργίες της Κεντρικής Τράπεζας μπορούν να περιγραφούν, συνοπτικά, ως ακολούθως :

A) Εκδίδει το εθνικό νόμισμα (χαρτονομίσματα , κέρματα) και ελέγχει την κυκλοφορία του. Επιπλέον, ασκεί χρέη «θησαυροφυλακίου του Ελληνικού Κράτους».

B) Ασκεί τη νομισματική πολιτική και πιστωτική πολιτική της κυβέρνησης με σκοπό:

I) Τον έλεγχο της ρευστότητας της οικονομίας

II) Τον έλεγχο του όγκου και της κατανομής των πιστώσεων

III) Την εύρυθμη λειτουργία όλου του τραπεζικού συστήματος

Γ) Είναι υπεύθυνη για την τήρηση της συναλλαγματικής πολιτικής και για την προστασία του εθνικού νομίσματος.

Παρά το ότι η Κεντρική Τράπεζα είναι τυπικά ανεξάρτητος οργανισμός , στην πράξη όμως η πολιτική της καθορίζεται από την Κυβέρνηση, έτσι ώστε η νομισματική και πιστωτική πολιτική να συνδέεται και να συντονίζεται με την δημοσιονομική πολιτική και με τις γενικότερες αναπτυξιακές και άλλες επιδιώξεις της Κυβέρνησης.

Οι ερευνητικές δραστηριότητες της Τράπεζας της Ελλάδος

Στόχος της Διεύθυνσης Οικονομικών Μελετών της Τράπεζας της Ελλάδος είναι η προώθηση έρευνας υψηλού επιπέδου που να συμβάλλει στο διάλογο για την οικονομική πολιτική. Η έρευνα επικεντρώνεται σε θέματα που σχετίζονται με το έργο μιας εθνικής κεντρικής τράπεζας και προσφέρει στοιχεία χρήσιμα για τη διαμόρφωση των αποφάσεων οικονομικής πολιτικής. Οι ερευνητικές δραστηριότητες αναλαμβάνονται κυρίως από τη ΔΟΜ, συμμετέχουν όμως και άλλες Διευθύνσεις.

Τα κύρια πεδία έρευνας είναι τα εξής:

- Η λειτουργία και η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.
- Η λειτουργία και η μετάδοση της νομισματικής πολιτικής.
- Μακροοικονομικά υποδείγματα και προβλέψεις.
- Η διαδικασία μετασχηματισμού, με ιδιαίτερη έμφαση στις οικονομίες των Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου.
- Οι προσδιοριστικοί παράγοντες της μακροχρόνιας ανάπτυξης στην Ελλάδα - συμπεριλαμβανομένου του ρόλου του ισοζυγίου πληρωμών και του δημόσιου τομέα.

- Ιστορική έρευνα σχετικά με νομισματικά και τραπεζικά θέματα, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης ιστορικών χρονολογικών σειρών.

Η Τράπεζα της Ελλάδος οργανώνει συνέδρια και σεμινάρια πάνω σε θέματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για την ακαδημαϊκή κοινότητα και όσους συμμετέχουν στην διαμόρφωση της οικονομικής πολιτικής. Τον Δεκέμβριο του 2000 οργανώθηκε, από κοινού με το Brookings Institution, ένα συνέδριο για την Ελληνική οικονομία. Το συνέδριο συγκέντρωσε διαπρεπείς επιστήμονες διεθνούς κύρους με αντικείμενο την ανάλυση της οικονομικής πολιτικής που ασκήθηκε στην Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες και την αξιολόγηση των προκλήσεων του μέλλοντος. Τα πρακτικά του συνεδρίου αυτού έχουν δημοσιευθεί στον τόμο: Greece's Economic Performance and Prospects, με την επιμέλεια των Ralph C, Bryant, Νικόλαου Γκαργκάνα, και Γεώργιου Ταβλά. Επίκειται η δημοσίευση των πρακτικών του συνεδρίου αυτού και στα ελληνικά.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει αναπτύξει ερευνητικούς δεσμούς με άλλα ιδρύματα, και συμμετέχει σε ερευνητικά δίκτυα που έχουν οργανωθεί από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών. Η Τράπεζα φιλοξένησε το Θερινό Ευρωπαϊκό Συμπόσιο του Centre for Economic Policy Research για την Μακροοικονομική την περίοδο 26 Μαΐου - 1 Ιουνίου 2003. Τον Νοέμβριο του 2003 η Τράπεζα της Ελλάδος φιλοξένησε, επίσης, το κοινό εργαστήριο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Center for Financial Studies για τις αγορές κεφαλαίων και την χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση στην Ευρώπη.

Οι ερευνητικές εργασίες δημοσιεύονται στη σειρά «Δοκιμίων Εργασίας» της Τράπεζας, στο Οικονομικό Δελτίο της, καθώς και σε επιστημονικά περιοδικά. Έλληνες και ξένοι ερευνητές επισκέπτονται τακτικά την Τράπεζα, ιδιαίτερα στα πλαίσια του Προγράμματος Επισκεπτών Ερευνητών.

Νομοθετικό και Κανονιστικό Πλαίσιο

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την παροχή άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, καθώς και για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η ανάληψη και η άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων διέπεται κυρίως από το Ν. 2076/92, με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική τραπεζική νομοθεσία η 2η Τραπεζική Οδηγία (89/646/ΕΟΚ, όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2000/12/ΕΚ), καθώς και από το Ν. 1665/1951. Οι βασικοί εποπτικοί κανόνες έχουν καθοριστεί με Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, με τις οποίες ενσωματώθηκαν

αντίστοιχες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Οδηγίες 89/299 ΕΟΚ /89, 91/633 ΕΟΚ/91, 89/647 ΕΟΚ/89, 91/31 ΕΟΚ /90 και 92/121 ΕΟΚ/92/ΕΕ αριθ. L 29/1/93) και αφορούν, μεταξύ άλλων, τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων (ΠΔ/ΤΕ 2053/92, όπως ισχύει), το συντελεστή φερεγγυότητας (ΠΔ/ΤΕ 2054/92, όπως ισχύει) και την εποπτεία και τον έλεγχο των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΠΔ/ΤΕ 2246/93, όπως ισχύει).

Με το Ν. 2396/96 ενσωματώθηκαν στην εσωτερική νομοθεσία οι Οδηγίες 93/22/ΕΟΚ για τις επενδυτικές υπηρεσίες στον τομέα των κινητών αξιών και 93/6/ΕΟΚ για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ειδικότερα, το θέμα των κεφαλαιακών απαιτήσεων για την κάλυψη των κινδύνων αγοράς (Market risk) του χαρτοφυλακίου συναλλαγών αλλά και του επενδυτικού χαρτοφυλακίου των πιστωτικών ιδρυμάτων έχει εξειδικευτεί με την ΠΔ/ΤΕ 2397/96. Με την ΠΔ/ΤΕ 2438/98 εξειδικεύτηκαν οι αρχές λειτουργίας και τα κριτήρια αξιολόγησης των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων των πιστωτικών ιδρυμάτων που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων

Η Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 55Α του Καταστατικού της, όπως ισχύει και του Ν. 2076/92 που αφορά κυρίως την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Ελλάδα και την αμοιβαία αναγνώριση του καθεστώτος εποπτείας των τραπεζών με έδρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ασκεί την εποπτεία επί των πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Ελλάδα περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους στην αλλοδαπή, καθώς και επί των υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε τρίτες, εκτός ΕΕ, χώρες. Στόχοι της εποπτείας είναι η σταθερότητα και αποτελεσματικότητα του πιστωτικού συστήματος και γενικότερα του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας. Επίσης, η εποπτεία αποβλέπει στη διαφάνεια των διαδικασιών και των όρων των συναλλαγών των υποκειμένων σ' αυτή.

Στην έννοια της εποπτείας περιλαμβάνονται ειδικότερα ο ορισμός των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΠΔ/ΤΕ 2053/92, όπως ισχύει), καθώς και ο έλεγχος της φερεγγυότητας (ΠΔ/ΤΕ 2054/92, όπως ισχύει), της ρευστότητας (υποβολή στοιχείων ρευστότητας), της κεφαλαιακής επάρκειας (ΠΔ/ΤΕ 2397/96), της συγκέντρωσης κινδύνων (ΠΔ/ΤΕ 2246/93, όπως ισχύει) και του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (ΠΔ/ΤΕ 2438/98) των πιστωτικών ιδρυμάτων. Κατά την εφαρμογή των

πιο πάνω διατάξεων περί εποπτείας, η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να θέτει τόσο γενικούς για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα όσο και ειδικούς κατά πιστωτικό ίδρυμα κανόνες (άρθρο 18, παρ. 1 Ν. 2076/92, όπως ισχύει).

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι επίσης, σύμφωνα με το Ν. 2331/95 (άρθρο 1, παράγρ. στ'), η Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή από τα πιστωτικά ιδρύματα των διατάξεων του νόμου αυτού που αφορά την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (Σχετ. Εγκύκλιος Διοίκησης 16/2.8.2004).

Σημειώνεται ότι τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε χώρες εκτός ΕΕ δεν υπάγονται στους ισχύοντες στην Ελλάδα κανόνες που αφορούν το δείκτη φερεγγυότητας και κεφαλαιακής επάρκειας ως προς τους κινδύνους αγοράς, εφόσον καλύπτονται οι προκύπτουσες με βάση τις διατάξεις της Σύμβασης της Βασιλείας κεφαλαιακές απαιτήσεις, οι δε περιορισμοί ως προς τη συγκέντρωση κινδύνων είναι ισοδύναμοι με τους προβλεπόμενους στη σχετική Οδηγία της Ε.Ε. (ΠΔ/ΤΕ 2461/5.4.2000).

Τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε άλλα κράτη - μέλη της ΕΕ υπάγονται στην εποπτεία των αρμόδιων αρχών του κράτους καταγωγής με εξαίρεση τον έλεγχο ρευστότητας, ο οποίος ασκείται από την Τράπεζα της Ελλάδος σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές του κράτους καταγωγής (άρθρο 19 Ν. 2076/92).

Ειδικά μέτρα εποπτείας - Ανάκληση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί ανακλήσεως της άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος (παρ.2 του παρόντος κεφαλαίου) η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται, στα πλαίσια της ασκούμενης προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, να λαμβάνει τα εξής μέτρα:
  - α) Να διορίζει Επίτροπο, κατά τις διατάξεις του Α.Ν. 1665/1951, όταν το πιστωτικό ίδρυμα (ι) δεν μπορεί ή αρνείται να αυξήσει τα ίδια κεφάλαιά του, (ιι) παρακωλύει με οποιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο ή (ΙΙΙ) παραβαίνει διατάξεις νόμων, αποφάσεων ή κανονισμών των νομισματικών αρχών.
  - β) Να παρατείνει το χρόνο εκπλήρωσης ορισμένων ή του συνόλου των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του πιστωτικού ιδρύματος, όταν αυτό παρουσιάζει σημαντικά μειωμένη ρευστότητα με πιθανολογούμενη

ανεπάρκεια ιδίων κεφαλαίων (άρθρο 22 Ν. 2076/92, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 33, παρ. 4 Ν. 2937/2001).

Η παράταση ορίζεται με Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για χρονικό διάστημα μέχρι δύο μηνών, που μπορεί να ανανεωθεί για ένα ακόμη μήνα. Με την ίδια Πράξη και για το αυτό χρονικό διάστημα διορίζεται, εφόσον δεν έχει ήδη διοριστεί, Επίτροπος, ο οποίος έχει τις εξουσίες που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 8 του α.ν. 1665/1951.

2. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να ανακαλεί (άρθρο 8 Ν. 2076/92) την άδεια λειτουργίας ενός πιστωτικού ιδρύματος στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. όταν το πιστωτικό ίδρυμα :

- (i) δεν κάνει χρήση της άδειας μέσα σε διάστημα δώδεκα μηνών από τη χορήγησή της, εκτός αν η άδεια παρέχει μεγαλύτερη προθεσμία,
- (ii) παραιτείται ρητώς από αυτήν, ή
- (iii) έχει πάψει να ασκεί την δραστηριότητά του για χρονική περίοδο μεγαλύτερη των έξι μηνών.

β. όταν η άδεια λειτουργίας έχει χορηγηθεί με βάση ψευδείς, ανακριβείς ή παραπλανητικές δηλώσεις

γ. όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν διαθέτει επαρκή ίδια κεφάλαια και δεν προσφέρει πλέον την εγγύηση ότι δύναται να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του έναντι των πιστωτών του και ιδιαίτερα δεν διασφαλίζει πλέον τα επιστρεπτέα κεφάλαια που του εμπιστεύτηκαν

δ. όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν εκπληρώνει πλέον τους όρους, σύμφωνα με τους οποίους χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας

ε. όταν το πιστωτικό ίδρυμα :

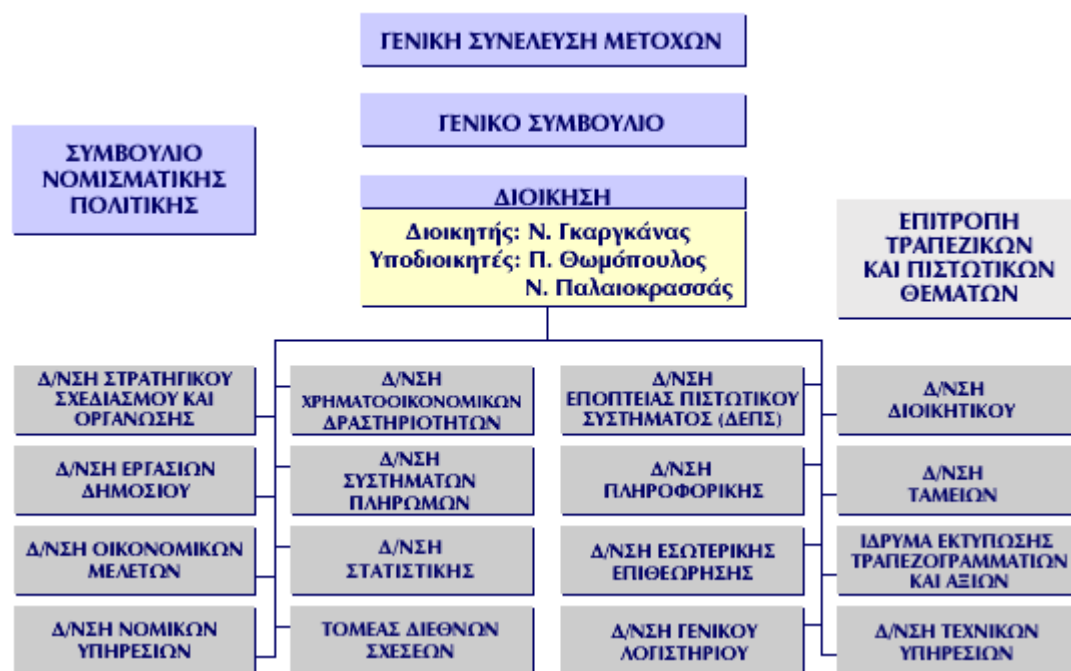
- (i) δεν μπορεί ή αρνείται να αυξήσει τα ίδια κεφάλαιά του
- (ii) παρακωλύει με οποιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο, και
- (iii) παραβαίνει διατάξεις νόμων, αποφάσεων ή κανονισμών των νομισματικών αρχών.

3. Η Τράπεζα της Ελλάδος

α) δύναται να ανακαλέσει (άρθρο 12 παρ. 3 Ν. 2076/92) την άδεια λειτουργίας υποκαταστήματος πιστωτικού ιδρύματος χώρας εκτός της ΕΕ, όταν το εν λόγω υποκατάστημα δεν εκπληρώνει πλέον τους όρους σύμφωνα με τους οποίους χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας ή όταν συντρέχει οποιοσδήποτε από τους όρους που αναφέρονται στην παρ. 1 και ιδιαίτερα, όταν έχει ανακληθεί η άδεια του πιστωτικού ιδρύματος από τις αρχές της χώρας έδρας του

β) εφόσον διαπιστώσει ότι πιστωτικό ίδρυμα με έδρα σε χώρα της Ε.Ε. που διαθέτει υποκατάστημα στην Ελλάδα ή παρέχει υπηρεσίες στο

έδαφος της δεν τηρεί τις διατάξεις του Ν. 2076/92 απαιτεί την εκ μέρους του συμμόρφωση σε αυτές. Στην περίπτωση δε μη συμμόρφωσης λαμβάνονται αποτρεπτικά μέτρα σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 22 του Ν. 2076/92 η οποία περιλαμβάνει την ενημέρωση της αρμόδιας αρχής της χώρας καταγωγής και σε εξαιρετικές περιπτώσεις τη λήψη μέτρων πριν την ενημέρωση της εν λόγω αρχής.

2.2 ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Ειδικοί Πιστωτικοί Οργανισμοί θεωρούνται τα πιστωτικά εκείνα ιδρύματα που έχουν εξειδικευμένο σκοπό, κυρίως όσον αφορά την δανειοδοτική τους δραστηριότητα ή αρμοδιότητα. Τέτοιοι οργανισμοί στην Ελλάδα είναι οι διάφορες τράπεζες επενδύσεων(π.χ ΕΤΕΒΑ) , η Αγροτική Τράπεζα, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο κ.α.

Οι Ειδικοί Πιστωτικοί Οργανισμοί συγκεντρώνουν πόρους από καταθέσεις , από έκδοση τραπεζικών ομολόγων και από πιστώσεις της Κεντρικής Τράπεζας. Ανάλογα με τον ιδιαίτερο σκοπό κάθε οργανισμού, οι χορηγήσεις συγκεντρώνονται σε ειδικούς φορείς και για την συγκεκριμένη χρήση π.χ. στεγαστικά δάνεια , βιομηχανικά δάνεια , αγροτικά δάνεια κ.λ.π.

Οι Ειδικοί Πιστωτικοί Οργανισμοί συμβάλλουν επίσης στην κάλυψη των δανειακών αναγκών του δημόσιου , με την υποχρεωτική αγορά εντόκων γραμματίων του δημοσίου.

2.3 ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Ίδρυση και λειτουργία πιστωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα

Ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται να συσταθούν και να λειτουργούν μόνο με τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας και κατ' εξαίρεση με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του Ν. 1667/86 (άρθρο 5, παρ. 1 Ν. 2076/92). Ως πιστωτικό ίδρυμα ορίζεται (άρθρο 2, παρ. 1 Ν. 2076/92) η επιχείρηση, η δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό και στη χορήγηση πιστώσεων για λογαριασμό της. Η κατ' επάγγελμα αποδοχή καταθέσεων χρημάτων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό απαγορεύεται σε πρόσωπα ή σε επιχειρήσεις που δεν αποτελούν πιστωτικά ιδρύματα, ενώ η αντίστοιχη απαγόρευση της κατ' επάγγελμα χορήγησης δανείων ή πιστώσεων προς το κοινό ήρθη με την έκδοση του Ν. 2937/2001 και η σχετική δραστηριότητα υπήχθη σε καθεστώς αδειοδότησης της Τράπεζας της Ελλάδος. Οι όροι για τη χορήγηση της σχετικής άδειας θα καθοριστούν με Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Σε περίπτωση άσκησης της πιο πάνω δραστηριότητας χωρίς την απαιτούμενη άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος επιβάλλονται διαζευκτικά ή σωρευτικά οι προβλεπόμενες κυρώσεις (φυλάκιση, χρηματική ποινή). Η ανωτέρω απαγόρευση δεν καταλαμβάνει τη χορήγηση δανείων ή πιστώσεων με οποιονδήποτε τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της εκδόσεως πιστωτικών καρτών, για τη διάθεση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών είτε από την ίδια τη διαθέτουσα το αγαθό ή την υπηρεσία επιχείρηση είτε από επιχείρηση συνδεδεμένη με αυτήν, κατά την έννοια του άρθρου 42ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920 ή στενά με αυτή συνεργαζομένη, κατά τα οριζόμενα με Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (άρθρο 4, παρ. 1 και 3 Ν. 2076/92, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 33, παρ. 2 Ν. 2937/2001).

Η διαδικασία για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος καθορίζεται στο Ν. 2076/92 (άρθρα 5,6,7 και 17). Οι βασικές προϋποθέσεις είναι οι ακόλουθες :

1. Υποβολή αίτησης στην Τράπεζα της Ελλάδος, συνοδευόμενη από πρόγραμμα επιχειρηματικής δραστηριότητας για το είδος, την έκταση των εργασιών και το χρονοδιάγραμμα επίτευξης των στόχων του πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και για το πλαίσιο της διοικητικής και λογιστικής οργάνωσής του και των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου.
2. Κατά τη διακριτική ευχέρεια της Τράπεζας της Ελλάδος, κατάθεση ισόποσης με το μετοχικό κεφάλαιο του από ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένου πιστωτικού ιδρύματος, η οποία επιστρέφεται μετά την κατάθεση του μετοχικού κεφαλαίου στην Τράπεζα της Ελλάδος ή την κοινοποίηση τυχόν απορριπτικής απόφασης της Τράπεζας της Ελλάδος.
3. Γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος της ταυτότητας των μετόχων, φυσικών ή νομικών προσώπων, που θα κατέχουν ειδική συμμετοχή στο πιστωτικό ίδρυμα καθώς και το ποσοστό της συμμετοχής. Ως ειδική συμμετοχή νοείται η άμεση ή έμμεση κατοχή τουλάχιστον του 10% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου του πιστωτικού ιδρύματος (άρθρο 2, εδ. 10 Ν. 2076/92).
Προκειμένου περί μετόχων νομικών προσώπων η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται να ζητήσει γνωστοποίηση της ταυτότητας των φυσικών προσώπων που άμεσα ή έμμεσα ελέγχουν τα νομικά πρόσωπα.
Σε περίπτωση που οι μέτοχοι με ειδική συμμετοχή είναι λιγότεροι από δέκα γνωστοποιείται η ταυτότητα των δέκα μεγαλύτερων μετόχων.
4. Γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος της ταυτότητας δύο τουλάχιστον προσώπων κατοίκων Ελλάδος, που θα είναι υπεύθυνα για τον καθορισμό του προσανατολισμού της δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος και διαθέτουν την απαιτούμενη κατάρτιση και εμπειρία, όπως αυτή προκύπτει από προϋπηρεσία σε θέσεις ανάλογης ευθύνης κατά προτίμηση σε πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα. Ένα τουλάχιστον από τα ως άνω πρόσωπα θα συμμετέχει ως μέλος στο ΔΣ του πιστωτικού ιδρύματος.
5. Υποβολή δήλωσης για την προέλευση των χρηματικών μέσων των μετόχων, όπως ορίζει ο νόμος (Ν. 1868/ άρθρο 27).
6. Πριν τη χορήγηση της άδειας θα πρέπει να κατατεθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος το αρχικό κεφάλαιο, το οποίο ανέρχεται τουλάχιστον στο ποσό των ευρώ 18.000.000 (ή δρχ.6.133,5 εκατ.) προκειμένου περί πιστωτικών ιδρυμάτων με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας (ΠΔ/ΤΕ 2471/10.4.2001).

Συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων

α. Η συγχώνευση των πιστωτικών ιδρυμάτων διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 2515/25.7.97, όπως το άρθρο αυτό συμπληρώθηκε με το άρθρο 12 του Ν.2744/25.10.99 και από τις διατάξεις των άρθρων 68 - 80 του κ. ν. 2190/1920, όπως ισχύει, εφόσον δεν αντίκεινται στο άρθρο 16 του Ν. 2515/97, όπως ισχύει.

Η συγχώνευση των πιστωτικών ιδρυμάτων πραγματοποιείται είτε με απορρόφηση (με την οποία εξομοιώνεται και η εξαγορά) είτε με σύσταση νέας εταιρίας κατά τους ορισμούς του άρθρου 68 του κ.ν. 2190/1920.

Ο Υπουργός Ανάπτυξης εκδίδει την εγκριτική απόφαση της συγχώνευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας περί ανωνύμων εταιριών, αφού έχει προηγηθεί η έγκριση της συγχώνευσης από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Τα πιστωτικά ιδρύματα που συγχωνεύονται γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος τις περί συγχωνεύσεως αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων τους, συνοδευόμενες: ι) από το σχέδιο σύμβασης συγχωνεύσεως και τις κατά περίπτωση προβλεπόμενες επ' αυτού εκθέσεις και ιι) από το πρόγραμμα επιχειρηματικής δραστηριότητας για το είδος και την έκταση των εργασιών, καθώς και για τη διοικητική και λογιστική οργάνωση και τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος που προέρχεται από τη συγχώνευση.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, εντός δύο μηνών από την υποβολή όλων των ανωτέρω στοιχείων ή εντός έξι μηνών επί συγχωνεύσεως δια συστάσεως νέου πιστωτικού ιδρύματος, εγκρίνει τη συγχώνευση ή την αρνείται με αιτιολογημένη απόφασή της, εάν, λόγω της συγχώνευσης, είτε ι) καθίσταται ανεπαρκής η διοικητική ή και η λογιστική οργάνωση ή οι διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος που προέρχεται από τη συγχώνευση είτε ιι) δεν πληρούνται ως προς το πιστωτικό αυτό ίδρυμα οι αρχές και οι κανόνες που διέπουν την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και ιδίως οι κανόνες που ισχύουν ως προς τη συγκέντρωση κινδύνων ή την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων.

β. Ομοίως απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος:

- ι) επί διασπάσεως πιστωτικών ιδρυμάτων κατά τα άρθρα 81 έως και 89 του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει, καθώς και
- ιι) για την έγκυρη απόκτηση από λειτουργούν πιστωτικό ίδρυμα κλάδου, μέρους ή τμήματος της επιχείρησης ή υποκαταστημάτων άλλου λειτουργούντος πιστωτικού ιδρύματος, εφόσον επέρχεται αύξηση του ενεργητικού του επωφελούμενου ή του αποκτώντος πιστωτικού

ιδρύματος κατά ποσοστό 10% και άνω ή αύξηση του συνολικού αριθμού των υποκαταστημάτων και θυρίδων του.

- γ. Οι ανωτέρω διατάξεις υπό στοιχεία α' και β' καταλαμβάνουν και τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στο συνημμένο στην απόφαση ΕΤΠΘ 80/15/29.8.2000 Πίνακα, εφόσον, αντίστοιχα:
- ι) το απορροφούν ή το εξαγοράζουν ή το συνιστώμενο νέο νομικό πρόσωπο, στις περιπτώσεις υπό στοιχείο α' και
  - ιι) το επωφελούμενο ή το αποκτών νομικό πρόσωπο στις περιπτώσεις υπό στοιχεία β' ι και β' ιι, αντίστοιχα, είναι πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο χρηματοδοτικό ίδρυμα εποπτευόμενο από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Εγκατάσταση στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε κράτος μέλος της Ε.Ε. και διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών

Τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν την έδρα τους σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε χώρα που έχει κυρώσει τη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο μπορούν να εγκαθίστανται μέσω υποκαταστημάτων ή να παρέχουν χωρίς εγκατάσταση διασυνοριακές υπηρεσίες στην Ελλάδα, χωρίς να απαιτείται έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος, εφόσον οι δραστηριότητες που προτίθενται να ασκήσουν καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας που έχουν λάβει από τις αρμόδιες αρχές της χώρας καταγωγής και εποπτεύονται από αυτές με βάση τις αντίστοιχες οδηγίες της ΕΕ ως ελάχιστο όριο (άρθρα 11 και 13 παράγρ. 3 του Ν. 2076/92).

Η εγκατάσταση υλοποιείται με γνωστοποίηση της αρμόδιας εποπτικής αρχής της χώρας καταγωγής προς την Τράπεζα της Ελλάδος. Η γνωστοποίηση περιλαμβάνει την επωνυμία του πιστωτικού ιδρύματος, τη διεύθυνση του υποκαταστήματος στη χώρα υποδοχής, τα ονόματα των υπευθύνων για τη διεύθυνση του υποκαταστήματος, στοιχεία που αναφέρονται στην οικονομική κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος (ύψος ιδίων κεφαλαίων και συντελεστή φερεγγυότητας), το πρόγραμμα δραστηριοτήτων, στο οποίο αναγράφονται μεταξύ άλλων το είδος των εργασιών τις οποίες σχεδιάζει να ασκήσει το υποκατάστημα και η οργανωτική του δομή, καθώς και το σύστημα εγγύησης καταθέσεων στη χώρα καταγωγής, εφόσον το σύστημα αυτό καλύπτει και τις καταθέσεις στο υποκατάστημα στην Ελλάδα.

Εγκατάσταση στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων τρίτων, εκτός ΕΕ, χωρών

Η ίδρυση υποκαταστήματος στην Ελλάδα πιστωτικού ιδρύματος που εδρεύει σε χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε χώρα που δεν έχει

κυρώσει τη Συμφωνία για τον ΕΟΧ, διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2076/92 (άρθρο 12) και της ΠΔ/ΤΕ 2461/5.4.2000 και γίνεται με βάση την αρχή της αμοιβαιότητας ως προς την ίδρυση, υπό τους ακόλουθους όρους και προϋποθέσεις :

1) Υποβολή αίτησης του πιστωτικού ιδρύματος στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Ελάχιστο αρχικό κεφάλαιο ύψους ευρώ 9.000.000 ή δρχ. 3.066,75 εκατ., το οποίο επέχει θέση ιδίων κεφαλαίων. Εάν πρόκειται για ίδρυση περισσότερων από 4 υποκαταστημάτων απαιτούνται πρόσθετα κεφάλαια μέχρι τη συμπλήρωση του ελάχιστου ορίου αρχικού μετοχικού κεφαλαίου που ισχύει για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα (ευρώ 18.000.000 ή δρχ. 6.133,5 εκατ.,σχετ. ΠΔ/ΤΕ 2471/10.4.2001).

2) Γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος της επωνυμίας του πιστωτικού ιδρύματος και της διεύθυνσης του υποκαταστήματος στη χώρα υποδοχής,

3) Υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος στοιχείων (βιογραφικό σημείωμα, απόσπασμα ποινικού μητρώου και δύο συστατικών επιστολών) για δύο υπεύθυνα πρόσωπα που θα έχουν την ευθύνη της διεύθυνσης του Υποκαταστήματος, θα κατοικούν μόνιμα στην Ελλάδα και θα διαθέτουν επαρκή επαγγελματική κατάρτιση και εμπειρία.

4) Υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος προγράμματος δραστηριοτήτων στο οποίο θα αναγράφονται μεταξύ άλλων το είδος των εργασιών τις οποίες σχεδιάζει να ασκήσει το υποκατάστημα, οι οποίες πρέπει να καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος στη χώρα καταγωγής, και η οργανωτική του δομή.

5) Ανακοίνωση στην Τράπεζα της Ελλάδος πληροφοριών ως προς το σύστημα εγγύησης καταθέσεων στη χώρα καταγωγής, εφόσον το σύστημα αυτό καλύπτει και τις καταθέσεις στο υποκατάστημα στην Ελλάδα.

6) Γνωστοποίηση από την αρμόδια αρχή της χώρας καταγωγής των ιδίων κεφαλαίων και του συντελεστή κεφαλαιακής επάρκειας του πιστωτικού ιδρύματος.

7) Υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος της έγγραφης συναίνεσης της Κεντρικής Τράπεζας της χώρας καταγωγής του πιστωτικού ιδρύματος για την επέκτασή του στην Ελλάδα. Το πιστωτικό ίδρυμα υποβάλλει τυχόν πρόσθετα στοιχεία και πληροφορίες που θα του ζητηθούν από την Τράπεζα της Ελλάδος, προκειμένου αυτή να διαμορφώσει σαφή εικόνα για τη δραστηριότητά του (π.χ. ως προς την οικονομική του ευρωστία, την κεφαλαιακή του επάρκεια έναντι του πιστωτικού κινδύνου και των κινδύνων αγοράς, την τήρηση ορίων για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα κλπ.).

Γραφεία Αντιπροσωπείας

- ι. Για την ίδρυση Γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα από πιστωτικά ιδρύματα με έδρα σε τρίτη χώρα απαιτείται η έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος κατόπιν υποβολής αιτήματος του αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος με ειδική αναφορά στο σκοπό της ίδρυσης και λειτουργίας του Γραφείου Αντιπροσωπείας και πληροφορίες για το Διευθυντή του Γραφείου (ταυτότητα, εμπειρία).
Η ίδρυση Γραφείου Αντιπροσωπείας πιστωτικού ιδρύματος με έδρα σε χώρες της Ε.Ε. δεν υπάγεται στις διατάξεις περί αμοιβαίας αναγνώρισης του Ν. 2076/92, για δε την εγκατάστασή του στην Ελλάδα ισχύει κατ' αρχήν η ίδια ως άνω διαδικασία με ανάλογη προσαρμογή καθώς αναγνωρίζεται το γεγονός της εποπτείας από εποπτική αρχή της ΕΕ.

Ο σκοπός ενός Γραφείου Αντιπροσωπείας είναι:

- α) η συλλογή γενικών εμπορικών και οικονομικών πληροφοριών που αφορούν την Ελλάδα προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από το Κεντρικό Κατάστημα, τα υποκαταστήματα και τους πελάτες του αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος,
- β) η προώθηση και η ενθάρρυνση ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα και
- γ) η γενική εκπροσώπηση του πιστωτικού ιδρύματος και των συμφερόντων του στην Ελλάδα.

Το Γραφείο Αντιπροσωπείας δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να εκτελεί οποιαδήποτε μορφή τραπεζικής εργασίας.

- ιι. Απαιτούμενα στοιχεία για την ίδρυση Γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα από τράπεζα με έδρα σε τρίτη χώρα

1. Αίτηση της Τράπεζας με ειδική αναφορά στο σκοπό της ίδρυσης και της λειτουργίας του Γραφείου Αντιπροσωπείας, και πληροφορίες σχετικά με το Διευθυντή του Γραφείου (ταυτότητα, εμπειρία)
2. Ένα απόσπασμα από τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας αναφορικά με την τοποθέτηση του Διευθυντή στο Γραφείο Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα.
3. Πιστοποιητικό από τις εποπτεύουσες αρχές της χώρας αναφορικά με το αν η Τράπεζα έχει συσταθεί νόμιμα στη χώρα που εδρεύει και υπόκειται στην εποπτεία τους, ότι η Τράπεζα λειτουργεί χωρίς προβλήματα καθώς και εάν αυτό απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας, ότι δεν έχουν αντίρρηση για το άνοιγμα αυτού του Γρ. Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα.
4. Δήλωση της Τράπεζας πως η ίδρυση του Γραφείου Αντιπροσωπείας είναι σύμφωνη με το Καταστατικό της και ότι η ίδρυση του Γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα είναι σύμφωνη με του νόμους της χώρας καταγωγής.
5. Συνοπτικό Βιογραφικό σημείωμα, απόσπασμα Ποινικού Μητρώου Τύπου Α' και πιστοποιητικό μη πτώχευσης για το Διευθυντή του Γραφείου.

Όλα τα πιστοποιητικά πρέπει να έχουν εκδοθεί από νομίμως εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, να έχουν επισήμως επικυρωθεί και μεταφρασθεί.

Ίδρυση υποκαταστημάτων ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων στο εξωτερικό

- I. Ίδρυση υποκαταστημάτων ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε άλλα κράτη - μέλη της ΕΕ.

Πιστωτικό ίδρυμα που ιδρύθηκε και λειτουργεί στην Ελλάδα μπορεί να εγκαθίσταται μέσω υποκαταστήματος ή να παρέχει χωρίς εγκατάσταση υπηρεσίες σε άλλος κράτος - μέλος της ΕΕ ή σε χώρα που έχει κυρώσει τη Συνθήκη για τον ΕΟΧ, εφόσον οι δραστηριότητές του περιλαμβάνονται στον κατάλογο του άρθρου 24 του Ν. 2076/92 και καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα (άρθρο 10 Ν. 2076/92).

Το πιστωτικό ίδρυμα, που επιθυμεί να ιδρύσει υποκατάστημα σε άλλο Κράτος - Μέλος της ΕΕ, προβαίνει σε σχετική γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος . Η γνωστοποίηση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει:

- α. το Κράτος - Μέλος στο οποίο πρόκειται να ιδρυθεί το υποκατάστημα,
- β. το πρόγραμμα δραστηριοτήτων, στο οποίο αναφέρονται μεταξύ άλλων το είδος των εργασιών, τις οποίες σχεδιάζει να ασκήσει το υποκατάστημα και η οργανωτική του δομή,
- γ. τη διεύθυνση του υποκαταστήματος στο Κράτος - Μέλος υποδοχής, στην οποία μπορεί να ζητούνται έγγραφα στοιχεία,
- δ. τα ονόματα των υπευθύνων για τη διεύθυνση του υποκαταστήματος.

Η Τράπεζα της Ελλάδος , μέσα σε τρεις μήνες αφότου περιέλθουν σε γνώση της τα ανωτέρω στοιχεία, τα ανακοινώνει στην αρμόδια αρχή του Κράτους - Μέλους υποδοχής και ενημερώνει σχετικά το ενδιαφερόμενο πιστωτικό ίδρυμα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ανακοινώνει, επίσης, στην αρμόδια αρχή του Κράτους - Μέλους υποδοχής το ύψος των ιδίων κεφαλαίων και το συντελεστή φερεγγυότητας του πιστωτικού ιδρύματος.

- II. Ίδρυση υποκαταστημάτων ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε τρίτες, εκτός ΕΕ, χώρες.

Για την ίδρυση από πιστωτικά ιδρύματα που ιδρύθηκαν και λειτουργούν στην Ελλάδα υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας σε τρίτη, εκτός Ε.Ε. χώρα ή σε χώρα που δεν έχει κυρώσει τη Σύμβαση για τον ΕΟΧ απαιτείται η χορήγηση άδειας εκ μέρους της Τράπεζας της Ελλάδος. (άρθρο 12 παρ. 1 Ν. 2076/92).

Ειδικές Συμμετοχές

I. Γενικά

Λόγω του ρόλου των πιστωτικών ιδρυμάτων στην οικονομία η νομοθεσία προβλέπει ειδική διαδικασία έγκρισης από την Τράπεζα της Ελλάδος για την απόκτηση ειδικής συμμετοχής σε πιστωτικά ιδρύματα από φυσικά ή νομικά πρόσωπα καθώς και για την απόκτηση ειδικών συμμετοχών από ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα σε άλλες επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας. Οι διατάξεις αυτές του Ν. 2076/92 και της απόφ. ΕΤΠΘ 80/15/29.8.2000

εκτείνονται πέραν της ελάχιστης εναρμόνισης που έχει υιοθετηθεί στη 2η Συντονιστική Τραπεζική Οδηγία.

II. Ειδικές συμμετοχές σε πιστωτικά ιδρύματα

Για την απόκτηση ειδικής συμμετοχής σε υπο ίδρυση πιστωτικό ίδρυμα ισχύουν τα αναφερόμενα ανωτέρω στο κεφ. Β.Ι.3, ενώ μετά την έναρξη της λειτουργίας του κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο σκοπεύει να αποκτήσει ειδική συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται να ενημερώνει προηγουμένως την Τράπεζα της Ελλάδος και να της γνωστοποιεί το ποσό της συμμετοχής αυτής. Η ίδια υποχρέωση ισχύει και όταν αυξάνεται υφιστάμενη ειδική συμμετοχή ούτως ώστε η αναλογία των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει ένα πρόσωπο να φτάνει ή να υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του 20%, του 33% ή του 50% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου ή το πιστωτικό ίδρυμα να καθίσταται θυγατρική του συμμετέχοντος προσώπου. Ανάλογη υποχρέωση υφίσταται και σε περίπτωση αύξησης ειδικής συμμετοχής που υπερβαίνει κατά ποσό που αντιστοιχεί σε δύο ποσοστιαίες μονάδες του μετοχικού κεφαλαίου του πιστωτικού ιδρύματος και μέχρι η συνολική συμμετοχή να φτάσει το όριο του 33%.

Προκειμένου περί συμμετοχών που πραγματοποιούνται από νομικά πρόσωπα η Τράπεζα της Ελλάδος ζητά πληροφορίες για την ταυτότητα των φυσικών προσώπων που άμεσα ή έμμεσα ελέγχουν τα νομικά αυτά πρόσωπα και την γνωστοποίηση οποιασδήποτε μεταγενέστερης μεταβολής στην ταυτότητα των φυσικών αυτών προσώπων.

Για τον αποτελεσματικότερο έλεγχο της ταυτότητας των φυσικών προσώπων που ελέγχουν νομικά πρόσωπα με ειδική συμμετοχή σε πιστωτικά ιδρύματα ή είναι μεταξύ των 10 μεγαλύτερων μετόχων, η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί:

- (α) να επιβάλλει την υποχρέωση στα νομικά αυτά πρόσωπα να έχουν ονομαστικές τις μετοχές με δικαίωμα ψήφου
- (β) να απαιτεί όπως συγκεκριμένα ποσοστά του συνόλου των πιο πάνω ονομαστικών μετοχών με δικαίωμα ψήφου ανήκουν σε ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα που τυγχάνουν της προηγούμενης έγκρισης της Τράπεζας της Ελλάδος.

Εντός τριών μηνών από τη γνωστοποίηση, η Τράπεζα της Ελλάδος υποχρεούται είτε να εγκρίνει τη συμμετοχή είτε να αντιταχθεί σ' αυτή με αιτιολογημένη απόφασή της, εφόσον κρίνει ότι τα πρόσωπα που πραγματοποιούν τη συμμετοχή, περιλαμβανομένων και των φυσικών προσώπων που ελέγχουν τα συμμετέχοντα νομικά πρόσωπα, δεν είναι

κατάλληλα για να εξασφαλίζουν τη συνετή και χρηστή διαχείριση του πιστωτικού ιδρύματος. Στην έννοια της καταλληλότητας περιλαμβάνεται και η αξιολόγηση της φερεγγυότητας.

Σε περίπτωση που δεν γνωστοποιηθούν ή εγκριθούν οι παραπάνω συμμετοχές, αυτοδικαίως παύει να έχει αποτέλεσμα η άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τη συμμετοχή αυτή, ενώ η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να επιβάλλει στους κατόχους των ειδικών συμμετοχών τις προβλεπόμενες κυρώσεις (πρόστιμο υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, αποκλεισμό των προσώπων από τη διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος) μεμονωμένα ή σωρευτικά.

Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης στην Τράπεζα της Ελλάδος της αλλαγής της ταυτότητας φυσικού προσώπου, που ελέγχει νομικό πρόσωπο με ειδική συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα, αυτοδικαίως παύει να έχει αποτέλεσμα η άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τη συμμετοχή του νομικού προσώπου.

III. Ειδικές συμμετοχές πιστωτικών ιδρυμάτων σε άλλες επιχειρήσεις

A. Ειδικές συμμετοχές σε επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικού τομέα

Οι ειδικές συμμετοχές των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικού τομέα υπόκεινται στα κατά το άρθρο 16 του Ν. 2076/92 όρια, τα οποία ορίζονται κατά επιχείρηση και συνολικά σε 15% και 60% των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος, αντίστοιχα.

B. Ειδικές συμμετοχές σε επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα

1. Οι ειδικές συμμετοχές των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων καθώς και των υποκαταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε χώρες εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου σε επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα δεν υπόκεινται στα ανωτέρω όρια, για την απόκτηση ή την επαύξησή τους όμως απαιτείται η προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος (απόφαση ΕΤΠΘ 80/15/29.8.2000, όπως τροποποιήθηκε με την ΠΔ/ΤΕ 2483/20.12.2001) στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) για την αρχική απόκτηση "ειδικής συμμετοχής":

- όταν η αξία της συμμετοχής που πραγματοποιείται από εμπορικές ή επενδυτικές τράπεζες υπερβαίνει το ποσό των 1.500.000 ευρώ,

- όταν η αξία της συμμετοχής που πραγματοποιείται από τα λοιπά πιστωτικά ιδρύματα υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ.

β) για την επαύξηση "ειδικής συμμετοχής", πέραν του ποσού που έχει εγκριθεί με την τελευταία σχετική απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος, κατά ποσό που υπερβαίνει εντός κάθε ημερολογιακού έτους (εφάπαξ ή τμηματικά) το χαμηλότερο από τα πιο κάτω όρια:

- το ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό ίσο με το 2% των κατά το τέλος του αμέσως προηγούμενου ημερολογιακού εξαμήνου ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος ή
- το ποσό των 6.000.000 ευρώ

2. Δεν απαιτείται η έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος:

α) Για την επαύξηση της αξίας συμμετοχής πέραν των πιο πάνω απαλλακτικών ορίων (Κεφ III. Β. 1), όταν αφορά:

- συμμετοχή σε εταιρία στην οποία το πιστωτικό ίδρυμα συμμετέχει ήδη με ποσοστό μεγαλύτερο του 50%, εφόσον ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του πιστωτικού ιδρύματος είναι ανώτερος του 11% και η επ' αυτού επίπτωση από την επαύξηση της συμμετοχής δεν υπερβαίνει τη μία ποσοστιαία μονάδα
- διανομή δωρεάν μετοχών ή επαναγορές πωληθείσων μετοχών μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών εντός τριών ημερών από την ημερομηνία πώλησης των αντίστοιχων τίτλων

β) Για την απόκτηση ή επαύξηση των ειδικών συμμετοχών που πραγματοποιούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα μέσω εταιριών επενδύσεων χαρτοφυλακίου του Ν. 1969/91, όπως ισχύει

Οι συμμετοχές που δεν υπόκεινται σε έγκριση σύμφωνα με τα παραπάνω γνωστοποιούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος εντός των καθοριζομένων με την απόφαση ΕΤΠΘ 80/15/29.8.2000 προθεσμιών.

Κατά την αξιολόγηση των αιτημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων για απόκτηση ειδικής συμμετοχής λαμβάνονται κυρίως υπόψη:

- η επίπτωση της συμμετοχής στην κεφαλαιακή επάρκεια του συμμετέχοντος πιστωτικού ιδρύματος και

- η επάρκεια και αποτελεσματικότητα των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου και των σχετικών εσωτερικών διαδικασιών του πιστωτικού ιδρύματος σε σχέση με τις αυξημένες απαιτήσεις που δημιουργούνται από τη διεύρυνση του ομίλου.

Ειδικότερα ως προς την αξιολόγηση της κεφαλαιακής επάρκειας επισημαίνεται ότι:

- α) Τα ίδια κεφάλαια που λαμβάνονται υπόψη για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων δεν συμπίπτουν κατ' ανάγκη με τα στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων που περιλαμβάνονται στις δημοσιευμένες λογιστικές καταστάσεις και στον ισολογισμό, καθόσον η Τράπεζα της Ελλάδος προβαίνει για τους σκοπούς εποπτείας στις προβλεπόμενες από τις ισχύουσες διατάξεις προσαρμογές τους (i) για την αποτροπή του διπλού υπολογισμού των στοιχείων των ιδίων κεφαλαίων στο επίπεδο του πιστωτικού ιδρύματος που αποκτά τη συμμετοχή και αυτού στο οποίο αποκτάται η συμμετοχή και (ii) στην περίπτωση ανεπάρκειας των προβλέψεων.
- β) Το κριτήριο της κεφαλαιακής επάρκειας πρέπει να ικανοποιείται ανά πάσα στιγμή τόσο σε επίπεδο μεμονωμένου πιστωτικού ιδρύματος όσο και σε επίπεδο ομίλου.
- γ) Στις περιπτώσεις που η απόκτηση της ειδικής συμμετοχής πραγματοποιείται από πιστωτικό ίδρυμα που εδρεύει σε τρίτη, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, χώρα η Τράπεζα της Ελλάδος συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές που είναι αρμόδιες για την εποπτεία του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος σε ενοποιημένη βάση.

Οι Εμπορικές Τράπεζες δέχονται με τη μορφή καταθέσεων τις αποταμιεύσεις των διαφόρων ατόμων, επιχειρήσεων και λοιπών οργανισμών με αντίτιμο την καταβολή τόκου και ταυτόχρονα διοχετεύουν τις αποταμιεύσεις αυτές με τη μορφή χορηγήσεων πιστώσεων (δανείων) κυρίως προς τις επιχειρήσεις και άλλους οργανισμούς, έναντι βέβαια μεγαλύτερου τόκου. Το καθαρό εισόδημα των Εμπορικών Τραπεζών, προκύπτει από τη διαφορά ανάμεσα στα επιτόκια χορηγήσεων και καταθέσεων, καθώς και από την προμήθεια που εισπράττουν από την εκτέλεση διαφόρων τραπεζικών εργασιών.

Εκτός από την παραπάνω λειτουργία, οι Εμπορικές Τράπεζες δημιουργούν και «πλασματικό χρήμα», με τη δημιουργία καταθέσεων όψεως, ως ακολούθως :

Ας υποθέσουμε ότι σε μια π.χ. αρχική κατάθεση 1.000 ΕΥΡΩ η Εμπορική Τράπεζα υποχρεούται να κρατήσει τουλάχιστον 300 ΕΥΡΩ σε ρευστά διαθέσιμα , και τα υπόλοιπα 700 ΕΥΡΩ μπορεί να τα χορηγήσει σαν πίστωση σε πελάτη της. Με τη σειρά τους , τα 700 ΕΥΡΩ μπορούν να αποτελέσουν μια νέα κατάθεση , με βάση την οποία ένα νέο ποσό πιστώσεων, ύψους 500 ΕΥΡΩ μπορεί να χορηγηθεί κ.ο.κ. Εάν όλες οι Εμπορικές Τράπεζες τηρούν την ίδια αναλογία ρευστών διαθέσιμων προς καταθέσεις (30%) τότε η αρχική κατάθεση 1000 ΕΥΡΩ θα οδηγήσει σε διαδοχικές χορηγήσεις πιστώσεων που η καθεμία τους θα είναι ίση με τα 70% της κάθε κατάθεσης που προκύπτει από τις χορηγήσεις αυτές. Θα έχουμε δηλαδή μια πολλαπλασιαστική αύξηση των πιστώσεων.

Οι πιστώσεις αυτές χορηγούνται με την μορφή καταθέσεων όψεως, είναι δηλαδή ποσά δανεισμού που η Εμπορική Τράπεζα θέτει στην διάθεση του δανειζόμενου πελάτη της , ανοίγοντας ένα λογαριασμό όψεως στην διάθεση του, τον οποίο μπορεί εκείνος να διακινεί με επιταγές. Η Εμπορική Τράπεζα, τηρώντας μία αναλογία διαθέσιμων προς καταθέσεις, ή όπως λέγεται αλλιώς μία σχέση ρευστότητας , μικρότερης της μονάδας (μικρότερη του 100%), θα προκαλέσει μία αλυσίδα νέων πιστώσεων – καταθέσεων. Με τον τρόπο αυτό το τραπεζικό σύστημα στο σύνολο του θα δημιουργήσει νέες καταθέσεις όψεως.

Το παραπάνω παράδειγμα αποτελεί μία πολύ απλοποιημένη παρουσίαση της πραγματικότητας διότι υποθέτει ότι:

A) ολόκληρο το ποσό της καθεμιάς από τις χορηγούμενες πιστώσεις κατατίθεται και πάλι σε κάποια Εμπορική Τράπεζα και έτσι συνεχίζεται η διαδικασία της πολλαπλασιαστικής δημιουργίας ίσων καταθέσεων. Στην πράξη όμως , ένα μέρος από το ποσό της κάθε νέας χορήγησης διακρατείται σαν ρευστό από αυτούς που παίρνουν τις πιστώσεις. Το γεγονός τούτο σημαίνει ότι οι, κάθε φορά, νέες καταθέσεις στις τράπεζες θα είναι μειωμένες κατά το ποσοστό της, σε ρευστό, διακράτησης των πιστώσεων.

B) η σχέση ρευστότητας των Εμπορικών Τραπεζών η οποία είναι μία παράμετρος που ελέγχεται από τις νομισματικές αρχές, αξιοποιείται πλήρως από τις Εμπορικές Τράπεζες. Για την ακρίβεια όμως οι νομισματικές αρχές καθορίζουν μόνο μία ελάχιστη σχέση ρευστότητας δηλαδή ένα ανώτατο όριο καταθέσεων προς ρευστά διαθέσιμα , το οποίο οι Εμπορικές Τράπεζες δεν επιτρέπεται να υπερβούν. Το όριο αυτό καθορίζεται για να εξασφαλίζεται η

εμπιστοσύνη του κοινού προς το τραπεζικό σύστημα με το να υπάρχει πάντα ένα ελάχιστο ποσοστό κάλυψης των καταθέσεων με ρευστά διαθέσιμα. Το ποσοστό αυτό μεταβάλλεται και εξαρτάται από την οικονομική πολιτική που ακολουθείται καθώς επίσης και από την γενικότερη κατάσταση της οικονομίας.

Εάν λοιπόν ληφθούν υπόψη και τα ανωτέρω, τα ποσοτικά αποτελέσματα της πολλαπλασιαστικής διαδικασίας μεταβάλλονται, χωρίς βέβαια να αναιρείται η λειτουργία των Εμπορικών Τραπεζών σαν δημιουργών «πλασματικού χρήματος».

Έτσι οι Εμπορικές Τράπεζες, με την λειτουργία τους αυτή φαίνεται να μοιάζουν με την Εκδοτική Τράπεζα όσον αφορά την έκδοση ή τον περιορισμό της ποσότητας του χρήματος που κυκλοφορεί στην οικονομία. Η διαφορά βρίσκεται στο ότι η εκδοτική τράπεζα δημιουργεί νέα τραπεζογραμμάτια, ενώ οι εμπορικές τράπεζες έχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν «πλασματικό χρήμα», το οποίο βέβαια είναι υποκατάστατο των τραπεζογραμματίων της Εκδοτικής Τράπεζας και αποτελεί επίσης ένα στοιχείο της συνολικής προσφοράς χρήματος. Στην πράξη, οι Εμπορικές Τράπεζες χορηγούν βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες πιστώσεις και έχουν παίξει σημαντικό ρόλο στη χρηματοδότηση της βιομηχανικής ανάπτυξης πολλών χωρών. Επιπλέον, οι Εμπορικές Τράπεζες συμβάλλουν σημαντικά στην κάλυψη των δανειακών αναγκών του δημοσίου τομέα κυρίως μέσω των εντόκων γραμματίων του δημοσίου που συνήθως υποχρεώνονται να αγοράζουν.

2.3.1 Εργασίες εμπορικών Τραπεζών

Το όλον φάσμα της δραστηριότητας μιας Εμπορικής Τράπεζας μπορεί να περιγραφεί, σε γενικές γραμμές, ως ακολούθως:

>> Προσελκύει ξένα κεφάλαια φυσικών ή νομικών προσώπων και δημιουργεί καταθέσεις πάσης φύσεως.

>> Το μέγεθος της προσέλκυσης εξαρτάται αφενός μεν από την πίστη του κοινού προς αυτήν, αφετέρου δε από την δελεαστικότητα των όρων που προσφέρει.

>> Είτε μεταβιβάζει στους πελάτες της, αγοραστική δύναμη(χρήμα) είτε προσφέρει σε αυτούς «πίστη», δηλαδή παρέχει υπέρ αυτών διάφορες εγγυήσεις, με κάποιους όρους που γίνονται αμοιβαίως αποδεκτοί και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη.

>> Προσφέρει στους πελάτες της διάφορες υπηρεσίες, διεκπεραιώνοντας για λογαριασμό τους διάφορες εργασίες.

Οι εργασίες των Εμπορικών Τραπεζών κατατάσσονται σε τρεις μεγάλες κατηγορίες : στις ενεργητικές, παθητικές και μεσολαβητικές.

Στις ενεργητικές εργασίες περιλαμβάνονται οι πιστωτικές εργασίες, δηλαδή οι χορηγήσεις και κατά επέκταση οι εγγυητικές επιστολές, και οι ενέγγυες πιστώσεις. Επίσης στην κατηγορία αυτήν περιλαμβάνονται και οι τοποθετήσεις σε ακίνητα, χρεόγραφα κ.λ.π.

Στις παθητικές εργασίες περιλαμβάνονται οι καταθέσεις και όλες οι άλλες εργασίες που αποβλέπουν σε προσέλκυση κεφαλαίων.

Ορισμένες εργασίες είναι δυνατό να έχουν επαμφοτερίζοντα χαρακτήρα, δηλαδή είναι δυνατό, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να εντάσσονται στη μία ή και στην άλλη κατηγορία. Τις εργασίες αυτές μπορούμε να τις ονομάσουμε μικτές, όπως λ.χ. η ενέγγυος πίστωση εντάσσεται στην κατηγορία των μεσολαβητικών εργασιών, αλλά παράλληλα εντάσσεται και στην κατηγορία των ενεργητικών εργασιών διότι παρέχει υπέρ του πελάτη της τράπεζας «πίστη». Το αυτό συμβαίνει και με τις εγγυητικές επιστολές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Π. ΑΛΕΞΑΚΗ – Π. ΠΕΤΡΑΚΗ, Εμπορικές και αναπτυξιακές Τράπεζες, Αθήνα 1988
Εκδόσεις Παπαζήση
- Κ. ΚΩΣΤΗΣ – Β. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΣ, Οι τράπεζες στην Ελλάδα 1898-1928, Αθήνα
1988 Εκδόσεις Παπαζήση
- www.bankofgreece.gr/ 1999 ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

3. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Το Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα και όλοι οι φορείς που εμπλέκονται σε αυτό, για την καλύτερη λειτουργία του έχουν θεσπίσει ένα σύνολο από κανόνες, τυπικούς και άτυπους, που τηρούν οι Τράπεζες και οι εργαζόμενοι και βοηθούν στην καλύτερη λειτουργία του. Αυτοί οι κανόνες είναι γνωστοί ως Κώδικας Τραπεζικής Δεοντολογίας. Η παρακάτω εξέταση τους μας βοηθάει να γνωρίσουμε τη λειτουργία των τραπεζών.

ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τους σκοπούς του Κώδικα Τραπεζικής Δεοντολογίας νοούνται ως:

Τράπεζα ή Πιστωτικό Ίδρυμα:

Επιχείρηση η οποία δέχεται καταθέσεις από το κοινό, χορηγεί πιστώσεις και παρέχει όσες άλλες υπηρεσίες προβλέπονται από την άδεια λειτουργίας της.

Συναλλασσόμενος ή πελάτης:

Φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων που πραγματοποιεί εφάπαξ συναλλαγές ή συνάπτει συμβατικές σχέσεις διαρκείας με τράπεζα. Η ιδιότητα του συναλλασσομένου θεωρείται ότι υπάρχει όχι μόνο κατά το συμβατικό αλλά και κατά το προσυμβατικό στάδιο της διερευνητικής επικοινωνίας ή/και διαπραγμάτευσης με την τράπεζα, καθώς και μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής ή τη λήξη της συναλλακτικής σχέσης.

Κατάθεση:

Κάθε μορφή τοποθέτησης κεφαλαίων σε πιστωτικό ίδρυμα για αποταμιευτικούς, διαχειριστικούς ή επενδυτικούς σκοπούς, ανεξάρτητα από το αν η επιδιωκόμενη ωφέλεια είναι συγκεκριμένη και διασφαλίζεται από την τράπεζα ή μη προσδιορισμένη και εξαρτάται από τη μεταβολή ορισμένων στοιχείων, όπως του ύψους των επιτοκίων, της ισοτιμίας των νομισμάτων κ.ά.

Δικαιούχος καταθέτης:

Συναλλασσόμενος ο οποίος έχει δικαίωμα επί υπολοίπου κατάθεσης.

Συνδικαιούχος καταθέτης:

Συναλλασσόμενος ο οποίος, μαζί με άλλους, είτε από κοινού είτε διαζευκτικά, έχει δικαίωμα επί υπολοίπου κατάθεσης.

Πιστοδότηση:

Παροχή οποιασδήποτε μορφής πίστωσης ή εγγύησης.

Κίνηση Κεφαλαίων:

Μεταφορά κεφαλαίων κατ' εντολή και για λογαριασμό του συναλλασσομένου.

VALEUR Τοκοφορίας:

Ημερομηνία από την οποία ένα χρηματικό ποσό καθίσταται τοκοφόρο.

VALEUR Διαθεσιμότητας:

Ημερομηνία από την οποία ένα χρηματικό ποσό τίθεται στη διάθεση του δικαιούχου.

Επενδυτική Υπηρεσία:

Κάθε υπηρεσία που σχετίζεται με χρηματιστηριακές πράξεις ή με κινητές αξίες που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου (μετοχές, ομολογίες, παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα κ.λπ.).

Κινητές Αξίες:

Οι μετοχές και οι λοιπές αξίες με χαρακτηριστικά μετοχών, οι ομολογίες και οι λοιποί χρεωστικοί τίτλοι που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στην κεφαλαιαγορά, κάθε άλλος τίτλος ο οποίος αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης και ο οποίος παρέχει δικαίωμα απόκτησης άλλης κινητής αξίας, μέσω εγγραφής ή ανταλλαγής, ή που παρέχει δικαίωμα εκκαθάρισης τοις μετρητοίς. Τα μέσα πληρωμής δεν περιλαμβάνονται.

Τίτλοι Χρηματαγοράς:

Τα χρηματοπιστωτικά μέσα που συνήθως αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στη χρηματαγορά.

Πρωτογενές Χρηματοοικονομικό Προϊόν:

Κάθε χρηματοοικονομικό εργαλείο ή μέσο που πρωτογενώς έχει τιμή ή αξία.

Παράγωγο Χρηματοοικονομικό Προϊόν:

Κάθε χρηματοοικονομικό προϊόν ή μέσο, η τιμή και η αξία του οποίου εξαρτάται από ένα υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο, χρηματιστηριακή αξία, χρηματοοικονομικό δείκτη κ.λπ.

Κάρτα:

Πλαστικό δελτίο που χορηγείται από τον εκδότη του και παρέχει στον κάτοχο τη δυνατότητα να πραγματοποιεί τις συναλλαγές που προκαθορίζονται στη σύμβαση βάσει της οποίας του παρέχεται η κάρτα.

Εκδότης Κάρτας:

Πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα το οποίο, κατά την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, θέτει στη διάθεση της πελατείας του, βάσει ειδικής σύμβασης, κάρτα η οποία ανήκει κατά κυριότητα σε αυτό.

Αποδέκτης Καρτών:

Φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, κατά την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, αποδέχεται μία ή περισσότερες κάρτες για την πραγματοποίηση συναλλαγών με την πελατεία του ή διατηρεί δίκτυο σημείων αποδοχής καρτών.

Πιστωτική Κάρτα:

Κάρτα που παρέχει στον κάτοχό της τη δυνατότητα διενέργειας των συναλλαγών που προκαθορίζονται στη σύμβαση (αγορών, ανάληψης μετρητών κ.λπ.) στην Ελλάδα ή και στο εξωτερικό, τα ποσά των οποίων χρεώνονται σε λογαριασμό προκαθορισμένου ανωτάτου ύψους. Ο λογαριασμός αυτός πιστώνεται με τις έναντι των ως άνω χρεώσεων καταβολές του κατόχου ο οποίος έχει την ευχέρεια τμηματικής ή ολοσχερούς εφάπαξ εξόφλησης του χρεωθέντος ποσού.

Κάρτα Διευκόλυνσης Πληρωμών:

Κάρτα που παρέχει στον κάτοχό της τη δυνατότητα πραγματοποίησης αγορών ή/και ανάληψης μετρητών στην Ελλάδα και το εξωτερικό, το σύνολο της αξίας των οποίων καλείται ο κάτοχος να εξοφλήσει εφάπαξ, μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα από την έκδοση του σχετικού αντιγράφου λογαριασμού.

Χρεωστική Κάρτα:

Κάρτα που εκδίδεται από πιστωτικό ίδρυμα υπέρ κατόχου ο οποίος διατηρεί σ' αυτό λογαριασμό καταθέσεων και παρέχει στον κάτοχο το δικαίωμα να πραγματοποιεί συναλλαγές, η αξία των οποίων χρεώνεται ταυτόχρονα στο λογαριασμό του και πιστώνεται αντίστοιχα στο λογαριασμό του αποδέκτη που επίσης τηρείται στο πιστωτικό αυτό ίδρυμα.

Τραπεζική Διαφήμιση:

Κάθε ανακοίνωση, στα πλαίσια της δραστηριότητας των πιστωτικών

ιδρυμάτων, που έχει ως στόχο την προώθηση της επωνυμίας, του σήματος, της φήμης, των τραπεζικών προϊόντων ή υπηρεσιών τους, ανεξάρτητα από το χρησιμοποιούμενο για το σκοπό αυτό μέσο. Ως ανακοίνωση νοείται ολόκληρο το περιεχόμενο αυτής, όπως εκφράσεις, αριθμοί, οπτικές και γραφικές παραστάσεις, ήχος και μουσική, δηλαδή το μήνυμα ως σύνολο σε οποιαδήποτε, απλή ή σύνθετη, μορφή.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κ. ΚΟΚΚΟΜΕΛΗ, Τραπεζικές Υπηρεσίες προς Καταναλωτές(Retail Banking), ΑΘΗΝΑ 1995, Εκδόσεις Α.Ν.ΣΑΚΚΟΥΛΑ
www.hba.gr/ ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ, ΑΘΗΝΑ 1997

3.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Ενημέρωση συναλλασσομένων – Διαφάνεια συναλλαγών

1. Οι κανόνες του Κώδικα Τραπεζικής Δεοντολογίας που ακολουθούν αναφέρονται στις σχέσεις τραπεζών και συναλλασσομένων. Με τη θέσπισή του επιδιώκεται η διασφάλιση των συμφερόντων των πελατών και των τραπεζών στα πλαίσια της κείμενης νομοθεσίας, των κοινοτικών διατάξεων, των σχετικών πιστωτικών και νομισματικών κανόνων της Τράπεζας της Ελλάδος και των συναλλακτικών ηθών.

2. Οι συναλλαγές κάθε τράπεζας με τους πελάτες της διέπονται από πνεύμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης, και για το λόγο αυτό επιδιώκεται πάντα, και από τα δύο μέρη, η ειλικρινής και συστηματική αλληλοενημέρωση για όλα τα θέματα που αφορούν τη μεταξύ τους σχέση.

3. Οι τράπεζες, κατά τη διεξαγωγή των συναλλαγών, επιδεικνύουν τη δέουσα επιμέλεια, διαθέτουν στους χώρους των συναλλαγών ενημερωτικά φυλλάδια για τις προσφερόμενες βασικές τραπεζικές υπηρεσίες, και παρέχουν, κατά περίπτωση, τις απαραίτητες πληροφορίες με σαφήνεια, απλότητα και πληρότητα. Με την επιφύλαξη των παραγράφων του Κώδικα για ειδικότερες πληροφορίες που παρέχονται για συγκεκριμένες υπηρεσίες, η σχετική πληροφόρηση πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον:

- α. τη φύση και τα χαρακτηριστικά της παρεχομένης υπηρεσίας ή του προϊόντος,
- β. τα δικαιώματα ή τις ευχέρειες που παρέχει η υπηρεσία ή το προϊόν,
- γ. τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του συναλλασσομένου,

- δ. τις προϋποθέσεις παροχής μιας υπηρεσίας και τους τυχόν κινδύνους που συνδέονται με αυτή,
- ε. την ακολουθούμενη διαδικασία,
- στ. το κόστος παροχής της υπηρεσίας, που περιλαμβάνει την αμοιβή της τράπεζας, τα τυχόν έξοδα και φόρους, τις εισφορές ή άλλα τέλη και επιβαρύνσεις,
- ζ. τις τυχόν εναλλακτικές διαδικασίες και το αντίστοιχο κόστος, και
- η. τις τυχόν επιπτώσεις από την υπαναχώρηση ή την αντισυμβατική συμπεριφορά του συναλλασσομένου.

4. Οι τράπεζες θα πρέπει να χρησιμοποιούν ομοιόμορφη ορολογία με κοινό και γενικά αποδεκτό εννοιολογικό περιεχόμενο.

5. Οι τράπεζες, σε περίπτωση μονομερούς τροποποίησης οποιουδήποτε όρου συνεργασίας με το συναλλασσόμενο εφόσον έχουν αυτό το δικαίωμα, θα πρέπει να τον ενημερώνουν με τον ενδεικνυόμενο κατά περίπτωση τρόπο, συλλογικά ή ατομικά, έτσι ώστε να του παρέχεται έγκαιρα η ευχέρεια, εφόσον δεν συμφωνεί με τους νέους όρους, να διακόπτει τη συνεργασία του με αυτές.

Εχεμύθεια - Τραπεζικό και επαγγελματικό απόρρητο

6. Οι τράπεζες και οι εργαζόμενοι σε αυτές υπόκεινται στο τραπεζικό απόρρητο όσον αφορά στην ύπαρξη λογαριασμού καταθέσεων ή στο υπόλοιπο αυτού ή στις τυχόν κινήσεις επί λογαριασμών καταθέσεων, και στο επαγγελματικό απόρρητο όσον αφορά στις λοιπές πληροφορίες και στοιχεία που περιέρχονται σε γνώση τους λόγω της άσκησης του τραπεζικού επαγγέλματος.

7. Οι τράπεζες, εξαιρουμένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις ή υπάρχει η συναίνεση του συναλλασσομένου για την παροχή σε τρίτους πληροφοριών που τον αφορούν, οφείλουν να επιδεικνύουν άκρα διακριτικότητα και εχεμύθεια κατά τη χρήση των ανωτέρω πληροφοριών που περιέρχονται σε γνώση τους σε οποιοδήποτε στάδιο παροχής των υπηρεσιών τους, (πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά τη λήξη της συμβατικής σχέσης) και να λαμβάνουν κάθε εύλογο και εφικτό μέτρο εκπλήρωσης της υποχρέωσής τους αυτής.

8. Δεν αποτελεί παραβίαση της εχεμύθειας η μεταξύ των τραπεζών ανταλλαγή πληροφοριών που αφορούν συγκεντρωτικά στοιχεία ομάδων συναλλασσομένων, στα πλαίσια ηλεκτρονικής διακίνησης ποσοτικών στοιχείων συναλλαγών ή/και για στατιστικούς λόγους.

Συλλογή και τήρηση πληροφοριών συναλλασσομένων

9. Οι τράπεζες μπορούν να ζητούν, συλλέγουν και τηρούν κατ' εξοχήν οικονομικής φύσεως πληροφορίες για τους συναλλασσομένους, εφόσον οι πληροφορίες αυτές είναι απαραίτητες προκειμένου να κρίνουν αν συντρέχουν οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την παροχή και την εξακολούθηση ή τη διακοπή παροχής τραπεζικών υπηρεσιών. Οι τράπεζες υποχρεούνται σε νόμιμη χρήση και ασφαλή τήρηση των παραπάνω πληροφοριών, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

10. Οι τράπεζες ζητούν υποχρεωτικά από τους πελάτες τους, κατά το άνοιγμα λογαριασμού καταθέσεων ή τη σύναψη οποιασδήποτε άλλης τραπεζικής σύμβασης παροχής υπηρεσιών, να τους γνωστοποιούν τα στοιχεία της ταυτότητάς τους τα οποία και ελέγχουν μέσω των νομίμων αποδεικτικών εγγράφων.

11. Σε περίπτωση κατά την οποία ο συναλλασσόμενος ενεργεί για λογαριασμό τρίτου προσώπου, έχει υποχρέωση να αποκαλύψει στην τράπεζα και τα στοιχεία του τρίτου. Οι τράπεζες υποχρεούνται να εξακριβώνουν την αλήθεια και των δηλουμένων στοιχείων του τρίτου. Επίσης οι τράπεζες πρέπει να αναζητούν και εξακριβώνουν τα στοιχεία του τρίτου όταν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι ο συναλλασσόμενος ενεργεί για λογαριασμό τρίτου, ακόμη και αν ο συναλλασσόμενος δεν το δηλώσει.

Υποπτες συναλλαγές

12. Οι τράπεζες πρέπει να εξετάζουν με ιδιαίτερη προσοχή και να αποφεύγουν τη διενέργεια συναλλαγών για τις οποίες γνωρίζουν ή βάσιμα υποπτεύονται ότι συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

13. Οι τράπεζες, κατά την τήρηση των υποχρεώσεών τους, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την αποτροπή και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ("ξέπλυμα" παράνομου χρήματος), πρέπει να επιδεικνύουν ιδιαίτερη προσοχή και να λαμβάνουν τα κατάλληλα οργανωτικά και διοικητικά μέτρα ώστε να τηρείται ο Νόμος, να αποτρέπεται το ενδεχόμενο προσβολής χωρίς λόγο της προσωπικότητας των συναλλασσομένων και να παρέχεται στους εργαζομένους σε αυτές η απαραίτητη κάθε φορά διοικητική και νομική στήριξη.

Προβολή τραπεζικών υπηρεσιών – Διαφήμιση

14. Οι βασικοί κανόνες που διέπουν την προβολή και προώθηση τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών είναι οι ακόλουθοι:

α. Κάθε τραπεζική διαφήμιση πρέπει να είναι:

- νόμιμη, σύμφωνη με τις εκάστοτε ισχύουσες σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις,
- ευπρεπής, στα πλαίσια της κρατούσας αντίληψης περί ηθικής, και αποκλειόμενης της εκμετάλλευσης ιερών κειμένων, θρησκευτικών δοξασιών και εθνικών συμβόλων,
- αληθής, να προσδιορίζει με σαφήνεια και χωρίς υπερβολές την προτεινόμενη συναλλαγή, να μην περιλαμβάνει ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες ή προβάλλει υπερβολικά ή προσπαθεί να αποκρύψει τα χαρακτηριστικά των παρεχομένων προϊόντων και υπηρεσιών, και να μην εκμεταλλεύεται την άγνοια ή τους φόβους του κοινού,
- στα πλαίσια του θεμιτού ανταγωνισμού, με σεβασμό στην εμπιστοσύνη των συναλλασσομένων προς τις τράπεζες και την καλή φήμη του τραπεζικού συστήματος, χωρίς να προκαλεί ανησυχία στο κοινό για οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα και χωρίς να αναφέρεται υποτιμητικά ή δυσφημιστικά, με άμεσο ή έμμεσο τρόπο, σε προϊόντα άλλων τραπεζών.

β. Κατά τη διαφήμιση των τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών πρέπει να τηρείται κατά το δυνατόν ομοιόμορφη τραπεζική ορολογία, ώστε οι συναλλασσόμενοι να μπορούν να συγκρίνουν όμοια προϊόντα ή υπηρεσίες που προέρχονται από διαφορετικές τράπεζες. Τα στοιχεία σύγκρισης πρέπει να βασίζονται σε ακριβή δεδομένα τα οποία μπορούν να αποδειχθούν, και να έχουν την επιβαλλόμενη από την καλή πίστη και τα χρηστά ήθη πληρότητα, με γνώμονα την ορθή, επαρκή και αντικειμενική πληροφόρηση του κοινού στο οποίο απευθύνονται οι διαφημίσεις.

γ. Δεν επιτρέπεται η αθέμιτη απομίμηση του περιεχομένου διαφημίσεων που ήδη χρησιμοποιούνται ή έχουν χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν από άλλο πιστωτικό ίδρυμα για κάποιο τραπεζικό προϊόν ή υπηρεσία, σε εθνικό ή σε διεθνές επίπεδο.

δ. Δεν επιτρέπεται η απευθείας προώθηση διαφημιστικών μηνυμάτων σε πελάτες που έχουν δηλώσει την αντίθεσή τους σ' αυτό με έγγραφη αίτησή τους κατά την έναρξη της συνεργασίας τους με την τράπεζα ή μεταγενέστερα.

Εξυπηρέτηση συναλλασσομένων

15. Οι τράπεζες παρέχουν τις υπηρεσίες τους προς όλους τους συναλλασσομένους με την ίδια πληρότητα, ποιότητα και σωστή συμπεριφορά και αποφεύγουν, κατά την εξυπηρέτησή τους, κάθε διακριτική μεταχείριση σε σχέση με την εθνικότητα, τη θρησκεία, το φύλο, την οικονομική κατάσταση ή την επαγγελματική τους ιδιότητα. Δεν συνιστούν πάντως διάκριση ή κατηγοριοποίηση των πελατών και διαφοροποίηση εξυπηρέτησης ιδίως:

α. η άρνηση παροχής υπηρεσιών ή η παροχή τους κατά τρόπο διαφορετικό από τον κανονιστικά προβλεπόμενο ή εθικά καθιερωμένο όταν αυτό επιβάλλεται από νομικούς και οικονομικούς λόγους που αφορούν στο συγκεκριμένο πελάτη,

β. η διαφορετική τιμολόγηση των παρεχομένων υπηρεσιών με κριτήριο τον πραγματικό ή προσδοκώμενο όγκο συναλλαγών με το συγκεκριμένο πελάτη ή τον αναλαμβανόμενο από την τράπεζα κίνδυνο,

γ. η προσφορά διαφορετικών λειτουργικών συνθηκών εξυπηρέτησης για λόγους που ανάγονται είτε στη φύση των πραγματοποιούμενων συναλλαγών, είτε και στην εύλογη ανάγκη ταχύτερης διενέργειάς τους,

δ. ο σχεδιασμός, η επιλεκτική ενημέρωση και προσφορά χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή παραλλαγών τους σε ομάδες ή κατηγορίες πελατών ή υποψηφίων πελατών με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά ή ιδιότητες που οριοθετούν τις ομάδες ή κατηγορίες αυτές, με στόχο την ανταπόκριση στα προϊόντα αυτά.

16. Οι τράπεζες μεριμνούν συνεχώς για τον εκσυγχρονισμό και την τεχνολογική βελτίωση των προσφερομένων υπηρεσιών και προϊόντων τους και φροντίζουν ώστε η παρεχόμενη εξυπηρέτηση με ηλεκτρονικά μέσα να γίνεται με συστήματα εφαρμογών ευρείας διασποράς, δηλαδή συστήματα που είναι εύκολα στη χρήση τους από το μέσο συναλλασσόμενο. Επιπλέον, διασφαλίζουν, κατά το δυνατό, τη συμβατότητα των συστημάτων τους τόσο σε εθνικό όσο και διεθνές επίπεδο.

17. Οι τράπεζες φροντίζουν ώστε οι τεχνικοί και λοιποί λειτουργικοί όροι για την προσφορά υπηρεσιών με χρήση νέας τεχνολογίας να είναι σαφείς και κατανοητοί από το ευρύ κοινό που έχει περιορισμένη εξοικείωση με τη χρήση εξελιγμένης τεχνολογίας κατά τις τραπεζικές συναλλαγές.

18. Οι τράπεζες, πριν από τη σύναψη των συμβάσεων που προϋποθέτουν τη χρήση εξελιγμένης τεχνολογίας σε σχέση με συγκεκριμένα προϊόντα, υπηρεσίες ή συστήματα συναλλαγών, πρέπει να ενημερώνουν τους

συναλλασσομένους για τις ενδεχόμενες αδυναμίες κατά τη χρήση αυτών και τον τρόπο αντιμετώπισής τους, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών.

19. Οι τράπεζες πρέπει να επεξηγούν στους πελάτες τους τα, κατά την εκτίμησή τους, οικονομικά ή λειτουργικά πλεονεκτήματα της πραγματοποίησης συναλλαγών με χρήση νέας τεχνολογίας, καθώς και τις τυχόν συνέπειες από τη διακοπή από αυτούς της πραγματοποίησης των συναλλαγών αυτών.

20. Οι τράπεζες διασφαλίζουν ότι οι συναλλαγές με τη χρήση νέων τεχνολογιών και συστημάτων πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους συμβατικούς και νομικούς κανόνες που τις διέπουν, ιδίως όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των συμβαλλομένων.

21. Οι τράπεζες μεριμνούν για την ασφάλεια των συναλλαγών που διενεργούνται με τη χρήση νέας τεχνολογίας και για την ορθή καταγραφή, απεικόνιση και τήρηση στα αρχεία τους των σχετικών πράξεων. Η υποχρέωση αυτή των τραπεζών δεν απαλλάσσει το συναλλασσόμενο από την ευθύνη συμμόρφωσής του με τους κανόνες λειτουργίας και ασφαλούς φύλαξης του τεχνικού μέσου, το οποίο αμέσως ή εμμέσως, εν όλω ή εν μέρει, καθιστά δυνατή τη χρήση της σχετικής τεχνολογίας, για την επικοινωνία με την τράπεζα ή και την πραγματοποίηση συναλλαγών από μη νομιμοποιούμενους τρίτους. Οι τράπεζες δεν φέρουν ευθύνη για την προ της ειδοποίησής τους αθέμιτη χρήση του τεχνικού μέσου και τις οικονομικές και λοιπές επιπτώσεις που συνεπάγεται αυτή για το νόμιμο χρήστη.

22. Οι τράπεζες δεν πρέπει να συνομολογούν με τους συναλλασσομένους όρους οι οποίοι απαγορεύουν την παράλληλη συνεργασία με άλλα πιστωτικά ιδρύματα και τη χρήση των τεχνολογικών δυνατοτήτων που αυτά τους προσφέρουν.

Παράπονα συναλλασσομένων

23. Οι τράπεζες οφείλουν να αντιμετωπίζουν με προσήνεια και να διερευνούν με επιμέλεια και χωρίς προκατάληψη τα παράπονα και τις καταγγελίες των πελατών που αφορούν τις μεταξύ τους συναλλαγές.

Για το σκοπό αυτό οφείλουν:

- α. να διαθέτουν ειδική υπηρεσία διερεύνησης των παραπόνων ή καταγγελιών, ανεξάρτητη από τις υπηρεσίες συναλλαγών,
- β. να διασφαλίζουν ότι το προσωπικό τους γνωρίζει την ακολουθούμενη

διαδικασία υποβολής, διερεύνησης και αξιολόγησης των παραπόνων ή καταγγελιών, και είναι σε θέση να παρέχει σαφή σχετική πληροφόρηση στους πελάτες, και

γ. να απαντούν εγγράφως στους συναλλασσομένους και σε εύλογο χρονικό διάστημα από την υποβολή των παραπόνων ή καταγγελιών τους.

Τήρηση του Κώδικα

24. Κάθε τράπεζα οφείλει να ενημερώσει το προσωπικό της σχετικά με το περιεχόμενο του παρόντος Κώδικα Τραπεζικής Δεοντολογίας και να θεσπίσει τα κατ' αυτήν πρόσφορα μέτρα και διαδικασίες για την τήρηση των διατάξεών του.

25. Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών είναι αρμόδια για την ερμηνεία, τροποποίηση ή συμπλήρωση του Κώδικα, καθώς και την παρακολούθηση της εφαρμογής του.

26. Οι τράπεζες υποχρεούνται να παρέχουν στην Ένωση Ελληνικών Τραπεζών κάθε συνδρομή στο έργο της αυτό.

3.2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Καταθέσεις

27. Οι τράπεζες οφείλουν να έχουν πάντοτε άμεσα διαθέσιμο στους συναλλασσομένους πληροφοριακό υλικό σχετικό με τους γενικούς και ειδικούς όρους που διέπουν τις διάφορες μορφές καταθέσεων και τα τυχόν απαιτούμενα δικαιολογητικά για το άνοιγμα του αντίστοιχου λογαριασμού. Οποιαδήποτε αλλαγή των ως άνω όρων και προϋποθέσεων πρέπει να γνωστοποιείται έγκαιρα στους συναλλασσομένους με τα προσφορότερα, κατά την κρίση της τράπεζας, μέσα (π.χ. έντυπος και ηλεκτρονικός τύπος, ανακοινώσεις στους χώρους των τραπεζικών καταστημάτων κ.λπ.).

28. Ειδικότερα, οι τράπεζες οφείλουν, για κάθε είδος λογαριασμού καταθέσεων, να παρέχουν στους συναλλασσομένους πληροφόρηση σχετικά με τα εξής τουλάχιστον θέματα:

α. το εκάστοτε ισχύον ύψος του επιτοκίου ή των επιτοκίων, ανάλογα με τη μορφή, τη διάρκεια ή το ποσό της κατάθεσης,

β τους τυχόν φόρους επί των τόκων,

γ. το χρόνο έναρξης και λήξης της τοκοφορίας και διαθεσιμότητας των κατατιθεμένων ποσών (valeurs),

- δ. τη χρονική βάση υπολογισμού των τόκων (αριθμός ημερών έτους και μήνα),
- ε. τις ημερομηνίες λογισμού και απόδοσης των τόκων (με κεφαλαιοποίησή τους ή μη) και την αντίστοιχη ετήσια απόδοση (annual effective yield),
- στ. τις τυχόν προμήθειες ή άλλα έξοδα για την τήρηση και χρήση των λογαριασμών (έκδοση επιταγών, πάγιες εντολές, μεταφορές ποσών μεταξύ λογαριασμών κ.λπ.),
- ζ. τους τυχόν πρόσθετους όρους (ελάχιστο αρχικό ποσό κατάθεσης, ελάχιστο υπόλοιπο υπό το οποίο δεν λογίζονται τόκοι, όρους πρόωρης απόδοσης των υπό προθεσμία καταθέσεων κ.ά.),
- η. τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συναλλασσομένων, καθώς και τις τυχόν συνέπειες από την απώλεια των μέσων που παρέχει η τράπεζα για την κίνηση των λογαριασμών ή των παραστατικών της κίνησής τους (π.χ. βιβλιάριο καταθέσεων, μπλοκ επιταγών, κάρτα ανάληψης μετρητών κ.λπ.),
- θ. τις προϋποθέσεις για τυχόν ειδική διαπραγμάτευση προκειμένου να διαφοροποιηθούν τα ανωτέρω στοιχεία.

29. Οι τράπεζες ανοίγουν λογαριασμούς καταθέσεων μετά από αίτημα του συναλλασσομένου που υποβάλλεται εγγράφως, με τη συμπλήρωση των ειδικών κατά περίπτωση εντύπων της τράπεζας, και μετά από εξακρίβωση των αναγραφόμενων στοιχείων ταυτότητας του συναλλασσομένου. Η τελική απόφαση για το άνοιγμα ή μη του λογαριασμού καταθέσεων επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της τράπεζας.

30. Σε περίπτωση ομαδικού ανοίγματος λογαριασμών καταθέσεων για ειδικούς λόγους (π.χ. εξυπηρέτηση της μισθοδοσίας προσωπικού νομικών προσώπων), το ενδιαφέρον των επιμέρους δικαιούχων για το άνοιγμα λογαριασμών τεκμαίρεται. Η συμπλήρωση των ειδικών κατά περίπτωση εντύπων γίνεται εκ των υστέρων.

31. Κατά το άνοιγμα κοινού λογαριασμού, οι τράπεζες ενημερώνουν τους συνδικαιούχους, πέραν των προαναφερομένων θεμάτων (ανωτέρω παράγραφος 28), και για τα ειδικότερα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη λειτουργία του κοινού λογαριασμού.

32. Σε περίπτωση κατά την οποία οι τράπεζες χορηγούν βιβλιάριο (καρνέ) επιταγών, οφείλουν να επισημαίνουν στο συναλλασσόμενο τη βασική λειτουργία της επιταγής, τις συνέπειες από την έκδοση ακάλυπτων επιταγών και την υποχρέωση ασφαλούς φύλαξης του βιβλιαρίου και των μη χρησιμοποιηθεισών εντύπων επιταγών.

33. Σε περίπτωση κατά την οποία η κίνηση του λογαριασμού δεν καταχωρείται σε βιβλιάριο που παραδίδεται στο δικαιούχο κατά το άνοιγμα του λογαριασμού, οι τράπεζες πρέπει να αποστέλλουν ή να θέτουν στη διάθεση του δικαιούχου, περιοδικά, σχετικό αντίγραφο κίνησης του λογαριασμού.

34. Ο συναλλασσόμενος οφείλει να ειδοποιεί αμέσως την τράπεζα για την τυχόν απώλεια του βιβλιαρίου του καταθέσεων ή του βιβλιαρίου (καρνέ) επιταγών, όπως επίσης και για κάθε τυχόν λάθος ή παρατυπία κατά την τήρηση του λογαριασμού του.

Πιστοδοτήσεις (χρηματοδοτήσεις - εγγυητικές επιστολές)

35. Οι πληροφορίες που παρέχονται στους συναλλασσόμενους ή τίθενται στη διάθεσή τους σχετικά με τις χορηγούμενες από τις τράπεζες πιστοδοτήσεις, θα πρέπει να είναι σαφείς, ώστε να μη δημιουργούνται εσφαλμένες εντυπώσεις για τις προϋποθέσεις και τους όρους χορήγησης και αποπληρωμής τους.

Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να περιέχουν τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

- α. το εκάστοτε ύψος του επιτοκίου κατά μορφή πιστοδότησης,
- β. το ποσό ή ποσοστό των προμηθειών και εξόδων καθώς και των τυχόν άλλων πρόσθετων επιβαρύνσεων,
- γ. το είδος και τα ποσά ή ποσοστά των τυχόν εισφορών, φόρων και τελών,
- δ. την περίοδο εκτοκισμού,
- ε. τη χρονική βάση υπολογισμού των τόκων (αριθμός ημερών έτους και μήνα),
- στ. τη μέθοδο υπολογισμού του τόκου επί του εκάστοτε οφειλομένου ποσού(απλός τόκος, τοκοχρεωλύσιο κ.λπ.) και το εξ αυτής συνολικό ετήσιο κόστος για τον πιστοδοτούμενο,
- ζ. το επιτόκιο υπερημερίας, τον τρόπο και την περιοδικότητα υπολογισμού του, καθώς και τους όρους του τυχόν ανατοκισμού,
- η. τους όρους και τις σχετικές επιβαρύνσεις στις περιπτώσεις υπέρβασης από τον πιστούχο των συμβατικών ορίων χρηματοδότησης,
- θ. τη δυνατότητα πρόωρης εξόφλησης, το χρόνο, τις τυχόν επιβαρύνσεις και τον τρόπο υπολογισμού τους,
- ι. σε περίπτωση πιστοδοτήσεων σε συνάλλαγμα, την έννοια του αναλαμβανομένου συναλλαγματικού κινδύνου και το εξ αυτού ενδεχόμενο μεταβολής του συνολικού κόστους της πίστωσης,
- ια. τη δυνατότητα και το κόστος κάλυψης του κινδύνου από τη μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας ή/και των επιτοκίων,

ιβ. σε περιπτώσεις πιστοδοτικών συμβάσεων με κυμαινόμενο επιτόκιο: το αρχικό επιτόκιο, τους παράγοντες διακύμανσής του, την περιοδικότητα της τυχόν διακύμανσης, τον τρόπο υπολογισμού του, τον τρόπο γνωστοποίησης των διακυμάνσεων του επιτοκίου στον πιστοδοτούμενο, καθώς και τους τυχόν λοιπούς παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν το συνολικό κόστος της πίστωσης,

ιγ. προκειμένου περί δανείων για την παρακολούθηση ή εξόφληση των οποίων εκδίδονται περιοδικοί λογαριασμοί: το επιτόκιο, το κεφάλαιο επί του οποίου υπολογίστηκαν τόκοι, καθώς και το χρονικό διάστημα που αφορά ο υπολογισμός των τόκων, οι τυχόν μεταβολές του επιτοκίου, η τυχόν χρέωση τόκων υπερημερίας ή ανατοκισμού, το ποσό επί του οποίου αυτοί υπολογίστηκαν και η περίοδος υπολογισμού τους, το ποσό της προς εξόφληση δόσης και το χρονικό διάστημα εντός του οποίου πρέπει αυτή να εξοφληθεί, καθώς και αναλυτικά κάθε επιβάρυνση λόγω φόρων, τελών και εξόδων, και

ιδ. προκειμένου περί δανείων τα οποία εξοφλούνται σε ίσες επαναλαμβανόμενες δόσεις, πρέπει, κατά τη σύναψη του δανείου, να γνωστοποιούνται στο δανειολήπτη, πέραν των προαναφερθέντων, το ύψος κάθε δόσης καθώς και η χρονική περιοδικότητα κατά την οποία οι δόσεις καθίστανται ληξιπρόθεσμες και απαιτητές, και κατά τη διάρκεια λειτουργίας της δανειακής σύμβασης, κάθε τυχόν μεταβολή των όρων αυτών μέχρι την ολοσχερή εξόφληση του δανείου.

36. Οι τράπεζες, κατά την εξέταση οποιουδήποτε αιτήματος πιστοδότησης, μπορούν να ζητούν από το συναλλασσόμενο κάθε απαραίτητη, κατά την κρίση τους, πληροφορία σχετικά με:

α. την ηλικία, το επάγγελμα, την οικογενειακή κατάσταση των αιτούντων και των εγγυητών,

β. την οικονομική και περιουσιακή κατάσταση των ανωτέρω και

γ. τη δυνατότητα να ανταποκριθούν έγκαιρα στις υποχρεώσεις που πρόκειται να αναλάβουν έναντι της τράπεζας.

Πηγές άντλησης των σχετικών πληροφοριών αποτελούν κυρίως η αίτηση και τα λοιπά έντυπα που συμπληρώνει και υπογράφει ο αιτών, τα δικαιολογητικά που ζητά η τράπεζα (ισολογισμοί, ισοζύγια, φορολογικές δηλώσεις, συμβόλαια, ταμιακά προγράμματα κ.λπ.), τα στοιχεία που τηρεί η τράπεζα σχετικά με τον αιτούντα και τη συνέπεια που έχει επιδείξει κατά τις συναλλαγές του με αυτή, το πληροφοριακό αρχείο διατραπεζικών συστημάτων πληροφοριών (όπως της διατραπεζικής εταιρίας ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ “ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ”), καθώς και τυχόν πληροφορίες από άλλες τράπεζες ή χρηματοδοτικούς οργανισμούς ή βάσεις πληροφοριών.

37. Οι τράπεζες οφείλουν να ενημερώνουν τους συναλλασσομένους για το ενδεχόμενο να διαβιβασθούν ορισμένα πληροφοριακά στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους, κυρίως όσον αφορά την οικονομική κατάσταση και τη συναλλακτική συμπεριφορά των συναλλασσομένων (στοιχεία ισολογισμών, περιουσιακής καταστάσεως, όρια δανεισμού κ.λπ.), σε άλλες τράπεζες ή χρηματοδοτικούς οργανισμούς ή σε διατραπεζικά συστήματα πληροφοριών (όπως τα ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ “ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ”) και να ζητούν τη σχετική έγγραφη εξουσιοδότησή τους, όπου αυτή απαιτείται. Οι συναλλασσόμενοι έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν την παροχή της εν λόγω εξουσιοδότησης. Στην περίπτωση αυτή επισημαίνονται στο συναλλασσόμενο οι τυχόν δυσμενείς εντυπώσεις που ενδέχεται να δημιουργηθούν γι’ αυτόν από την άρνησή του. Εξυπακούεται ότι δεν απαιτείται έγγραφη συγκατάθεση των συναλλασσομένων για πληροφορίες οι οποίες περιέχονται σε δημόσια έγγραφα ή όπου ο νόμος ορίζει.

38. Οι τράπεζες έχουν την ευχέρεια να καθορίζουν, κατά την κρίση τους, ειδικούς όρους (κυρίως σχετικά με προμήθειες και έξοδα) για ορισμένους συναλλασσομένους, λόγω του εύρους των εργασιών τους ή άλλων ιδιαιτεροτήτων. Οι ειδικοί αυτοί όροι, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στις σχετικές συμβάσεις, συμφωνούνται και γνωστοποιούνται με ιδιαίτερη επιστολή προς τους συναλλασσομένους. Η ενημέρωση περιλαμβάνει και τα ακόλουθα: το χρονικό διάστημα ισχύος των ειδικών όρων, τις τυχόν προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η σύναψή τους (όπως π.χ. ανάθεση στην τράπεζα εργασιών ορισμένου ύψους, τήρηση καταθέσεων ορισμένου ελαχίστου μέσου υπολοίπου κ.λπ.) καθώς και τις συνέπειες της μη τήρησης των προϋποθέσεων αυτών. Η παράταση της ισχύος ή η τροποποίηση των ειδικών αυτών όρων, ανάγεται στην ελεύθερη κρίση των τραπεζών.

39. Πριν από την υπογραφή της πιστωτικής σύμβασης επισημαίνεται στους συναλλασσομένους η ανάγκη να αναγνώσουν προσεκτικά τους όρους που περιέχονται σ’ αυτήν και στις τυχόν πρόσθετες πράξεις, είτε αυτοί αφορούν τη χορήγηση της πίστωσης είτε την παροχή στην τράπεζα των εξασφαλίσεων που έχουν συμφωνηθεί. Οι πιστούχοι πρέπει να ενθαρρύνονται να ζητούν από τους αρμόδιους υπαλλήλους των τραπεζών την παροχή κάθε πρόσθετης πληροφορίας ή διευκρίνισης.

40. Οι τράπεζες οφείλουν να ενημερώνουν τους συναλλασσομένους σχετικά με το κόστος και τον αναγκαίο χρόνο για την ολοκλήρωση της διαδικασίας χορήγησης των πιστώσεων, στον οποίο περιλαμβάνεται και ο συνήθως απαιτούμενος χρόνος λήψης των εξασφαλίσεων που κατά

περίπτωση έχουν συμφωνηθεί.

41. Οι τράπεζες οφείλουν να ενημερώνουν εγγράφως τους συναλλασσομένους, εάν το ζητήσουν, για την έγκριση ή απόρριψη αιτήματός τους. Δεν υποχρεούνται όμως να τους γνωστοποιούν τους λόγους της έγκρισης ή απόρριψης, και ιδίως τις απόψεις, γνώμες και εκτιμήσεις των υπηρεσιακών τους οργάνων.

42. Σε περίπτωση κατά την οποία οι πιστοδοτήσεις καλύπτονται με εγγύηση τρίτου συμβαλλομένου προσώπου, οι τράπεζες οφείλουν να πληροφορούν τον εγγυητή σχετικά με τα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία δικαιώματα και υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών, και να παρέχουν στον εγγυητή όλη τη σχετική πληροφόρηση και ενημέρωση που δίνουν και στον πιστοδοτούμενο. Στα πλαίσια της πληροφόρησης αυτής πρέπει να επισημαίνεται σαφώς στον εγγυητή η φύση και η έκταση των υποχρεώσεων ή κινδύνων που αναλαμβάνει, και να του γνωστοποιείται η τυχόν επέλευση στο μέλλον των κινδύνων αυτών.

Εισαγωγές - Εξαγωγές

43. Οι τράπεζες θα πρέπει να είναι σε θέση να ενημερώνουν τους συναλλασσομένους, εάν το ζητήσουν, για την ισχύουσα ελληνική νομοθεσία και τους διεθνείς τραπεζικούς κανόνες που διέπουν τις συγκεκριμένες εργασίες τους και να παρέχουν συμβουλευτικά και μόνο τη συνδρομή τους για την καλύτερη διενέργεια της συναλλαγής.

44. Οι τράπεζες οφείλουν να επισημαίνουν στους πελάτες τους ότι οι γλωσσικές εκφράσεις και οι όροι που αφορούν διεθνείς εμπορικές συναλλαγές θα πρέπει να είναι σαφείς και να μην αφήνουν περιθώρια για παρανοήσεις μεταξύ των συμβαλλομένων μερών. Εάν διαπιστωθούν λανθασμένες οδηγίες, στοιχεία ή παρανοήσεις, οι τράπεζες θα υποδεικνύουν στο συναλλασσόμενο να επικοινωνήσει άμεσα με τον αντισυμβαλλόμενο του για την άρση αυτών.

45. Οι τράπεζες οφείλουν να γνωστοποιούν αμέσως, με τον ενδεικνυόμενο κατά περίπτωση τρόπο, τη λήψη αξιών προς είσπραξη ή λοιπών φορτωτικών εγγράφων, και να ενημερώνουν σχετικά τους ενδιαφερομένους εισαγωγείς.

46. Οι τράπεζες είναι υποχρεωμένες να παρακρατούν και αποδίδουν στο Δημόσιο τους επιβαλλομένους φόρους ή άλλες επιβαρύνσεις, και να ενημερώνουν σχετικά τους συναλλασσομένους.

Μεταφορά κεφαλαίων (σε δραχμές ή συνάλλαγμα)

47. Οι τράπεζες οφείλουν να ενημερώνουν τους συναλλασσομένους για τους υφιστάμενους τρόπους μεταφοράς κεφαλαίων στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, το κατά περίπτωση κόστος και απαιτούμενο χρόνο, και να τους προτείνουν τον, κατά την κρίση τους, προσφορότερο, από πλευράς διαδικασίας και κόστους, τρόπο για την ικανοποίηση των αναγκών τους.

48. Οι τράπεζες οφείλουν να πληροφορούν τον εντολέα τους για την τυχόν μείωση του μεταφερομένου κεφαλαίου λόγω εισπραττομένων προμηθειών, εξόδων ή άλλων επιβαρύνσεων από την παραλήπτρια τράπεζα.

49. Οι τράπεζες οφείλουν να ενημερώνουν τους πελάτες τους για τυχόν όρους που αφορούν τη διαθεσιμότητα σε ορισμένο χρόνο (valeur) του προϊόντος του εμβάσματος, είτε αυτό πρόκειται να καταβληθεί στον παραλήπτη είτε να πιστωθεί σε λογαριασμό του.

50. Οι τράπεζες οφείλουν να λαμβάνουν έγγραφη εντολή προκειμένου για πράξεις στο οκίng της ημέρας και να ενημερώνουν τους πελάτες για τη συγκεκριμένη ώρα μέχρι την οποία δέχονται τις παραπάνω εντολές.

Θυρίδες θησαυροφυλακίου

51. Οι τράπεζες πρέπει να λαμβάνουν και να εξακριβώνουν τα στοιχεία ταυτότητας των μισθωτών θυρίδων καθώς και των αντικλήτων τους.

52. Οι τράπεζες οφείλουν να αποφεύγουν την εκμίσθωση θυρίδων σε άτομα για τα οποία υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι ενέχονται σε παράνομες, οικονομικής φύσεως, δραστηριότητες.

53. Κάθε θυρίδα θησαυροφυλακίου αποτελεί προσωπικό χώρο του μισθωτή της και είναι απαραβίαστη τόσο από την τράπεζα, όσο και από κάθε τρίτο. Απόντος του μισθωτή (π.χ. λόγω θανάτου, εγκατάλειψης της θυρίδας κ.λπ.) η θυρίδα μπορεί να ανοιχθεί μόνο αν συντρέχουν οι νόμιμες προς τούτο προϋποθέσεις και εφόσον τηρηθούν οι προβλεπόμενες από το νόμο διαδικασίες.

54. Οι τράπεζες, προκειμένου να εξασφαλίσουν την προστασία των θυρίδων, των συναλλασσομένων και του προσωπικού τους, καθορίζουν, πέραν των όσων προβλέπονται στη νομοθεσία, τα είδη τα οποία απαγορεύεται να φυλάσσονται στις θυρίδες (όπως π.χ. εκρηκτικές ύλες,

οξέα, μολυσματικά αντικείμενα), και ενημερώνουν σχετικά τον πελάτη πριν από τη μίσθωση της θυρίδας.

55. Οι τράπεζες δεν μπορούν να δεσμεύουν το περιεχόμενο των θυρίδων ή να απαγορεύουν το άνοιγμά τους από το μισθωτή, παρά μόνο σε περιπτώσεις εκτέλεσης αποφάσεων της δικαιοσύνης ή άλλων αρχών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις.

56. Οι τράπεζες ενημερώνουν το μισθωτή της θυρίδας, πριν την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, για τις εισπραττόμενες προμήθειες, τα έξοδα, το ετήσιο μίσθωμα καθώς και την είσπραξη πάγιας εγγύησης καλής χρήσης της θυρίδας. Η εγγύηση αυτή επιστρέφεται στο μισθωτή μετά τη λήξη της μίσθωσης και παράδοσης της θυρίδας και των κλειδιών σε καλή κατάσταση.

57. Οι τράπεζες οφείλουν να γνωστοποιούν έγκαιρα στους πελάτες τους κάθε αύξηση του μισθώματος των θυρίδων, με τοιχοκόλληση ανακοίνωσης σε εμφανές σημείο των καταστημάτων και του χώρου των θυρίδων ή με άλλο πρόσφορο, κατά την κρίση τους, μέσο.

58. Οι όροι μίσθωσης θυρίδας, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειας ισχύος της και των τυχόν παρατάσεών της, πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια και πληρότητα στο έγγραφο μισθωτήριο το οποίο καταρτίζεται μεταξύ τράπεζας και πελάτη - μισθωτή.

Επενδυτικές υπηρεσίες

59. Οι τράπεζες που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες για λογαριασμό πελατών τους σε κινητές αξίες, τίτλους χρηματαγοράς και κεφαλαιαγοράς και παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, οφείλουν, πριν από την παροχή των υπηρεσιών αυτών, να:

α. ενημερώνονται σχετικά με την ταυτότητα, την επαγγελματική ιδιότητα, την οικονομική κατάσταση, τους στόχους και την εμπειρία του συναλλασσομένου στον τομέα των επενδύσεων, ούτως ώστε να παρέχουν τις κατάλληλες επενδυτικές συμβουλές,

β. παρέχουν στο συναλλασσόμενο τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την κατανόηση της φύσης του αντικειμένου της κύριας ή παρεπόμενης επενδυτικής συναλλαγής,

γ. αναλύουν τους ενδεχόμενους επενδυτικούς κινδύνους των συναλλαγών σε πρωτογενή και παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα καθώς και τις πιθανές ζημιές που συνδέονται με αυτές είτε ως μεμονωμένες πράξεις (π.χ. μείωση της αξίας των σχετικών δικαιωμάτων) είτε σε συνδυασμό με άλλες (π.χ. χορήγηση πίστωσης για την εκπλήρωση σχετικών

υποχρεώσεων).

60. Οι τράπεζες οφείλουν να μη παρέχουν υποσχέσεις σχετικά με μελλοντικές αποδόσεις οι οποίες εξαρτώνται από αβέβαιες καταστάσεις ή γεγονότα και να μη καλλιεργούν προσδοκίες στους επενδυτές, εκτός εάν παρέχουν νομικά ισχυρή εγγύηση για την υποσχόμενη απόδοση.

61. Οι τράπεζες θα πρέπει να παρέχουν επαρκή πληροφόρηση για τις επενδυτικές υπηρεσίες που προσφέρουν, ώστε να είναι σε θέση ο συμβαλλόμενος να προβεί στην κατάλληλη γι' αυτόν επιλογή. Ενδεικτικά, οι τράπεζες οφείλουν να εξηγούν στο συναλλασσόμενο με πληρότητα και σαφήνεια τον τρόπο υπολογισμού της απόδοσης της επένδυσης και την ακριβή διάρκειά της, εφόσον αυτή είναι προκαθορισμένη, και να τον ενημερώνουν αναλυτικά για όλες τις προμήθειες, έξοδα, φόρους, τέλη κ.λπ. που τον βαρύνουν.

62. Τα πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν κύριες επενδυτικές υπηρεσίες, οφείλουν, ως Εταιρίες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Ε.Π.Ε.Υ.), να τηρούν επιπροσθέτως και τις ειδικότερες σχετικές διατάξεις που περιέχονται στον Κώδικα Δεοντολογίας Ε.Π.Ε.Υ.

3.3 ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΚΑΡΤΕΣ

63. Ο εκδότης κάρτας οφείλει να θέτει στη διάθεση των συναλλασσομένων έντυπα τα οποία περιλαμβάνουν το σύνολο των όρων και προϋποθέσεων που διέπουν τη σύμβαση έκδοσης και χρησιμοποίησης κάρτας. Οι όροι αυτοί πρέπει να διασφαλίζουν κατά τρόπο δίκαιο και ισότιμο τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμβαλλομένων μερών.

64. Η κάρτα χορηγείται στον πελάτη μόνο μετά από έγγραφο αίτημά του. Η αποδοχή του αιτήματος τελεί υπό τη διακριτική ευχέρεια του εκδότη, ο οποίος, σε περίπτωση απόρριψης, δεν υποχρεούται να ανακοινώσει τους λόγους αυτής. Μετά την υποβολή ή διαβίβαση του αιτήματος και την αποδοχή του, καταρτίζεται έγγραφη σύμβαση. Η σύμβαση μεταξύ του εκδότη και του κατόχου θεωρείται ότι έχει συναφθεί τη στιγμή κατά την οποία ο αιτών παραλαμβάνει την κάρτα. Ο τρόπος ανανέωσης ή τυχόν επανέκδοσης της κάρτας, διέπεται από τους όρους της σύμβασης.

65. Οι όροι της σύμβασης πρέπει να είναι διατυπωμένοι στην ελληνική γλώσσα κατά τρόπο ευανάγνωστο και εύκολα κατανοητό.

66. Ο εκδότης της κάρτας πρέπει να παρέχει εκ των προτέρων εγγράφως στον πελάτη τουλάχιστον τα ακόλουθα πληροφοριακά στοιχεία:

α. περιγραφή των δυνατοτήτων για τη χρησιμοποίηση της κάρτας που παρέχονται στον κάτοχό της, συμπεριλαμβανομένων και των πιστωτικών ορίων στις περιπτώσεις που αυτά έχουν εφαρμογή (π.χ. το όριο μηνιαίων συναλλαγών),

β. το είδος των επιβαρύνσεων που συνθέτουν τη συνολική ετήσια πραγματική επιβάρυνση. Ειδικότερα:

- το ποσό της ετήσιας συνδρομής,
- το ύψος του επιτοκίου,
- τα έξοδα και τις τυχόν επιβαρύνσεις που έχουν εφαρμογή σε συγκεκριμένους τύπους πράξεων (π.χ. ανάληψη μετρητών),
- οποιαδήποτε έξοδα και δαπάνες που χρεώνονται για την εκτέλεση πράξεων σε συνάλλαγμα,
- τη valeur τοκοφορίας,

γ. ειδική, ρητή αναφορά στην τιμή συναλλάγματος που χρησιμοποιείται κατά τη μετατροπή πράξεων σε συνάλλαγμα (π.χ. αν η συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται είναι η τιμή boxing ή η τρέχουσα τιμή συναλλάγματος που εφαρμόζεται ειδικά στα συστήματα καρτών), και

δ. ειδική αναφορά στη διαδικασία που ακολουθείται για τη διατύπωση παραπόνων εκ μέρους του κατόχου και τη διερεύνηση αυτών.

67. Οι όροι της σύμβασης μπορούν να τροποποιηθούν οποτεδήποτε μονομερώς από τον εκδότη της κάρτας. Ο κάτοχος όμως της κάρτας πρέπει να ειδοποιείται εγκαίρως και οπωσδήποτε πριν από την έναρξη εφαρμογής των τροποποιημένων όρων, ώστε να του παρέχεται η δυνατότητα να καταγγείλει τη σύμβαση, αν το επιθυμεί. Η χρήση της κάρτας μετά τη γνωστοποίηση της ανωτέρω μεταβολής των όρων της σχετικής σύμβασης αποτελεί έμπρακτη αποδοχή αυτής.

68. Κάθε μεταβολή στο επιτόκιο τίθεται σε εφαρμογή από την ημερομηνία που προσδιορίζεται στη σχετική δημοσίευση ή στη γνωστοποίηση της μεταβολής με άλλο μέσο.

69. Ο κάτοχος κάρτας υποχρεούται:

α. να υπογράψει, εφόσον αυτό προβλέπεται, στην κατάλληλη θέση της κάρτας αμέσως μόλις την παραλάβει,

β. να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να φυλάττει και διατηρεί σε καλή κατάσταση την κάρτα του και τα λοιπά μέσα που του επιτρέπουν να τη χρησιμοποιεί,

γ. να απομνημονεύει τον Προσωπικό του Αριθμό Αναγνώρισης (PIN) ή άλλο κωδικό πρόσβασης στα ηλεκτρονικά μέσα συναλλαγών και να μη

τον αναγράφει πάνω στην κάρτα ή σε αντικείμενα που συνήθως έχει ή μεταφέρει μαζί με την κάρτα,

δ. να μην επιτρέπει τη χρήση της κάρτας από άλλους,

ε. να επιδεικνύει ή και να επιστρέφει αμέσως την κάρτα του στον εκδότη, όταν του ζητηθεί,

στ. να μην ανακαλεί εντολή που έδωσε με την κάρτα του, εκτός αν ρητά του παρέχεται το δικαίωμα αυτό από το είδος της συναλλαγής,

ζ. να ελέγχει την κίνηση του λογαριασμού της κάρτας του.

70. Σε περίπτωση κατά την οποία ο κάτοχος κάρτας αντιληφθεί ότι συντρέχει κάποια από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. κλοπή ή απώλεια της κάρτας του ή διαρροή του Προσωπικού του Αριθμού Αναγνώρισης (“PIN”) ή άλλου κωδικού πρόσβασης στο σύστημα,

β. εγγραφή στο λογαριασμό της κάρτας οποιασδήποτε συναλλαγής που δεν έχει πραγματοποιηθεί από τον ίδιο,

γ. λάθος ή άλλη παρατυπία του εκδότη κατά την τήρηση του λογαριασμού του, υποχρεούται να ενημερώσει αμέσως τον εκδότη ή τις αρμόδιες υπηρεσίες του, κατ’ αρχάς τηλεφωνικά και στη συνέχεια με έγγραφο το οποίο θα φέρει την υπογραφή του, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στη σύμβασή του με τον εκδότη της κάρτας.

71. Σε περίπτωση δήλωσης απώλειας ή κλοπής κάρτας ή PIN, καθώς και αν προκύπτει χρήση παραχαραγμένων καρτών, ο εκδότης δικαιούται, ακόμη και χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση του κατόχου, για την προστασία αυτού και του συστήματος, να παρακρατήσει την κάρτα από τα μηχανήματα ή τα σημεία αποδοχής της ή/και να προχωρήσει σε αλλαγή του PIN ή άλλου κωδικού πρόσβασης στο σύστημα.

72. Ο κάτοχος, εφόσον τηρεί τις από τη σύμβαση υποχρεώσεις του (σύμφωνα με τις παραγράφους 69 και 70 ανωτέρω) και δεν ενεργεί καθ’ οιονδήποτε τρόπο με δόλο κατά τη χρησιμοποίηση της κάρτας του ή και του PIN, δεν υπέχει ευθύνη για ζημίες που προκύπτουν από τη χρησιμοποίηση της κάρτας του ή και του PIN από άλλο πρόσωπο, μετά την ειδοποίηση του εκδότη είτε για την απώλεια ή την κλοπή της κάρτας είτε και για την περιέλευση σε γνώση τρίτων του PIN ή άλλου ανάλογου κωδικού πρόσβασης στο σύστημα. Υποχρεούται όμως να παρέχει στον εκδότη κάθε δυνατή πληροφόρηση και συνδρομή για την αποτροπή χρήσης της κάρτας από μη δικαιούμενους προς τούτο.

73. Ο εκδότης υποχρεούται να τηρεί απόρρητο τον Προσωπικό Αριθμό Αναγνώρισης (PIN), τον κωδικό πρόσβασης στο σύστημα ή παρόμοια,

εμπιστευτικού χαρακτήρα στοιχεία αναγνώρισης του κατόχου τα οποία γνωστοποιούνται αποκλειστικά και μόνο στον κάτοχο.

74. Ο εκδότης θα πρέπει να προσδιορίζει σημεία επικοινωνίας σε όλο το γεωγραφικό χώρο στον οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί η κάρτα, στα οποία ο κάτοχος θα μπορεί να του γνωστοποιεί την κλοπή, απώλεια ή παράνομη αναπαραγωγή της κάρτας του, του PIN κ.λπ. Οι ημέρες και ώρες λειτουργίας των σημείων επικοινωνίας καθορίζονται από τον εκδότη και γνωστοποιούνται στον κάτοχο.

75. Ο εκδότης μπορεί να επιλέξει, με δική του ευθύνη, να μην παρέχει στον κάτοχο της κάρτας δυνατότητα επικοινωνίας μαζί του σε 24ωρη βάση. Στην περίπτωση αυτή ο εκδότης υποχρεούται να θεσπίσει ειδικές διαδικασίες για τη διεκπεραίωση των καθυστερημένων γνωστοποιήσεων απώλειας, κλοπής ή παράνομης αναπαραγωγής της κάρτας, ώστε να διασφαλίζεται η απαλλαγή του κατόχου από κάθε ευθύνη από τον ακριβή χρόνο ειδοποίησης και εντεύθεν.

76. Κάθε φορά που χρησιμοποιείται η κάρτα, αμέσως ή μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, εκδίδεται υποχρεωτικά από τον αποδέκτη της κάρτας και τίθεται στη διάθεση του κατόχου απόδειξη της συναλλαγής που διενήργησε, στην οποία αναγράφονται κατ' ελάχιστον τα στοιχεία με τα οποία εξειδικεύεται και αναγνωρίζεται η κάρτα που χρησιμοποιήθηκε, το σημείο αποδοχής της, καθώς και η ημερομηνία και το ποσό της συναλλαγής.

77. Σε τακτικά χρονικά διαστήματα ο κάτοχος οποιουδήποτε είδους κάρτας (πιστωτικής, χρεωστικής ή διευκόλυνσης πληρωμών), πρέπει να λαμβάνει εκκαθαριστικό σημείωμα και να ενημερώνεται για τις συναλλαγές που πραγματοποίησε με αυτή κατά το χρονικό διάστημα που καλύπτει το εκκαθαριστικό σημείωμα, την τυχόν οφειλή του και το ποσό που πρέπει να καταβάλει εντός συγκεκριμένου χρόνου. Στο εκκαθαριστικό σημείωμα για συναλλαγές με πιστωτικές κάρτες πρέπει να περιέχονται και τα εξής πρόσθετα στοιχεία, εφόσον συντρέχει περίπτωση:

α. το επιτόκιο που εφαρμόστηκε, το κεφάλαιο επί του οποίου υπολογίστηκαν τόκοι και το χρονικό διάστημα στο οποίο αφορά ο υπολογισμός,

β. κάθε άλλη επιβάρυνση που προκύπτει από φόρους, τέλη και λοιπά έξοδα, και

γ. κάθε μεταβολή του επιτοκίου κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από τον υπολογισμό των τόκων μέχρι την έκδοση του

εκκαθαριστικού σημειώματος.

78. Ο εκδότης οφείλει να τηρεί, για εύλογο χρονικό διάστημα, εσωτερικά αρχεία σχετικά με το σύνολο των συναλλαγών με κάρτες. Τα αρχεία αυτά του επιτρέπουν την ανίχνευση των διαφόρων πράξεων και τη διόρθωση των τυχόν σφαλμάτων.

79. Το βάρος της απόδειξης για οποιαδήποτε διαφορά που ανακύπτει με τον κάτοχο κάρτας ως προς την ακριβή αποτύπωση συναλλαγής που σχετίζεται με ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων φέρει, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, ο εκδότης.

80. Σε περίπτωση κατά την οποία ο κάτοχος της κάρτας αρνείται ότι η κάρτα του, ο Προσωπικός Αριθμός Αναγνώρισης (PIN) ή άλλος κωδικός πρόσβασης στο σύστημα χρησιμοποιήθηκαν για τη διενέργεια πράξης ή ισχυρίζεται ότι μία τέτοια πράξη καταχωρήθηκε εσφαλμένα στο λογαριασμό της κάρτας του, ο εκδότης της κάρτας αρκεί να αποδείξει, με την εκτύπωση αντιγράφου από τα εσωτερικά του αρχεία, ότι η πράξη καταχωρήθηκε σωστά, ενημερώθηκε ορθά ο λογαριασμός και δεν υπήρξε τεχνική βλάβη ή άλλη ανωμαλία του συστήματος. Η ορθή καταχώρηση προηγούμενων και επομένων παρόμοιων πράξεων συνιστά τεκμήριο ότι το σύστημα λειτουργούσε κανονικά.

81. Ο εκδότης της κάρτας ευθύνεται έναντι του κατόχου της:

α. Για τις άμεσες ζημίες που υπέστη ο κάτοχος της κάρτας εξαιτίας της κακής λειτουργίας του συστήματος το οποίο βρίσκεται υπό τον άμεσο έλεγχο του. Στην περίπτωση αυτή ο όρος “άμεσες ζημίες” περιλαμβάνει το αρχικό κεφάλαιο της πράξης που χρεώθηκε στο λογαριασμό του κατόχου προσανυξημένο με τους τόκους που αναλογούν σε αυτό. Ο όρος “άμεσος έλεγχος του συστήματος” καλύπτει όλα τα μηχανήματα που έχουν εγκατασταθεί και ελέγχονται από τον εκδότη. Ο εκδότης δεν ευθύνεται για τις ζημίες που προκλήθηκαν από τεχνική βλάβη του συστήματος πληρωμών, αν η βλάβη αυτή ήταν αναγνωρίσιμη από τον κάτοχο της κάρτας με μήνυμα στην οθόνη του μηχανήματος ή με κάποιον άλλο εμφανή τρόπο.

β. Για τυχόν μερική εκτέλεση πράξεων. Στην περίπτωση αυτή το ύψος της ευθύνης περιορίζεται στο ποσό της πράξης που εκτελέστηκε μερικά, ακόμη και εάν η πράξη πραγματοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα που δεν είναι κάτω από τον άμεσο έλεγχο του εκδότη.

γ. Για πράξεις που δεν έχουν εγκριθεί από τον κάτοχο. Στην περίπτωση αυτή η ευθύνη του εκδότη εκτείνεται μέχρι του ποσού που απαιτείται για

την επαναφορά του λογαριασμού του κατόχου στην κατάσταση που υπήρχε πριν λάβει χώρα η μη εγκεκριμένη από αυτόν πράξη. Οι περαιτέρω οικονομικές επιπτώσεις και τα ιδιαίτερα ζητήματα που αφορούν την έκταση της ζημίας, για την οποία ενδέχεται να καταβληθεί αποζημίωση διέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

82. Ο κάτοχος της κάρτας ευθύνεται για τις συναλλαγές που έγιναν με την κάρτα του μέχρι τη στιγμή που γνωστοποιεί στον εκδότη την κλοπή ή την απώλεια αυτής. Το ύψος της ευθύνης του καθορίζεται κάθε φορά από τον εκδότη της κάρτας, εκτός εάν ο κάτοχος ενήργησε με δόλο, βαριά αμέλεια ή δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις που αναγράφονται στις παραγράφους 69 και 70 του παρόντος, οπότε το ύψος της ευθύνης του έναντι του εκδότη προσδιορίζεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

83. Σε περίπτωση παράνομης αναπαραγωγής κάρτας, ο κάτοχος της νόμιμα εκδοθείσας και χορηγηθείσας κάρτας οφείλει να γνωστοποιήσει στον εκδότη κάθε περιστατικό από το οποίο προκύπτει ή το οποίο δημιουργεί βάσιμες υπόνοιες παράνομης αναπαραγωγής της κάρτας, αμέσως μόλις αυτό περιέλθει σε γνώση του. Ο κάτοχος της κάρτας σε περίπτωση κλοπής, απώλειας ή παράνομης αναπαραγωγής της οφείλει να παρέχει στον εκδότη συνδρομή για τον περιορισμό των εκ του γεγονότος αυτού δυσμενών συνεπειών.

3.4 ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΡΙΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

84. Οι τράπεζες πρέπει να αναπτύσσουν τις δραστηριότητές τους με γνώμονα την εμπέδωση υγιούς και εποικοδομητικού ανταγωνισμού και τη βελτίωση του κύρους και της αξιοπιστίας των κατ' ιδίαν τραπεζών αλλά και του τραπεζικού συστήματος γενικότερα. Στα πλαίσια αυτά η προσέλκυση προσωπικού από άλλες τράπεζες πρέπει να γίνεται πάντα με καλή πίστη και σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη.

85. Οι τράπεζες, κατά την προσπάθεια προσέλκυσης πελατείας, οφείλουν να επικαλούνται τα πλεονεκτήματα των προσφερομένων από αυτές υπηρεσιών και όχι τα τυχόν μειονεκτήματα άλλων τραπεζών και να αποφεύγουν τη χρήση, προβολή ή εκμετάλλευση ατυχών περιστατικών που αφορούν συγκεκριμένες τράπεζες, με σκοπό την προσέλκυση πελατείας ή την πρόκληση αμφιβολίας στο συναλλακτικό κοινό.

86. Οι τράπεζες μπορούν να ανταλλάσσουν στοιχεία (δημοσιεύματα, απολογιστικά μεγέθη κ.λπ.), τα οποία βοηθούν στην εκτίμηση των συνθηκών της αγοράς.

87. Οι τράπεζες μπορούν να ανταλλάσσουν πληροφορίες ή άλλα χρήσιμα στοιχεία που αφορούν περιπτώσεις αντισυμβατικής ή ασυνεπούς συναλλακτικής συμπεριφοράς που επηρεάζουν δυσμενώς την πίστη του συναλλασσομένου, όποτε κρίνουν τούτο απαραίτητο για το συμφέρον συγκεκριμένων τραπεζών, του τραπεζικού συστήματος και των συναλλαγών γενικότερα.

88. Οι τράπεζες αποφεύγουν τη σύναψη ή εκτέλεση συμφωνιών, στις οποίες εμπλέκονται και άλλες τράπεζες, χωρίς αυτές να έχουν λάβει σχετική γνώση απευθείας ή μέσω της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

89. Οι τράπεζες συνεργάζονται με δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμούς και επιχειρήσεις, με σκοπό την από κοινού ανάπτυξη συστημάτων παροχής υπηρεσιών τόσο προς το προσωπικό αυτών των φορέων, όσο και προς το ευρύ κοινό.

90. Οι τράπεζες οφείλουν, κατά τη διεκπεραίωση τραπεζικών εργασιών, καθώς και στις σχέσεις μεταξύ τους αλλά και με τους τρίτους, να εναρμονίζουν τις δραστηριότητες και ενέργειές τους με τις οδηγίες και συστάσεις της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου ή άλλων διατραπεζικών οργανισμών του εσωτερικού ή εξωτερικού.

3.5 ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΤΡΙΤΟΥΣ

91. Οι τράπεζες μπορούν να συνεργάζονται με φυσικά ή νομικά πρόσωπα (πράκτορες) για τη μέσω αυτών προώθηση τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών. Τα πρόσωπα αυτά, χωρίς να έχουν το δικαίωμα να συμβληθούν ή να αναλάβουν οποιαδήποτε υποχρέωση για λογαριασμό της τράπεζας με την οποία συνεργάζονται, παρουσιάζουν και προτείνουν τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες και παρέχουν διευκρινίσεις για τη συμπλήρωση των σχετικών αιτήσεων από τους ενδιαφερομένους, τις οποίες και παραλαμβάνουν για λογαριασμό της τράπεζας.

92. Τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου απαγορεύεται:

α. να υπογράφουν για λογαριασμό τράπεζας οποιοδήποτε έγγραφο, τυχόν δε υπογραφή του δεν παράγει δεσμευτικά για τον πελάτη έννομα αποτελέσματα,

β. να εισπράττουν χρήματα ή να αποδέχονται άλλα μέσα πληρωμής για λογαριασμό τράπεζας.

93. Το φυσικό πρόσωπο το οποίο ασκεί τη δραστηριότητα της παραγράφου (91) του παρόντος Κώδικα ως ανεξάρτητος επαγγελματίας, ως υπάλληλος ή ως εκπρόσωπος προσώπου που έχει ως σκοπό την άσκηση της δραστηριότητας αυτής, πρέπει να συγκεντρώνει τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. να μπορεί να εργάζεται νόμιμα στη χώρα, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις,

β. να είναι απόλυτα ικανός προς δικαιοπραξία,

γ. να έχει ολοκληρώσει τις σπουδές της μέσης εκπαίδευσης ή αντίστοιχες σπουδές στην αλλοδαπή,

δ. να μην έχει καταδικασθεί με απόφαση ημεδαπού ή αλλοδαπού δικαστηρίου πρώτου βαθμού για οικονομικό αδίκημα όπως κλοπή, υπεξαίρεση, τοκογλυφία, αισχροκέρδεια, απάτη, έκδοση ακάλυπτης επιταγής, δωροδοκία, δόλια χρεωκοπία ή λαθρεμπόριο,

ε. να μην εκτίει διοικητική ποινή για έκδοση ακάλυπτης επιταγής,

στ. να μη τελεί σε κατάσταση πτωχεύσεως,

ζ. να μην είναι εν ενεργεία υπάλληλος εγκατεστημένης στην Ελλάδα τράπεζας, υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσώπευσης τράπεζας της αλλοδαπής.

94. Κατά τη συνεργασία των τραπεζών με τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (πράκτορες) της παραγράφου 91 ανωτέρω, ισχύουν περαιτέρω τα ακόλουθα:

α. Οι πράκτορες μπορούν να παρέχουν τις υπηρεσίες που περιγράφονται στην παράγραφο 91 σε μία ή περισσότερες τράπεζες, εφόσον έχουν συμβληθεί εγγράφως με αυτές.

β. Κατά την κατάρτιση σύμβασης του προηγούμενου εδαφίου με φυσικό πρόσωπο, η αντισυμβαλλόμενη τράπεζα ελέγχει τη συνδρομή όλων των προϋποθέσεων της παραγράφου 93 και τηρεί τα σχετικά αποδεικτικά έγγραφα σε ειδικό αρχείο καθ' όλη τη διάρκεια της συνεργασίας της με το φυσικό πρόσωπο και για δώδεκα τουλάχιστον μήνες μετά τη λύση αυτής.

γ. Σε περίπτωση κατάρτισης σύμβασης του εδαφίου α ανωτέρω με νομικό πρόσωπο, η αντισυμβαλλόμενη τράπεζα πρέπει να εξασφαλίσει, με σχετικό ρητό όρο στη σύμβαση, ότι το νομικό πρόσωπο θα χρησιμοποιήσει υπαλλήλους και προστιθέντες οι οποίοι συγκεντρώνουν όλες τις προϋποθέσεις της παραγράφου 93 και θα τηρεί τα σχετικά αποδεικτικά των προϋποθέσεων αυτών έγγραφα σε ειδικό αρχείο καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης και για δώδεκα τουλάχιστον μήνες μετά τη λύση αυτής. Η τράπεζα πρέπει να διατηρεί το συμβατικό δικαίωμα να ζητά αντίγραφο αυτών των εγγράφων από το νομικό πρόσωπο οποτεδήποτε κατά την προαναφερθείσα χρονική διάρκεια και

το νομικό πρόσωπο πρέπει να υποχρεούται συμβατικά να τα χορηγεί.

δ. Κάθε τράπεζα, πριν από την έναρξη συνεργασίας με πρόσωπα της παραγράφου 91, υποχρεούται να ανακοινώσει εγγράφως στην Ένωση Ελληνικών Τραπεζών τους ουσιώδεις όρους που θα περιέχονται στις συμβάσεις των εδαφίων β και γ ανωτέρω, στους οποίους πρέπει να περιλαμβάνονται και τα περί τροποποιήσεως των όρων αυτών καθώς και ο τρόπος υπολογισμού της εκάστοτε αμοιβής του αντισυμβαλλομένου.

ε. Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να καλέσει την τράπεζα να υποβάλει αντίγραφο συγκεκριμένης σύμβασης και των τροποποιήσεών της, καθώς επίσης και αντίγραφο των εγγράφων που αποδεικνύουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παραγράφου 93. Σε περίπτωση κατά την οποία οι αποδείξεις αυτές κριθούν ανεπαρκείς, η τράπεζα υποχρεούται να σταματήσει άμεσα κάθε συνεργασία με το συγκεκριμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αθέτησε τις αντίστοιχες συμβατικές του υποχρεώσεις, τουλάχιστον μέχρις ότου συμπληρωθούν οι αποδείξεις για τη συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων.

στ. Το αρχείο των συμβάσεων των πρακτόρων τραπεζικών προϊόντων είναι απόρρητο και η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών ουδέποτε παρέχει αντίγραφα των συμβατικών κειμένων που τηρεί, ή άλλες σχετικές με αυτό πληροφορίες, σε τρίτους.

95. Τα προς προώθηση τραπεζικά προϊόντα και οι υπηρεσίες καθορίζονται εκάστοτε από κάθε τράπεζα κατά την κρίση της. Η τράπεζα δικαιούται να λύσει αζημίως οποτεδήποτε τις συμβάσεις προώθησης προϊόντος ή προϊόντων που έχει συνάψει με το σύνολο ή μέρος των συνεργαζόμενων με αυτή φυσικών ή νομικών προσώπων.

96. Έναντι των προσώπων της παραγράφου 91 του παρόντος Κώδικα ισχύει σε κάθε περίπτωση το επαγγελματικό απόρρητο των τραπεζοϋπαλλήλων και το τραπεζικό απόρρητο. Περαιτέρω, τα πρόσωπα της παραγράφου 91 του παρόντος Κώδικα υποχρεούνται σε εχεμύθεια για τις πληροφορίες που περιέρχονται σε γνώση των ιδίων, των υπαλλήλων ή των προστιθέντων τους κατά την άσκηση της δραστηριότητας η οποία περιγράφεται στο παρόν κεφάλαιο του Κώδικα, υπόκεινται δε στις διατάξεις του άρθρου 371 παράγρ. 1 του Ποινικού Κώδικα.

97. Οι τράπεζες υποχρεούνται να εκπαιδεύουν κατάλληλα και σύμφωνα με το κύρος που προσιδιάζει στη φύση και το ρόλο των τραπεζών, τα φυσικά πρόσωπα στα οποία αναθέτουν άμεσα ή έμμεσα την προώθηση των προϊόντων τους και γενικότερα την άσκηση της δραστηριότητας που αναφέρεται στο παρόν κεφάλαιο του Κώδικα.

98. Οι τράπεζες οι οποίες συνεργάζονται με φυσικά ή νομικά πρόσωπα για την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών τους, οφείλουν να καθιερώσουν τους ενδεδειγμένους εσωτερικούς διοικητικούς ελέγχους, προκειμένου να διασφαλίσουν την τήρηση των αρχών και κανόνων που περιγράφονται στο παρόν κεφάλαιο του Κώδικα.

99. Οι τράπεζες οφείλουν να αναθέσουν σε ανώτατο στέλεχός τους ή ειδική υπηρεσία της τράπεζας, ανακοινώνοντας τα σχετικά στοιχεία τους στην Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, την τήρηση του αρχείου των συμβάσεων της παραγράφου 94 ανωτέρω και των σχετικών αποδεικτικών εγγράφων καθώς και την άσκηση των αναφερομένων στην παράγραφο 98 διοικητικών ελέγχων.

100. Η κατάρτιση των συμβάσεων παροχής τραπεζικών προϊόντων ή υπηρεσιών, όπως περιγράφονται στο άρθρο 24 του Ν. 2076/92, και η πραγματοποίηση των αντιστοίχων τραπεζικών συναλλαγών γίνεται πάντα εντός τραπεζικού καταστήματος. Οι τράπεζες υποχρεούνται να λαμβάνουν κάθε πρόσφορο ή αναγκαίο μέτρο για την πιστή και ανεξάρτητη εφαρμογή της διάταξης αυτής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

www.hba.gr/ ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ, ΑΘΗΝΑ 1997

4. ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

4.1 ΟΡΙΣΜΟΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – ΜΕΛΗ

>> Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών (Ε. Ε. Τ.)

Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών (ΕΕΤ) είναι ο φορέας εκπροσώπησης των ελληνικών και ξένων τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα. Πρόκειται για μια αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, που ιδρύθηκε το 1928 και σήμερα αριθμεί 35 μέλη - 24 τακτικά και 11 συνδεδεμένα.

>> Οι στόχοι

Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών στοχεύει στο συλλογικό εκσυγχρονισμό των τραπεζών-μελών της και τη συνολική ανάπτυξη του χρηματοπιστωτικού τομέα, συμβάλλοντας στην προαγωγή της εθνικής οικονομίας. Επίσης, ως φορέας εκπροσώπησης, παρεμβαίνει συμβουλευτικά στη ρυθμιστική διαδικασία, συμμετέχοντας στη λήψη αποφάσεων σε νομοπαρασκευαστικές ή τεχνικές επιτροπές σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Παράλληλα, χωρίς να είναι εργοδοτική οργάνωση, η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών λειτουργεί ως φορέας κοινωνικής ευθύνης και προσφοράς, μέσω του αυτορρυθμιστικού της ρόλου και της εξειδικευμένης γνώσης που παράγει.

Περαιτέρω, πρωταρχική επιδίωξή της είναι ο φιλικός διακανονισμός και η επίλυση των διαφορών μεταξύ της ιδιωτικής πελατείας και των τραπεζών, που υλοποιούνται με τις υπηρεσίες του Τραπεζικού Μεσολαβητή.

>> Όργανα και Συμβουλευτικές Επιτροπές

Τα καταστατικά όργανα της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών είναι η Γενική Συνέλευση των μελών της, το Διοικητικό Συμβούλιο, η Εκτελεστική Επιτροπή, ο Γενικός Γραμματέας και ο Τραπεζικός Μεσολαβητής. Το έργο της Ένωσης στηρίζεται από το Νομικό Συμβούλιο, το Επιστημονικό Συμβούλιο και το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο.

>> Οι Δραστηριότητες

Οι στόχοι της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών υλοποιούνται από τη Γενική Γραμματεία της, η οποία ακολουθώντας τις κατευθυντήριες γραμμές του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής και ανταποκρινόμενη:

Στη θεσμική διάσταση του ρόλου της ΕΕΤ,

1. Επεξεργάζεται το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει το χρηματοπιστωτικό σύστημα, με τη στήριξη των εξειδικευμένων στελεχών της, του έργου διατραπεζικών επιτροπών και των επιτροπών της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας
2. Προωθεί τις θέσεις των τραπεζών στις αρμόδιες αρχές και νομοπαρασκευαστικές επιτροπές
3. Μεριμνά για το συντονισμό και την ομαλή λειτουργία της διατραπεζικής συνεργασίας και των συναλλαγών στην Ελλάδα, ώστε να αντιμετωπίζονται θέματα συλλογικού ενδιαφέροντος και να αναπτύσσονται κοινές θέσεις ανάμεσα στα μέλη της
4. Μεριμνά για την ενημέρωση του κοινού σε συλλογικά θέματα τραπεζικής επικαιρότητας με την ανάπτυξη επικοινωνιακής πολιτικής
5. Μελετά τις εξελίξεις σε θέματα τραπεζικής εποπτείας και χρηματαγορών /κεφαλαιαγορών
6. Επεξεργάζεται νομικά, λογιστικά και φορολογικά θέματα τραπεζικού ενδιαφέροντος

Στην αναπτυξιακή διάσταση του ρόλου της ΕΕΤ,

1. Αναπτύσσει διεθνείς, διμερείς σχέσεις και συνεργασίες με φορείς άλλων χρηματοπιστωτικών συστημάτων, ώστε να γίνει πομπός και δέκτης τεχνογνωσίας, την οποία μεταφέρει στα μέλη της ως προς την τραπεζική λειτουργία, τις κεφαλαιαγορές και τις εξελίξεις του κλάδου
2. Αναπτύσσει σχέσεις με τις εγχώριες παραγωγικές τάξεις
3. Συμβάλλει στην ανάπτυξη των διατραπεζικών συστημάτων πληρωμών και την επέκταση των υπηρεσιών της ηλεκτρονικής τραπεζικής
4. Αναπτύσσει δραστηριότητα αξιοποίησης των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων
5. Αναπτύσσει εκπαιδευτική δραστηριότητα, μέσω του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου
6. Αναπτύσσει μελετητική και ερευνητική δραστηριότητα
7. Αναπτύσσει εκδοτική δραστηριότητα, με κύριο εργαλείο το τριμηνιαίο ΔΕΛΤΙΟ της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών και

- επιστημονικές σειρές με εξειδικευμένα νομικά και οικονομικά επίκαιρα θέματα που αφορούν το χρηματοπιστωτικό σύστημα
8. Μελετά αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης της ασφάλειας των τραπεζών και των τραπεζικών συναλλαγών

>> Η Κοινωνική διάσταση του ρόλου της ΕΕΤ

Οι επιλογές της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών προκειμένου να υπηρετήσει τον κοινωνικό της ρόλο περιλαμβάνουν:

1. Χορηγίες για εθνικούς και κοινωνικούς σκοπούς
2. Προώθηση της αντίληψης της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης
3. Πρωτοβουλίες σχετικές με την Επιχειρηματική Ηθική (αυτορρύθμιση, κώδικες δεοντολογίας και συμπεριφοράς, εταιρική διακυβέρνηση)
4. Μέριμνα για θέματα που αφορούν την προστασία της πελατείας των τραπεζών
5. Δημιουργία και διεύρυνση μηχανισμών εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών
6. Τη συμβολή του τραπεζικού συστήματος στη Βιώσιμη Ανάπτυξη
7. Ενημέρωση των τραπεζών για εργασιακά και κοινωνικά θέματα

>> ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Ε.Τ.

A) Τακτικά Μέλη:

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ALPHA BANK
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕFG EUROBANK
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ
CITIBANK INTERNATIONAL PLC
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ(ΕΛΛΑΣ)
NOVABANK
ASPIS BANK
HYPOVEREINSBANK
FBB/ FIRST BUSINESS BANK

B) Συνδεδεμένα Μέλη

ΤΑΜΕΙΟ ΔΑΝΕΙΩΝ &
ΠΑΡΑΚΑΤΕΘΕΤΗΚΩΝ
UNIT BANK
HSBC BANK PLC
ABN-AMRO BANK
SOCIETE GENERALE
BNP PARIBAS
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
MARFIN BANK
BANK OF AMERICA
PROTON BANK
ΕΘΝΙΚΗ LEASING
ALPHA LEASING

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΩΜΕΓΑ
PROBANK
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

www.hba.gr/ Η ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ

4.2 ΟΔΗΓΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΑΠΟ ΕΕΤ

4.2.1 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ

Διατραπεζική Συνεργασία

Οι τράπεζες, στην προσπάθεια τους να βελτιώσουν την παραγωγικότητα των μονάδων ηλεκτρονικής τραπεζικής και να αυξήσουν τις συναλλαγές μέσω αυτού του εναλλακτικού δικτύου, ανέθεσαν στην ΕΕΤ την συγκρότηση τριών ομάδων εργασίας με τα εξής αντικείμενα:

- Συνεργασία για τα ψηφιακά πιστοποιητικά και τις ψηφιακές υπογραφές. Στόχος της ομάδας είναι η καθιέρωση κοινά αποδεκτών διαδικασιών και κοινής αντιμετώπισης των τεχνικών προδιαγραφών, ώστε να είναι δυνατή η αμοιβαία αναγνώριση των ψηφιακών πιστοποιητικών μεταξύ των τραπεζών. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας εκλήθη από την ΕΕΤ εκπρόσωπος της εταιρείας IDENTRUS και ενημέρωσε τις τράπεζες σχετικά με τις διεθνείς εξελίξεις στο αντικείμενο.
- Συλλογή στατιστικών πληροφοριών σχετικά με την ηλεκτρονική τραπεζική. Αντικείμενο της εν λόγω ομάδας, η οποία ολοκλήρωσε το έργο της, ήταν ο προσδιορισμός της μεθοδολογίας και του είδους των πληροφοριών που επιθυμούν οι τράπεζες να συλλέγει η ΕΕΤ.
- Μελέτη και προσδιορισμός προωθητικών ενεργειών για την ηλεκτρονική τραπεζική. Πρώτο προϊόν της ομάδας εργασίας αποφασίστηκε να είναι ένα ενημερωτικό CD-ROM για το e-banking. Σε τακτικές συνεδριάσεις της ομάδας, κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2003, διαμορφώθηκε το τελικό περιεχόμενο και η εικαστική παρουσίαση του CD-ROM. Η δημοσιοποίηση του σχετικού υλικού από την ΕΕΤ τοποθετείται στις αρχές του 2004.

Πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τραπεζικών Προτύπων

Η ΕΕΤ συμμετέχει στις εργασίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τραπεζικών Προτύπων (ECBS) και διαβιβάζει στις τράπεζες-μέλη της, τα τεχνικά εγχειρίδια και τις μελέτες που εκδίδονται από αυτήν. Σε σχέση με την ηλεκτρονική τραπεζική η Επιτροπή δημοσίευσε:

- Εγχειρίδιο με τίτλο «Security guidelines for e-banking: Application of the Basel Risk Management Principles», στο οποίο περιγράφονται μια σειρά από κατευθυντήριες αρχές για παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής τραπεζικής σε ένα πλαίσιο ασφάλειας, τις οποίες η ECBS συστήνει στις ευρωπαϊκές τράπεζες να υιοθετήσουν. Οι θεμελιώδεις αυτές αρχές βέλτιστης πρακτικής για την διαχείριση των ιδιαίτερων κινδύνων, στους οποίους εκτίθενται τα πιστωτικά ιδρύματα κατά την άσκηση δραστηριοτήτων ηλεκτρονικής τραπεζικής, ευθυγραμμίζονται με θέματα που περιγράφονται στο έγγραφο «Risk Management Principles for e-Banking» της Επιτροπής Βασιλείας για την εποπτεία των τραπεζών.
- Μελέτη για τις πληρωμές μέσω κινητών τηλεφώνων. Η μελέτη περιγράφει τα προβλήματα και τις απαιτήσεις μιας τυπικής μιας τυπικής ευρωπαϊκής τράπεζας, η οποία θέτει σε εφαρμογή συστήματα πληρωμών μέσω κινητών τηλεφώνων (mobile payments). Τα συμπεράσματα και οι διαδικασίες υλοποίησης των πληρωμών που περιγράφονται στο κείμενο, σύμφωνα με το οποίο όλοι οι συμμετέχοντες στις m-payments μπορούν να αποκομίσουν κέρδος, πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως κατευθυντήρια γραμμή για τις τράπεζες και τους συνεργάτες τους (π.χ. εταιρείες τηλεπικοινωνίας, κατασκευαστές συσκευών).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γ. ΜΟΥΡΓΕΛΑ. (1987), Ηλεκτρονική τραπεζική. Το πρόβλημα της υπογραφής . «Δελτίο» Ε.Ε.Τ., αριθ. 15
- Π. ΜΠΕΡΝΙΤΣΑ. (1985), Σκέψεις και προβληματισμοί για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές. «Δελτίο» Ε.Ε.Τ., αριθ 5

4.2.2 ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Κατά τη διάρκεια του 2003 εντατικοποιήθηκε η συνεργασία της ΕΕΤ με την εταιρεία ΔΙΑΣ και τις τράπεζες για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των διατραπεζικών συστημάτων και την προσέλκυση νέων πελατών σε αυτά. Ειδικότερα :

- Κατόπιν σχετικού αιτήματος του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος προς τη ΔΙΑΣ και τις τράπεζες για την εξόφληση των λογαριασμών σταθερής τηλεφωνίας με χρέωση των τραπεζικών λογαριασμών των πελατών του, μέσω του συστήματος DiasDebit, με παράλληλη κατάργηση των διμερών συμφωνιών που έχουν ήδη υπογράψει με τον Οργανισμό ορισμένες τράπεζες, η εταιρεία ΔΙΑΣ, οι τράπεζες και ο ΟΤΕ υπέγραψαν σχετική σύμβαση, η οποία έχει ήδη τεθεί σε ισχύ.
- Συμφωνά με τη σύμβαση που υπέγραψαν ο ΕΟΜΜΕΧ, η ΔΙΑΣ και οι τράπεζες, η καταβολή των αποζημιώσεων για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου σε επιχειρήσεις όλης της χώρας που υφίστανται ζημιές από θεομηνίες και άλλες αιτίες, θα πραγματοποιείται μέσω του ΕΟΜΜΕΧ, με πίστωση τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων-επιχειρήσεων σε τράπεζες της επιλογής τους, με τη βοήθεια του διατραπεζικού συστήματος DiasPay.
- Υπογράφηκε η σύμβαση ανάπτυξης συστήματος ανανέωσης χρόνου ομιλίας (για καρτοκινητά) μεταξύ των τραπεζών, της ΔΙΑΣ και της εταιρείας VODAFONE, μέσω της εταιρείας DiasDebit.
- Υπογράφηκε και έχει ήδη τεθεί σε ισχύ σύμβαση, με την οποία θα πραγματοποιείται μέσω του συστήματος DiasPay η καταβολή των οικονομικών υποχρεώσεων του ΙΚΑ προς τα φαρμακεία, για τις συνταγογραφήσεις του ΙΚΑ που εκτελούνται από αυτά.
- Αποφασίστηκε η διερεύνηση της δυνατότητας εξόφλησης οφειλών σε Αυτόματες Ταμειολογιστικές Μηχανές (ΑΤΜ).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ν. ΣΑΛΜΑ. (1985), Νέες τεχνολογίες και τράπεζες. «Δελτίο» Ε.Ε.Τ., αριθ.5

4.2.3 ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Φυσική ασφάλεια καταστημάτων

Το θέμα αυτό επανήλθε στο προσκήνιο και απασχόλησε σε σημαντικό βαθμό την ΕΕΤ. Με αφορμή την αύξηση των ληστειών κατά το 2003, το Υπουργείο Δημοσίας Τάξης ανακοίνωσε την πρόθεση του να τροποποιήσει την υφισταμένη απόφαση 3015/97 και προς το σκοπό αυτό διαβίβασε στην ΕΕΤ σχέδιο νέας υπουργικής απόφασης για παρατηρήσεις. Το σχέδιο αυτό που τροποποιεί προς το επαχθέστερο την υφισταμένη απόφαση, διότι καθιστά υποχρεωτικά μέτρα και συστήματα ασφαλείς, με τα οποία δεν συμφωνούν οι τράπεζες, καθώς είναι αναποτελεσματικά και εγκυμονούν κινδύνους για την ασφάλεια του προσωπικού και της πελατείας, τέθηκε υπόψη τόσο της αρμόδιας διατραπεζικής επιτροπής της ΕΕΤ, όσο και των καταστατικών οργάνων της. Οι τελικές παρατηρήσεις της ΕΕΤ διαβιβάστηκαν στην ηγεσία του Υπουργείου και αναμένεται πλέον η σχετική απόφαση.

Ασφάλεια συναλλαγών στα ΑΤΜ

Η ασφάλεια συναλλαγών στα ΑΤΜ και η αποτροπή της εξαπάτησης των πελατών των τραπεζών από τους κακοποιούς, αναδείχθηκε σε σημαντικό θέμα δραστηριοποίησης της ΕΕΤ κατά το 2004. Με αφορμή περιορισμένο αριθμό περιστατικών υποκλοπής καρτών ανάληψης και αριθμού PIN, συγκροτήθηκε διατραπεζική επιτροπή, η οποία διερεύνησε και μελέτησε το ζήτημα. Ειδικότερα καταγράφηκαν και αναλύθηκαν οι τρόποι δράσης των κακοποιών (ghost, ATM, lebanese loop, skimming κ.λ.π.) και έγιναν επαφές με τις κατασκευάστριες εταιρείες, για την κοινή αντιμετώπιση των περιστατικών αυτών με τη χρήση συστημάτων αναγνώρισης της εισαγωγής ξένων ή αντιγραφικών μηχανημάτων. Παράλληλα υιοθετήθηκαν κοινές οδηγίες προς τους χρήστες-πελάτες για την ενδεδειγμένη χρήση της κάρτας ανάληψης και απόκρυψη του αριθμού PIN.

Ενημέρωση τραπεζών

Στο πλαίσιο της συνεργασίας της με τις αρμόδιες δικαστικές, αστυνομικές και άλλες κρατικές αρχές και φορείς, η ΕΕΤ ενημερώνει συστηματικά τα μέλη της για όλες τις σχετικές αποφάσεις τους που της διαβιβάζουν και άπτονται της λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος. Η ενημέρωση αυτή αφορά διατάξεις ανακριτικών και άλλων αρχών για δέσμευση λογαριασμών και θυρίδων θησαυροφυλακίου, αιτήματα διάφορων αρχών για παροχή πληροφοριών για λογαριασμούς πελατών

και την κίνηση αυτών, διασφαλίσεις των συμφερόντων του Δημοσίου και άρσεις αυτών, αποφάσεις υπουργείων σχετικές με τραπεζικά προϊόντα και εργασίες, καθώς και λοιπή πληροφόρηση από διάφορους άλλους φορείς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Κ. ΤΣΙΧΡΙΝΤΖΗ. (1988), Ο θεσμός της ασφάλισης καταθέσεων. «Δελτίο» Ε.Ε.Τ., αριθ. 20
ΧΑΡΙΣΗ-ΣΤΑΜΟΥ Η. (1984), Η πιστωτική κάρτα, Έκδοση του συγγραφέως, ΑΘΗΝΑ

4.2.4 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Για την καταγραφή των εξελίξεων του τραπεζικού κλάδου στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκαν τα εξής:

1. Συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων που αφορούν:
  - τις ελληνικές τράπεζες στο εξωτερικό και το σύνολο των απασχολούμενων,
  - το δίκτυο των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα και το σύνολο των απασχολούμενων,
  - το δίκτυο ΑΤΜ.
2. Δημιουργία αρχείου στατιστικών πληροφοριών που αφορά την παρουσίαση σε ευρώ των βασικών οικονομικών μεγεθών των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα, των τραπεζικών ομίλων και των συνεταιριστικών τραπεζών, βάσει των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων.

5. ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

5.1 Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Το Ευρωσύστημα, το οποίο αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ, είναι η νομισματική αρχή της ζώνης του ευρώ. Πρωταρχικός μας στόχος στο Ευρωσύστημα είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών για το κοινό καλό. Ενεργώντας επίσης ως κύρια χρηματοπιστωτική αρχή, στοχεύουμε στη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την προώθηση της χρηματοπιστωτικής ενοποίησης στην Ευρώπη.

Κατά την επιδίωξη των σκοπών μας, αποδίδουμε υψίστη σημασία στην αξιοπιστία, την εμπιστοσύνη, τη διαφάνεια και τη λογοδοσία. Στοχεύουμε στην αποτελεσματική επικοινωνία με τους πολίτες της Ευρώπης και τα μέσα ενημέρωσης. Στις σχέσεις μας με τις ευρωπαϊκές και τις εθνικές αρχές έχουμε αναλάβει τη δέσμευση να ενεργούμε απολύτως σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την αρχή της ανεξαρτησίας.

Συμβάλλουμε από κοινού, σε στρατηγικό και λειτουργικό επίπεδο, στην επίτευξη των κοινών μας σκοπών, με τον δέοντα σεβασμό προς την αρχή της αποκέντρωσης. Έχουμε αναλάβει τη δέσμευση να ασκούμε καλή διακυβέρνηση και να εκτελούμε τα καθήκοντά μας κατά τρόπο αποτελεσματικό και αποδοτικό, με πνεύμα συνεργασίας και συλλογικότητας. Στηριζόμενοι στον πλούτο των εμπειριών μας και στην ανταλλαγή τεχνογνωσίας, επιδιώκουμε να ενισχύουμε την κοινή μας ταυτότητα, να εκφραζόμαστε με ενιαία φωνή και να αξιοποιούμε τις συνέργειες, σε ένα πλαίσιο σαφώς καθορισμένων ρόλων και αρμοδιοτήτων για όλα τα μέλη του Ευρωσυστήματος.

5.2 ΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΠΡΩΤΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Αναγνωρισμένη αρχή επί νομισματικών και χρηματοπιστωτικών θεμάτων

Στηριζόμενο στα συμπαγή καταστατικά του θεμέλια, στην ανεξαρτησία και την εσωτερική συνοχή του, το Ευρωσύστημα, το σύστημα κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ, ενεργεί ως η νομισματική αρχή της ζώνης του ευρώ και ως κύρια χρηματοπιστωτική αρχή, πλήρως αναγνωρισμένη εντός και εκτός της Ευρώπης. Κατά την επιδίωξη του πρωταρχικού του στόχου, ο οποίος είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών, το

Ευρωσύστημα αναλαμβάνει τις απαραίτητες οικονομικές και νομισματικές αναλύσεις και υιοθετεί και υλοποιεί τις ενδεδειγμένες πολιτικές. Επίσης, ανταποκρίνεται κατάλληλα και αποτελεσματικά στις νομισματικές και χρηματοπιστωτικές εξελίξεις.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Χρηματοπιστωτική σταθερότητα και ευρωπαϊκή χρηματοπιστωτική ενοποίηση

Το Ευρωσύστημα επιδιώκει τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την προώθηση της ευρωπαϊκής χρηματοπιστωτικής ενοποίησης σε συνεργασία με τις καθιερωμένες θεσμικές δομές. Προς το σκοπό αυτό, συμβάλλει στη διαμόρφωση πολιτικών που παρέχουν μια υγιή αρχιτεκτονική για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.

ΤΡΙΤΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Λογοδοσία, αξιοπιστία και εμπιστοσύνη. Κοντά στους πολίτες της Ευρώπης.

Το Ευρωσύστημα αποδίδει υψίστη σημασία στην αξιοπιστία, την εμπιστοσύνη, τη διαφάνεια και τη λογοδοσία. Στόχος του είναι η αποτελεσματική επικοινωνία με τους πολίτες της Ευρώπης και τα μέσα ενημέρωσης. Στις σχέσεις του με τις ευρωπαϊκές και τις εθνικές αρχές έχει αναλάβει τη δέσμευση να ενεργεί απολύτως σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την αρχή της ανεξαρτησίας. Προς το σκοπό αυτό, το Ευρωσύστημα παρακολουθεί διαρκώς τις μεταβολές που επηρεάζουν τις αγορές χρήματος και τις χρηματοπιστωτικές αγορές και λαμβάνει προσεκτικά υπόψη το δημόσιο συμφέρον και τις ανάγκες των αγορών.

ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Κοινή ταυτότητα, σαφώς καθορισμένοι ρόλοι και αρμοδιότητες, καλή διακυβέρνηση

Το Ευρωσύστημα επιδιώκει την ενίσχυση της κοινής του ταυτότητας, σε ένα πλαίσιο σαφώς καθορισμένων ρόλων και αρμοδιοτήτων για όλα τα μέλη του. Προς το σκοπό αυτό, το Ευρωσύστημα στηρίζεται στις δυνατότητες και την ουσιαστική συμμετοχή όλων των μελών του, καθώς και στη δέσμευση και την προθυμία τους να εργαστούν με στόχο την επίτευξη συμφωνίας. Επιπλέον, το Ευρωσύστημα έχει αναλάβει τη δέσμευση να ασκεί καλή διακυβέρνηση και να εφαρμόζει αποτελεσματικές και αποδοτικές οργανωτικές δομές και μεθόδους εργασίας. Κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων του, το Ευρωσύστημα ενεργεί με βάση μια σειρά οργανωτικών αρχών.

5.3 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Με τον δέοντα σεβασμό προς την αρχή της αποκέντρωσης η οποία βρίσκεται στη βάση του Συστήματος:

1. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Όλα τα μέλη του Ευρωσυστήματος συμβάλλουν, σε στρατηγικό και λειτουργικό επίπεδο, στην επίτευξη των σκοπών του Ευρωσυστήματος.

2. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Όλες οι λειτουργίες του Ευρωσυστήματος εκτελούνται από τα μέλη του Ευρωσυστήματος με πνεύμα συνεργασίας και συλλογικότητας.

3. ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

Όλα τα μέλη του Ευρωσυστήματος ενεργούν με διαφάνεια και είναι πλήρως υπεύθυνα και υπόλογα για την αποτελεσματικότητα όλων των λειτουργιών του Ευρωσυστήματος.

4. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Οι δραστηριότητες του Ευρωσυστήματος που ασκούνται από εθνικές κεντρικές τράπεζες καθορίζονται με σαφήνεια και διακρίνονται, στο μέτρο του δυνατού, από τις δραστηριότητες των εθνικών κεντρικών τραπεζών που υπάγονται στην εθνική αρμοδιότητα.

5. ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ ΕΝΟΤΗΤΑ

Με σεβασμό προς το νομικό καθεστώς των μελών του, το Ευρωσύστημα, καθώς και το προσωπικό του, ενεργεί και εμφανίζεται ως μία οντότητα η οποία διακρίνεται από συνοχή και ενότητα. Με αυτό το πνεύμα και λειτουργώντας ομαδικά, το Ευρωσύστημα εκφράζεται με ενιαία φωνή και βρίσκεται κοντά στους πολίτες της Ευρώπης.

6. ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΟΡΩΝ

Όλα τα μέλη του Ευρωσυστήματος προάγουν τη μεταξύ τους ανταλλαγή προσωπικού, τεχνογνωσίας και εμπειρίας.

7. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Όλες οι διαδικασίες διαβούλευσης και λήψης αποφάσεων του Ευρωσυστήματος πρέπει να στοχεύουν στην αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα. Η λήψη αποφάσεων εστιάζεται στην ανάλυση και στην ανάπτυξη επιχειρημάτων, καθώς και στην έκφραση όλων των διαφορετικών απόψεων.

8. ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ, ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ και οι διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών διαχειρίζονται όλους τους πόρους με σύνεση και

προωθούν λύσεις αποτελεσματικές και αποδοτικές από πλευράς κόστους σε όλα τα επίπεδα του Ευρωσυστήματος.

Η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ αναπτύσσουν συστήματα ελέγχου και δείκτες βάσει των οποίων μετρείται κατά πόσον εκτελούνται οι λειτουργίες του Ευρωσυστήματος και κατά πόσον ευθυγραμμίζονται με τους σκοπούς του Ευρωσυστήματος.

Είναι σκόπιμο να αναπτυχθούν συγκρίσιμες μέθοδοι για την αποτίμηση και την αναφορά του κόστους.

9. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΝΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΦΥΓΗ ΔΙΠΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Οι τυχόν συνέργειες και οικονομίες κλίμακας εντοπίζονται και αξιοποιούνται στο μέτρο του δυνατού.

Σε οργανωτικό επίπεδο, αποφεύγονται περιπτώσεις διπλής εκτέλεσης εργασιών και διπλής χρήσης πόρων, καθώς και ο υπέρμετρος και μη αποδοτικός συντονισμός. Προς το σκοπό αυτό, το Ευρωσύστημα αναζητεί διαρκώς οργανωτικές επιλογές οι οποίες να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και την άμεση ανάληψη δράσης, αξιοποιώντας τη διαθέσιμη εμπειρία τόσο στην ΕΚΤ όσο και στις ΕθνΚΤ μέσω της εντατικής χρήσης των υφιστάμενων πόρων.

Η ανάθεση υποστηρικτικών λειτουργιών και δραστηριοτήτων του Ευρωσυστήματος σε εξωτερικούς φορείς εξετάζεται με βάση τα ίδια κριτήρια και αφού ληφθούν υπόψη τα ζητήματα ασφάλειας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

www.hba.gr/ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

6. ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

6.1 ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Με τη σταδιακή ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και του τραπεζικού συστήματος, οι Τράπεζες της χώρας αναγνώρισαν την ανάγκη για πρόσβαση σε ακριβή δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς, αφού κατέστη σαφές ότι τέτοιες πληροφορίες συμβάλλουν στην προστασία της πίστης και στη μείωση των επισφαλειών προς όφελος του τραπεζικού συστήματος και των ίδιων των συναλλασσομένων. Για το σκοπό αυτό το σύνολο, σχεδόν, των ελληνικών Τραπεζών ίδρυσε την εταιρεία Τειρεσίας στην οποία και ανετέθη η ανάπτυξη και διαχείριση ενός αξιόπιστου Αρχείου Δεδομένων Οικονομικής Συμπεριφοράς.

Η Τειρεσίας συστάθηκε αρχικά ως μη κερδοσκοπική εταιρεία και από το Σεπτέμβριο του 1997, λειτουργεί ως ανώνυμη εταιρεία, διατηρώντας αμιγώς τη φιλοσοφία της μη κερδοσκοπικής εταιρείας, αλλά εξασφαλίζοντας παράλληλα τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την ανάπτυξή της.

Σήμερα, η Τειρεσίας ΑΕ εξειδικεύεται στη συγκέντρωση και διάθεση πληροφοριών οικονομικής συμπεριφοράς, για επιχειρήσεις και ιδιώτες, μέσω αξιόπιστων πληροφορικών συστημάτων. Παράλληλα, η εταιρεία αναπτύσσει νέα διατραπεζικά πληροφορικά συστήματα, ενώ ταυτόχρονα παρέχει υπηρεσίες ενημέρωσης και επαφής με τους άμεσα ενδιαφερομένους.

ΑΡΧΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΕΙΡΕΣΙΑ

Με συνέπεια στη φιλοσοφία της, η Τειρεσίας ΑΕ εστιάζει στην εξασφάλιση της ορθότητας και αξιοπιστίας των δεδομένων των συστημάτων της, έτσι ώστε, αφενός να υπηρετεί την αποστολή της, δηλαδή να συμβάλλει στην προστασία της τραπεζικής πίστης και στην εξυγίανση των οικονομικών συναλλαγών και, αφετέρου να εξασφαλίζεται η προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη.

Για την επίτευξη της αποστολής της, η Τειρεσίας ΑΕ, με πλήρη συναίσθηση της ευθύνης για το έργο δημοσίου συμφέροντος που επιτελεί και σύμφωνα με τον Κανονισμό Επεξεργασίας Δεδομένων του αρχείου της (ΚΕΔ), εφαρμόζει απaráβατα αρχές λειτουργίας, όπως:

- η απόλυτη διαφάνεια των κανόνων λειτουργίας του Αρχείου δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς και την απαρέγκλιτη εφαρμογή τους
- η απόλυτη εξασφάλιση του αδιάβλητου του Αρχείου, η πρόσβαση στο οποίο ελέγχεται με μηχανισμούς ασφαλείας
- ο σεβασμός και την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη και η παροχή προς αυτόν κάθε δυνατής συνδρομής σχετικά με δεδομένα που τον αφορούν
- η εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Ν. 2472/97)
- η εφαρμογή του άρθρου 40 του Ν. 3259/04
- ο επικουρικός ρόλος των δεδομένων του Αρχείου, αφού η Τειρεσίας ΑΕ δεν προβαίνει σε εκτίμηση, κρίση ή άλλη αξιολόγηση των δεδομένων αυτών. Η αξιολόγησή τους γίνεται αποκλειστικά από τον αποδέκτη τους.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΕΙΡΕΣΙΑ

Στοχεύοντας στην προαγωγή της τραπεζικής και εμπορικής πίστης η Τειρεσίας ΑΕ πιστή στους στόχους και στις αρχές που διέπουν την αποστολή της, έχει αναπτύξει αξιόπιστα διατραπεζικά πληροφορικά συστήματα και υπηρεσίες, όπως:

1. Αρχείο Δεδομένων και Σύστημα Οικονομικής Συμπεριφοράς (ΣΟΣ)
2. Αρχείο Ταυτοτήτων/Διαβατηρίων που έχουν απωλεσθεί ή κλαπεί
3. Επικοινωνία με άλλες βάσεις δεδομένων
4. Σύστημα Συγκέντρωσης Κινδύνων

Παράλληλα, η Τειρεσίας ΑΕ παρακολουθεί τις ανάγκες για ενημέρωση που δημιουργούνται καθημερινά στον τραπεζικό χώρο και ανταποκρίνεται με συνεχή έρευνα και αναζήτηση νέων πηγών και μέσων πληροφόρησης. Αυστηρή προϋπόθεση για την ανάπτυξη οποιασδήποτε νέας υπηρεσίας είναι πάντα η διασφάλιση της τήρησης των αρχών στις οποίες βασίζεται η εταιρεία και των σχετικών αποφάσεων της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Αποδέκτες των δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς είναι μόνο Πιστωτικά Ιδρύματα, Εταιρείες Έκδοσης και Διαχείρισης Μέσων Πληρωμών (πιστωτικών ή χρεωστικών καρτών), Εταιρείες Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing), Εταιρείες Πρακτόρευσης Επιχειρηματικών Απαιτήσεων (Factoring), Φορείς του Δημοσίου των οποίων είναι προφανές το έννομο συμφέρον και εταιρείες παροχής πιστώσεων.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΕΙΡΕΣΙΑ

Βασικοί σκοποί της Τειρεσίας ΑΕ είναι:

1. Η ανάπτυξη και λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων, με αποστολή:

- Την προαγωγή και προστασία του θεσμού της τραπεζικής πίστης
- Την εξυγίανση των οικονομικών συναλλαγών και συνεπώς, την ομαλή

λειτουργία της αγοράς

- Τη συμβολή της στη μείωση των επισφαλειών προς όφελος του τραπεζικού συστήματος και των συναλλασσομένων

2. Η διαχείριση και διάθεση των προϊόντων και υπηρεσιών που παράγονται από τα πληροφοριακά της συστήματα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

www.teiresias.gr/ ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Α.Ε.

6.2 ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ

Τι είναι:

Ο Τραπεζικός Μεσολαβητής είναι ένας ανεξάρτητος θεσμός. Δημιουργήθηκε από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών με σκοπό να εξετάζει δίκαια, αμερόληπτα και με διαφανείς διαδικασίες τις διαφορές των συναλλασσομένων με τις τράπεζες και να επιδιώκει τη φιλική

διευθέτησή τους. Το Γραφείο του Τραπεζικού Μεσολαβητή λειτουργεί από την 15.3.1999.

Ο Τραπεζικός Μεσολαβητής συμμετέχει στο Δίκτυο Εξωδικαστικών Διασυνοριακών Καταγγελιών στον Τομέα των Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (FIN-NET) και ως συνδεδεμένο μέλος στο International Ombudsman Institute.

Τι εξετάζει:

Ο Τραπεζικός Μεσολαβητής εξετάζει δωρεάν παράπονα ή διαφορές που σχετίζονται με την παροχή από τις τράπεζες που συμμετέχουν στο θεσμό υπηρεσιών σε ιδιώτες. Συνεπώς στην αρμοδιότητα του θεσμού δεν εμπίπτουν διαφορές που προκύπτουν από τραπεζικές συναλλαγές που αφορούν την επαγγελματική δραστηριότητα ιδιωτών καθώς και νομικά πρόσωπα.

Τι δεν εξετάζει ο Τ.Μ. :

1. Ο Τ.Μ. δεν εξετάζει παράπονα ή διαφορές που εντάσσονται στις εξής περιπτώσεις:
2. Γεγονότα που συνέβησαν πριν από την 15/3/1999, δηλαδή πριν λειτουργήσει ο θεσμός του Τ.Μ.
3. Παράπονα για τα οποία δεν έχετε απευθυνθεί στην τράπεζά σας (υπεύθυνος καταστήματος, υπηρεσία πελατών).
4. Παράπονα που προέρχονται από ιδιώτες και σχετίζονται με την επαγγελματική τους δραστηριότητα ή από νομικά πρόσωπα.
5. Παράπονα που υποβάλλονται στον Τραπεζικό Μεσολαβητή μετά από 1 μήνα από την απάντηση της Υπηρεσίας Πελατών της τράπεζας ή από την πάροδο των 10 εργασίμων ημερών χωρίς απάντηση.
6. Παράπονα που υποβάλλονται στον Τραπεζικό Μεσολαβητή μετά από 3 μήνες αφότου συνέβη το γεγονός που τα προκάλεσε, εκτός αν αποδειχθεί ότι δεν μπορούσατε, με τη δέουσα επιμέλεια, να το γνωρίζατε νωρίτερα. Σε κάθε περίπτωση πάντως ο Τραπεζικός Μεσολαβητής δεν εξετάζει παράπονα που υποβάλλονται μετά από 1 χρόνο αφότου συνέβη το γεγονός που τα προκάλεσε.

7. Παράπονα που αποτελούν ήδη αντικείμενο δικαστικής επιδίωξης.
8. Διαφορές που διευθετήθηκαν ήδη με την τράπεζα.
9. Παράπονα που σχετίζονται με τη γενική επιχειρηματική πολιτική ή πρακτική μιας τράπεζας.
10. Θέματα γενικής πληροφόρησης για τις τράπεζες και τις υπηρεσίες που παρέχουν.
11. Παράπονα των οποίων έχει ήδη επιληφθεί ο Τραπεζικός Μεσολαβητής, εκτός αν υπάρχουν νέα στοιχεία.
12. Θέματα που σχετίζονται με αποφάσεις μιας τράπεζας που ενεργεί ως εκτελεστής διαθήκης ή καταπιστεύματος ή ως διαχειριστής περιουσίας.
13. Παράπονα στα οποία εμπλέκονται ποινικά αδικήματα που διώκονται αυτεπάγγελα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

www.hba.gr/ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ

6.3 ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΣ

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η Εταιρεία ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ (ΔΙΑΣ) Α.Ε. ιδρύθηκε στις 28 Ιουνίου 1989, με πρωτοβουλία της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

Μέτοχοι της Εταιρείας είναι μόνον πιστωτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένης και της Τράπεζας της Ελλάδος.

ΠΑΓΙΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Η Εταιρεία ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ Α.Ε. διαθέτει ιδιόκτητες κτιριακές εγκαταστάσεις 5.200 τ.μ. Το κτίριο έχει σχεδιαστεί με προδιαγραφές υψηλής ασφάλειας και η πρόσβαση σ' αυτό είναι ελεγχόμενη, μέσω ηλεκτρονικών συστημάτων.

ΧΡΗΣΤΕΣ

Χρήστες των συστημάτων της ΔΙΑΣ Α.Ε. είναι οι τράπεζες και οι πελάτες τους.

ΣΚΟΠΟΣ

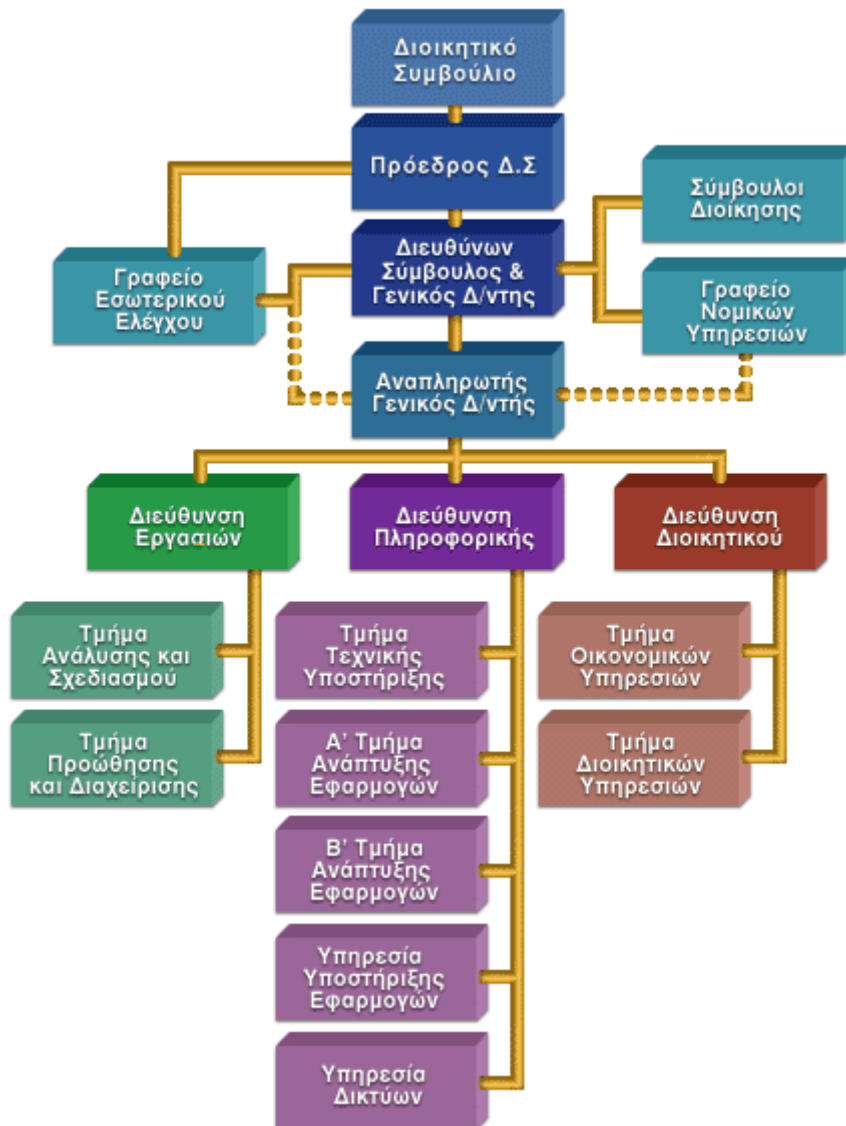
Σκοπός της Εταιρείας είναι η ανάπτυξη και διαχείριση προηγμένων Διατραπεζικών Συστημάτων Πληρωμών, τα οποία συμβάλλουν:

- Στον εκσυγχρονισμό των συναλλαγών
- Στη μείωση χρήσης μετρητών
- Στην αποφυγή ληστειών
- Στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών
- Στη μείωση του κόστους προς όφελος του κοινού, των επιχειρήσεων, των Τραπεζών και του Δημοσίου.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η Εταιρεία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, την προεδρία του οποίου ασκεί Υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, ενώ συμμετέχουν σ' αυτό Υποδιοικητές και Γενικοί Διευθυντές εννέα τραπεζών, που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα του τραπεζικού χώρου και αντιπροσωπεύουν πάνω από το 90% της τραπεζικής αγοράς. Συμμετέχει, επίσης, ο Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας και ο Γενικός Γραμματέας της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

Τα διατραπεζικά συστήματα πληρωμών της ΔΙΑΣ

ΕΥΡΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Τα Συστήματα Πληρωμών της ΔΙΑΣ Α.Ε. χρησιμοποιούνται για πληρωμές, κυρίως μικρής αξίας (retail συναλλαγές), που καλύπτουν κατά βάση συναλλαγές με κάρτες, δοσοληψίες πληρωμής των υποχρεώσεων των επιχειρήσεων και του Δημοσίου (μισθοί, συντάξεις κ.λ.π.) καθώς

και εισπράξεις των απαιτήσεών τους (από παροχή υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας, ενέργειας, ύδρευσης, από απαιτήσεις φόρων) κ.λ.π.

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ / ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Τα συστήματα της ΔΙΑΣ Α.Ε. ως net συστήματα πληρωμών, προβαίνουν σε εκκαθάριση των συναλλαγών και συμψηφισμό στο τέλος της εργάσιμης ημέρας. Τα αποτελέσματα του συμψηφισμού διαβιβάζονται μέσω του συστήματος TARGET στην Τράπεζα της Ελλάδος για αυθημερόν συνολικό διακανονισμό.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Τα συστήματα της ΔΙΑΣ Α.Ε. έχουν χαρακτηριστεί ως συστήματα χαμηλού συστημικού κινδύνου και ως εκ τούτου έχουν ληφθεί τα προβλεπόμενα μέτρα διαχείρισης ανάλογου κινδύνου, όπως καθορισμός ορίων αξίας για κάθε σύστημα σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητές του. Πέραν όμως αυτών, πληρούνται επίσης ορισμένες από τις "Βασικές Αρχές για τα Συστημικώς Σημαντικά Συστήματα Πληρωμών" που έχει θεσπίσει η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών.

Ο διακανονισμός γίνεται αυθημερόν στην Τράπεζα της Ελλάδος. Ο συμψηφισμός καθίσταται οριστικός μετά το διακανονισμό του. Η εντολή για εκτέλεση του συμψηφισμού καθίσταται ανέκκλητη από την εισαγωγή της στο σύστημα TARGET.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Τα μηνύματα που χρησιμοποιούνται είναι είτε on line real time, είτε file transfer (batch), ανάλογα με την τεχνολογική υποδομή και τις απαιτήσεις κάθε συστήματος.

Χρησιμοποιούμενα πρότυπα:

Τα πρότυπα σύνταξης των μηνυμάτων είναι παραπλήσια των προτύπων SWIFT και ISO και έχουν συνταχθεί για να καλύπτουν τις ανάγκες της ΔΙΑΣ Α.Ε. και των τραπεζών.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ (αρχείων και μηνυμάτων)

Τα αρχεία και τα μηνύματα που ανταλλάσσονται μέσω συστημάτων είναι κρυπτογραφημένα και πιστοποιημένα με βάση τα διεθνή πρότυπα ISO.

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΔΙΑΛΕΙΠΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Η ΔΙΑΣ Α.Ε. εξασφαλίζει την αδιάλειπτη λειτουργία της, σε περίπτωση καταστροφικού γεγονότος, μέσω Κέντρου Αποκατάστασης Εφαρμογών, που είναι εγκατεστημένο σε άλλη Τράπεζα, επιλεγμένη για να καλύπτει τις ειδικές ανάγκες των συστημάτων. Χρησιμοποιείται η μέθοδος mirroring, σύμφωνα με την οποία σε πραγματικό χρόνο (real time) κάθε κίνηση των συστημάτων της ΔΙΑΣ Α.Ε. αποτυπώνεται και στο εφεδρικό κέντρο της.

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

Η ΔΙΑΣ Α.Ε. συνδέεται ηλεκτρονικά με όλες τις τράπεζες, την Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς επίσης και με ορισμένους φορείς και επιχειρήσεις, πελάτες των τραπεζών.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΕΛΑΤΩΝ

Στη διάθεση των χρηστών της ΔΙΑΣ Α.Ε. βρίσκεται το Γραφείο Εξυπηρέτησης Πελατών, το οποίο λειτουργεί σύμφωνα με τις ανάγκες των Συστημάτων της.

ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Για όλα τα συστήματα προβλέπεται διαδικασία διαχείρισης αμφισβητήσεων και επίλυσης διαφορών. Κάθε διαφορά, που δεν μπορεί να διευθετηθεί φιλικώς μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, εισάγεται στη Διαιτητική Επιτροπή Επίλυσης Διαφορών.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΦΥΛΑΞΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Τα συστήματα της εταιρείας παρέχουν την απαραίτητη πληροφόρηση στα συμμετέχοντα μέλη. Η φύλαξη ιστορικών δεδομένων εξασφαλίζεται σύμφωνα με τις ανάγκες των συστημάτων και τις απαιτήσεις του νόμου.

ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΣ

1. Διατραπεζικό Σύστημα Συμψηφισμού Επιταγών (DIASCHEQUE)

Το Σύστημα αφορά στον Ηλεκτρονικό Συμψηφισμό των επιταγών σε ευρώ, που αγοράζουν οι τράπεζες.

Σκοπός του Συστήματος είναι ο αυθημερόν ηλεκτρονικός συμψηφισμός των επιταγών, που αγοράζει μια τράπεζα και σύρονται σε βάρος των άλλων τραπεζών και ο αυθημερόν διακανονισμός τους στην Τράπεζα της Ελλάδος, με τα ποσά που προκύπτουν από την εκκαθάριση των επιταγών.

Το DIASCHEQUE λειτουργεί με την αρχή του check truncation, σύμφωνα με την οποία το τραπεζικό κατάστημα αγοράς της επιταγής δεν διακινεί περαιτέρω το σώμα της επιταγής, αλλά αποστέλλει στη ΔΙΑΣ Α.Ε., μέσω του ηλεκτρονικού κέντρου της τράπεζάς του, ηλεκτρονικό μήνυμα με τα στοιχεία της (αριθμό λογαριασμού, αριθμό επιταγής, ποσό, και ημερομηνία έκδοσης).

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Η μη φυσική διακίνηση της επιταγής
- Η μείωση του λειτουργικού κόστους
- Η αυθημερόν χρέωση του λογαριασμού του εκδότη
- Ο αυθημερόν συμψηφισμός
- Η μείωση του πιστωτικού κινδύνου
- Η μείωση του κόστους χρήματος

2. Διατραπεζικό Σύστημα Πληρωμής Αποδοχών και λοιπών Υποχρεώσεων (DIASPAY)

Το Σύστημα εξυπηρετεί μαζικές πληρωμές Φορέων και Επιχειρήσεων, όπως πληρωμή μισθών, συντάξεων, μερισμάτων, επιδομάτων κ.λ.π.

Σκοπός του συστήματος είναι να προσφέρει τη δυνατότητα σε κάθε φορέα (Δημόσιο, ευρύτερο Δημόσιο, Επιχείρηση, Οργανισμό) να διενεργεί μαζικά, πληρωμές προς τρίτους (πληρωμή μισθών, συντάξεων, μερισμάτων, επιδομάτων κ.λ.π.) με πίστωση των λογαριασμών των δικαιούχων σε οποιαδήποτε τράπεζα επιθυμεί ο δικαιούχος.

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Για τους φορείς και τις επιχειρήσεις

- Η απλούστευση των διαδικασιών πληρωμής
- Η αυτοματοποίηση των εργασιών
- Η κατάργηση της μεταφοράς μετρητών
- Ο αποκλεισμός των ληστειών

- Η μείωση του λειτουργικού κόστους

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Για τους δικαιούχους

- Η ευχέρεια επιλογής της τράπεζας, με την οποία επιθυμούν να συνεργάζονται
- Η αποφυγή συνωστισμού και ταλαιπωρίας
- Η άμεση πίστωση των χρημάτων τους σε έντοκο λογαριασμό
- Η δυνατότητα μερικής ή ολικής ανάληψης των χρημάτων τους από τα ΑΤΜ των τραπεζών καθ' όλο το 24ωρο

3. Διατραπεζικό Σύστημα Κίνησης Κεφαλαίων (DIASTRANSFER)

Σκοπός του Συστήματος είναι να εξυπηρετεί εντολές πελατείας των τραπεζών για τη μεταφορά κεφαλαίων από την τράπεζα του εντολέα στην τράπεζα του δικαιούχου, για πίστωση λογαριασμού ή πληρωμή σε μετρητά. Εντολείς και δικαιούχοι μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα του Δημόσιου ή Ιδιωτικού τομέα.

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Ασφάλεια, ταχύτητα και αποφυγή ταλαιπωρίας
- Αυθημερόν πίστωση του λογαριασμού του δικαιούχου της εντολής ή το αργότερο την επομένη της επίδοσης
- Μείωση του λειτουργικού κόστους
- Μείωση του κόστους χρήματος
- Καλύτερη διαχείριση των διαθεσίμων από τον εντολέα, το δικαιούχο και τις τράπεζες

4. Διατραπεζικό Σύστημα Διασύνδεσης ΑΤΜ (DIASATM)

Το Σύστημα DIASATM διασυνδέει τα δίκτυα των ΑΤΜ όλων των τραπεζών με σκοπό να προσφέρει στους καταθέτες των τραπεζών τη δυνατότητα να αναλαμβάνουν μετρητά από οποιοδήποτε ΑΤΜ, οποιασδήποτε τράπεζας, με τη χρήση της κάρτας τους και του προσωπικού κωδικού τους αριθμού.

Μέσω του Συστήματος είναι δυνατή:

- Ανάλυση μετρητών (μέχρι του ποσού των 600 ευρώ ημερησίως)
- Ερώτηση υπολοίπου

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Ανάλυση χρημάτων από οποιαδήποτε τράπεζα
- Ανάλυση χρημάτων σε οποιαδήποτε περιοχή στην οποία υπάρχει έστω και ένα ΑΤΜ τράπεζας
- Ανάλυση χρημάτων καθ' όλο το 24ωρο
- Κέρδος χρόνου

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΤΜ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Η ΔΙΑΣ Α.Ε. παρέχει λειτουργική υποστήριξη και διαχείριση του δικτύου των ΑΤΜ όσων τραπεζών το επιθυμούν.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται στην εξυπηρετούμενη τράπεζα από τη ΔΙΑΣ Α.Ε. είναι:

- Ανάλυση μετρητών
- Ερώτηση υπολοίπου
- Κατάθεση σε λογαριασμό
- Μεταφορές μεταξύ λογαριασμών

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Δυνατότητα ανάπτυξης δικτύου ΑΤΜ από οποιαδήποτε τράπεζα
- Δυνατότητα συμμετοχής της στο Διατραπεζικό Σύστημα DIASATM
- 24ωρη λειτουργία

5. Διατραπεζικό Σύστημα Μαζικών Εισπράξεων (DIASDEBIT)

Το Σύστημα εξυπηρετεί τις μαζικές εισπράξεις των απαιτήσεων των Φορέων και των Επιχειρήσεων με χρέωση των τραπεζικών λογαριασμών των οφειλετών/πελατών τους, ύστερα από εξουσιοδότησή τους.

Σκοπός του Συστήματος είναι να προσφέρει στους Φορείς και στις Επιχειρήσεις τη δυνατότητα μαζικής είσπραξης των απαιτήσεών τους, καθώς επίσης και στους οφειλέτες πελάτες τους τη δυνατότητα να

εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς αυτούς, δίνοντας πάγια ή κατά περίπτωση εντολή πληρωμής στην τράπεζά τους.

Το εύρος των εφαρμογών, που προσφέρει το σύστημα είναι μεγάλο και αφορά στις πληρωμές μαζικών υποχρεώσεων πάσης φύσεως, όπως ηλεκτρισμό, ύδρευση, τηλέφωνο, ασφάλιστρα, πρόστιμα τροχαίας, τέλη κυκλοφορίας κ.λ.π.

Το Σύστημα DIASDEBIT διεκπεραιώνει δύο κατηγορίες εντολών:

1. Εντολή Αμεσης Χρέωσης, με την οποία ο εντολέας - πελάτης δίνει στην τράπεζά του πάγια εντολή χρέωσης του λογαριασμού του, για ημερομηνίες και ποσά, που θα προσδιορίζονται κάθε φορά από τον δικαιούχο Οργανισμό.
2. Εντολή Πληρωμής, με την οποία ο εντολέας δίνει κατά περίπτωση - ad hoc - εντολή στην τράπεζά του να χρεώσει το λογαριασμό του, προκειμένου να εξοφλήσει συγκεκριμένη υποχρέωση προς τον Οργανισμό.

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Για τον καταναλωτή:

- Αποφυγή μετακίνησης, συνωστισμού και ταλαιπωρίας
- Ταχύτητα και ποιότητα εξυπηρέτησης
- Βεβαιότητα πληρωμής
- Οικονομικότερος τρόπος πληρωμής

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Για τον Οργανισμό:

- Καλύτερος προγραμματισμός εισπράξεων και διαχείριση των διαθεσίμων
- Μείωση κόστους είσπραξης απαιτήσεων
- Τυποποίηση και εκσυγχρονισμός των διαδικασιών είσπραξης
- Εξυπηρέτηση πελατών του

6. Διατραπεζικό Σύστημα Πληρωμής Υποχρεώσεων μέσω POS (DIASPOS)

Σκοπός του Συστήματος είναι να προσφέρει τη δυνατότητα στους συναλλασσόμενους να εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς επιχειρήσεις ή φορείς για αγορά προϊόντων και υπηρεσιών με χρήση πιστωτικής ή χρεωστικής κάρτας, μέσω μηχανημάτων EFT/POS ιδιοκτησίας της ΔΙΑΣ Α.Ε., που είναι εγκατεστημένα στους χώρους συναλλαγής.

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ Για τον καταναλωτή:

- Αποδέσμευση από μεταφορά μετρητών
- Ασφάλεια και ευκολία πληρωμής
- Πιστωτική διευκόλυνση

ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Για τους φορείς:

- Αποφυγή διαχείρισης μετρητών
- Μείωση λειτουργικού κόστους
- Μείωση του κόστους χρήματος

7. DIAS-DRS

Διατραπεζικό Σύστημα Ανάκτησης Εφεδρικών Μηχανογραφικών Υπηρεσιών

Η ΔΙΑΣ σε συνεργασία με εξειδικευμένη εταιρεία του εξωτερικού, διαθέτει την κατάλληλη υποδομή για την λειτουργία Κέντρου Εφεδρικών Μηχανογραφικών Υπηρεσιών, προς τις τράπεζες που διαθέτουν συγγενές μηχανογραφικό περιβάλλον.

Σκοπός της υπηρεσίας αυτής είναι η άμεση αποκατάσταση των κρίσιμων μηχανογραφικών συστημάτων της εξυπηρετούμενης τράπεζας μετά την επέλευση ενός καταστροφικού γεγονότος στο Μηχανογραφικό της Κέντρο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

www.hba.gr/ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΣ

7. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Ευέλικτα χορηγητικά προϊόντα για τους ιδιώτες

Το βασικό χαρακτηριστικό των νέων υπηρεσιών που προσφέρουν οι τράπεζες είναι η ευελιξία την οποία παρέχουν στο δανειολήπτη (επιχείρηση ή ιδιώτη) να επιλέγει το προϊόν που ταιριάζει καλύτερα στις ανάγκες του, αυξάνοντας έτσι – μέσω της διευρυμένης δυνατότητας επιλογών – την ευημερία του.

Η επέκταση της καταναλωτικής πίστης επιτρέπει στα νοικοκυριά να αποκτήσουν με μεγαλύτερη ευκολία, είτε μέσω πιστωτικής κάρτας είτε μέσω δανείου, διαρκή καταναλωτικά αγαθά, κατανέμοντας σε μεγάλο χρονικό διάστημα τις δαπάνες για την αγορά των προϊόντων αυτών, χωρίς να πρέπει να έχουν αποταμιεύσει εκ των προτέρων το συνολικό ποσό που απαιτείται.

Οι Έλληνες καταναλωτές είναι σήμερα εφοδιασμένοι με πάνω από 5 εκατομμύρια πιστωτικές κάρτες με μεγάλα όρια αγορών και πιστώσεων, αποφεύγοντας έτσι την εξάρτησή τους από δανεισμό εκτός του τραπεζικού συστήματος με πολύ υψηλότερα επιτόκια. Η αξία των συναλλαγών μέσω των πιστωτικών καρτών ανέρχεται σε περίπου 5% του ΑΕΠ. Ωφελημένοι από την “εξάπλωση” των πιστωτικών καρτών είναι και οι δεκάδες χιλιάδες ιδιοκτήτες καταστημάτων που δέχονται τις κάρτες αυτές, οι οποίες τονώνουν τη ζήτηση για τα προϊόντα τους. Τα “ανοιχτά δάνεια” πάλι δίνουν στα νοικοκυριά ένα μαξιλάρι για να καλύψουν τις ανάγκες τους οποιαδήποτε στιγμή και αν προκύψουν, χωρίς να υποχρεούνται σε άμεση αποπληρωμή του δανείου.

Πέρα από τα καταναλωτικά αγαθά όμως οι τράπεζες έχουν καταφέρει να κάνουν ακόμη και την αγορά σπιτιού εύκολη υπόθεση για όλους. Η διαδικασία για τη σύναψη στεγαστικού δανείου έχει απλουστευτεί σημαντικά και τα διαθέσιμα προϊόντα στεγαστικής πίστης έχουν εμπλουτιστεί.

>> Η έγκριση ενός στεγαστικού δανείου γίνεται πια μέσα σε λίγες ημέρες, αντί για μήνες που απαιτούνταν παλιότερα, διευκολύνοντας τους πελάτες να αγοράσουν την κατοικία της επιλογής τους. Ταυτόχρονα, οι τράπεζες είναι τώρα σε θέση να προσφέρουν και άλλες υπηρεσίες που απαιτούνται κατά την αγορά ενός σπιτιού (π.χ.νομικός έλεγχος των τίτλων, εκτιμήσεις).

>> Ο αριθμός των εναλλακτικών στεγαστικών δανείων έχει αυξηθεί σημαντικά. Υπάρχουν τώρα δάνεια με σταθερό επιτόκιο διάρκειας μέχρι και 30 ετών για όσους επιθυμούν την ασφάλεια του σταθερού επιτοκίου, που τους προφυλάσσει από αυξήσεις επιτοκίων σε πιθανή μεταβολή των μακροοικονομικών συνθηκών. Παράλληλα, υπάρχουν δάνεια με ιδιαίτερα χαμηλό επιτόκιο για το πρώτο έτος, κατά το οποίο οι νέοι ιδιοκτήτες αντιμετωπίζουν αυξημένες δαπάνες. Επιπλέον, οι τράπεζες προσφέρουν μαζί με τα στεγαστικά δάνεια ασφαλιστική κάλυψη για το ενδεχόμενο κλοπής ή πυρκαγιάς, καθώς και για την αποπληρωμή του δανείου σε περίπτωση που ο δανειολήπτης δεν μπορεί πια να εργαστεί.

Νέα αποταμιευτικά προϊόντα για τους ιδιώτες

Τώρα πια οι καταθέσεις ταμιευτηρίου αποτελούν ένα μόνο από τα δεκάδες αποταμιευτικά προϊόντα που προσφέρουν οι τράπεζες. Οι συμφωνίες επαναγοράς (repot), οι καταθέσεις προθεσμίας, οι καταθέσεις εγγυημένου κεφαλαίου, τα αμοιβαία κεφάλαια, καθώς και ορισμένα τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα αποτελούν παραδείγματα μακροπρόθεσμων τραπεζικών αποταμιευτικών προϊόντων. Στο σημερινό περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων, υπάρχει η δυνατότητα επιλογής μεταξύ προϊόντων που προσφέρουν εναλλακτικούς συνδυασμούς αποδόσεων και ανάληψης κινδύνων.

Τα προϊόντα εγγυημένου κεφαλαίου και τα τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα αποτελούν τις τελευταίες προσθήκες στα προϊόντα των τραπεζών. Τα προϊόντα εγγυημένου κεφαλαίου έχουν συσταθεί για να εξασφαλίσουν στον αποταμιευτή το αρχικό του κεφάλαιο, σε μια εποχή όπου έχουν δημιουργηθεί μεγάλες υποαξίες, ενώ πρόσθετες αποδόσεις εξαρτώνται από την πορεία του νομίσματος ή του χρηματιστηριακού δείκτη, με τα οποία είναι συνδεδεμένο το συγκεκριμένο προϊόν. Το ότι οι αποταμιευτές αναζητούσαν τέτοιου είδους προϊόντα φαίνεται από τη ζήτηση που έχει σημειωθεί για αυτά. Τα τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα, εξάλλου, συνδυάζουν χαρακτηριστικά ενός καταθετικού προϊόντος μεγάλης διάρκειας με εκείνα ενός ασφαλιστικού προϊόντος και ταιριάζουν ιδιαίτερα σε όσους θέλουν να αποταμιεύσουν τώρα για να έχουν μια πρόσθετη πηγή εισοδήματος μαζί με τη σύνταξή τους. Ο αποταμιευτής στο τέλος μιας περιόδου, συνήθως πάνω από 10 έτη, λαμβάνει το αρχικά κατατεθειμένο ποσό προσαυξημένο με τους τόκους είτε με τη μορφή εφάπαξ πληρωμής είτε με τη μορφή μηνιαίων καταβολών.

Καλύτερη εξυπηρέτηση και για τις επιχειρήσεις

Την ίδια ευελιξία που προσφέρουν οι τράπεζες στα νοικοκυριά προσφέρουν και στις επιχειρήσεις. Πιο σημαντικά όμως, οι τράπεζες προσφέρουν στις επιχειρήσεις συνολική εξυπηρέτηση, παρέχοντάς τους έτσι ουσιαστική υποστήριξη. Τα τραπεζικά προϊόντα μπορούν να καλύψουν τόσο τις μακροχρόνιες ανάγκες των επιχειρήσεων σε κεφαλαιουχικό εξοπλισμό όσο και τις πολύ βραχυχρόνιες ανάγκες σε ρευστότητα.

>> Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν τη ραχοκοκκαλιά της ελληνικής οικονομίας και για το λόγο αυτό η καλή συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων αυτών και των τραπεζών είναι επωφελής για όλους. Για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις οι τράπεζες είναι συχνά οι μόνες πηγές άντλησης κεφαλαίων. Μέχρι πρόσφατα όμως ο τραπεζικός δανεισμός γι' αυτές ήταν σε αρκετές περιπτώσεις απαγορευτικός γιατί, μεταξύ άλλων, επιβάρυνε τη ρευστότητα της επιχείρησης. Τώρα, τόσο λόγω της μείωσης του κόστους χρηματοδότησης, όσο και μέσω των νέων διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις μπορούν να “δανειστούν” χωρίς υπέρμετρη επιβάρυνση της ρευστότητάς τους. Τα προϊόντα χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) τους επιτρέπουν να αποκτήσουν διαρκή αγαθά που αποσβένονται γρήγορα (π.χ. αυτοκίνητα, ηλεκτρονικούς υπολογιστές) με σταδιακή αποπληρωμή, χωρίς να περιορίζουν τη ρευστότητά τους. Ταυτόχρονα, μέσω των προϊόντων πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring), οι επιχειρήσεις μπορούν να προεξοφλούν τα έσοδά τους, ικανοποιώντας έτσι την ανάγκη για ρευστότητα, χωρίς προσφυγή σε τραπεζικό δανεισμό. Μια πρόσθετη σημαντική υπηρεσία που προσφέρουν τώρα οι τράπεζες στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι η μεσολάβηση “εκ μέρους” τους για την εξασφάλιση πόρων από το Τέταρτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Δ' ΚΠΣ). Η πρόσβαση στους πόρους αυτούς δεν είναι εύκολη υπόθεση για αρκετές μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν έχουν την απαραίτητη τεχνογνωσία. Για το λόγο αυτό οι τράπεζες έχουν αναλάβει να λειτουργούν ως “ενδιάμεσος φορέας” ανάμεσα στη διαχειριστική αρχή και αυτές τις επιχειρήσεις.

>> Και για τις μεγάλες επιχειρήσεις όμως η εξυπηρέτηση που προσφέρουν οι τράπεζες έχει αισθητή βελτίωση. Η βελτίωση αυτή φαίνεται τόσο από την απλοποίηση των διαδικασιών στις συναλλαγές των επιχειρήσεων με τις τράπεζες, όσο και από την εισαγωγή διευρυμένων δυνατοτήτων για δανεισμό. Στο παρελθόν ακόμη και οι μεγάλες επιχειρήσεις αντιμετώπιζαν σε αρκετές περιπτώσεις περιορισμούς στα ποσά που μπορούσαν να δανειστούν από τις τράπεζες.

Οι τράπεζες ήταν συχνά αρνητικές σε περιπτώσεις που υπήρχαν αιτήματα για δανεισμό μεγάλων ποσών, εφόσον δεν μπορούσαν να αναλάβουν τον κίνδυνο. Μέσω των κοινοπρακτικών δανείων, που πρόσφατα εισήγαγαν οι τράπεζες, οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν να δανειστούν μεγάλα ποσά απαραίτητα για την αγορά παγίων, αφού τώρα ο κίνδυνος μπορεί να μοιραστεί μεταξύ τραπεζών.

Οι τράπεζες δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη άλλων κλάδων της Ελληνικής Οικονομίας

Οι νέες υπηρεσίες που προσφέρουν οι τράπεζες, κυρίως όσον αφορά στα εναλλακτικά δίκτυα διανομής (π.χ. τηλεφωνική τραπεζική, τραπεζική μέσω του διαδικτύου), έχουν δημιουργήσει την απαραίτητη ζήτηση για την ανάπτυξη άλλων κλάδων της οικονομίας. Δύο από τους κλάδους που επωφελήθηκαν από τον εκσυγχρονισμό των τραπεζών είναι οι κλάδοι της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών (σταθερής και κινητής τηλεφωνίας). Η αυξημένη ζήτηση για μηχανολογικό εξοπλισμό από τις τράπεζες, επέτρεψε και στους δύο κλάδους να επωφεληθούν από οικονομίες κλίμακας. Επιπλέον, οι τράπεζες σε συνεργασία με τον κλάδο των τηλεπικοινωνιών προσφέρουν νέες υπηρεσίες, που απαιτούν τη συνεργασία των δύο κλάδων (τραπεζική μέσω διαδικτύου και τηλεφωνική τραπεζική).

Ταυτόχρονα, η βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρουν οι τράπεζες είχαν ως αποτέλεσμα τη στροφή άλλων κλάδων στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα, όπως π.χ. ο ναυτιλιακός, που παραδοσιακά χρησιμοποιούσε χρηματοπιστωτικές εταιρείες του εξωτερικού, μολονότι οι περισσότερες ναυτιλιακές επιχειρήσεις είναι ελληνικές. Η βελτίωση της ποιότητας εξυπηρέτησης από τις ελληνικές τράπεζες, καθώς και η δυνατότητα σύναψης κοινοπρακτικών δανείων, είχε ως αποτέλεσμα οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις να στραφούν σε ελληνικές τράπεζες και να αποφασίσουν τη σταδιακή επαναφορά των δραστηριοτήτων τους στην Ελλάδα.

Οι τράπεζες πρωτοπορούν στη διεθνοποίηση της οικονομίας

Τα τελευταία χρόνια οι ελληνικές τράπεζες, στην προσπάθειά τους να αξιοποιήσουν τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από τη λειτουργία σε μια αναπτυσσόμενη αγορά 55 εκατομμυρίων πολιτών, επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους και στις αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και ιδιαίτερα στις αγορές των βαλκανικών χωρών. Αξιοσημείωτο είναι ότι στο διάστημα 1990-2002 οι ελληνικές τράπεζες επένδυσαν 550 εκατομμύρια ευρώ για την επέκτασή τους στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Οι ελληνικές τράπεζες προσφέρουν σημαντική υποστήριξη στις

ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιοχή αυτή, ενώ αποκτούν ταυτόχρονα σημαντικό ρόλο στις τοπικές αγορές ιδιωτών και επιχειρήσεων. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται ο διεθνής χαρακτήρας των ελληνικών τραπεζών, τίθενται οι προοπτικές για τη διεύρυνση των πηγών εισροής άδηλων πόρων στη χώρα, και δίνεται ώθηση στην ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών.

Οι τράπεζες προωθούν τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων

Μέσω της παροχής φτηνής και σταθερής χρηματοδότησης για κεφάλαιο κίνησης και επενδύσεις, οι τράπεζες προσφέρουν στις ελληνικές επιχειρήσεις ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, που μέχρι τώρα απολάμβαναν μόνο οι επιχειρήσεις στις άλλες χώρες της Ευρωζώνης. Ωστόσο μια άλλη, λιγότερο προφανής επίδραση της μεσολάβησης του τραπεζικού συστήματος στη λειτουργία των επιχειρήσεων είναι η έμμεση αύξηση της αποδοτικότητάς τους. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω των απαιτήσεων για πληροφόρηση, που επιβάλλουν οι τράπεζες στους υποψήφιους δανειολήπτες. Οι δανειολήπτες αναγκάζονται με τον τρόπο αυτό να αλλάξουν νοοτροπία και πρακτικές, με άλλα λόγια να εκσυγχρονίσουν τον τρόπο λειτουργίας τους. Ας σημειωθεί ότι το βάρος της πιστοληπτικής αξιολόγησης των επιχειρήσεων έχει μετατεθεί τα τελευταία χρόνια από την ύπαρξη επαρκών εμπράγματων εξασφαλίσεων (ενέχυρο, υποθήκη) στην “ποιότητα” των οικονομικών τους στοιχείων. Στη νέα αυτή φιλοσοφία εξασφάλισης της αποπληρωμής ενός δανείου αποσκοπεί και η εισαγωγή σύγχρονων διαδικασιών αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών, οι οποίες βασίζονται στην αξιολόγηση των ταμειακών τους ροών και τη σταθερότητα των εισοδημάτων τους.

Οι τράπεζες, προκειμένου να αξιολογήσουν πλέον την πιστοληπτική ικανότητα των επιχειρήσεων:

- >> δίνουν έμφαση στην επαρκή ρευστότητα και την υγιή κερδοφορία τους,
- >> ζητούν τη γνωστοποίηση της στρατηγικής τους και την ύπαρξη επιχειρηματικού σχεδίου (business plan),
- >> απαιτούν μεγαλύτερη διαφάνεια στα οικονομικά στοιχεία τους και γενικά στην πληροφόρηση “προς τρίτους”.

Τα οφέλη για το σύνολο της οικονομίας από τη διαδικασία εξορθολογισμού και εξυγίανσης είναι ανυπολόγιστα.

Οι τράπεζες γίνονται πιο διαφανείς

Οι τράπεζες διαρκώς βελτιώνουν την ενημέρωση των καταναλωτών, ιδιωτών και επιχειρήσεων για τα προϊόντα τους, ενισχύοντας έτσι τη διαφάνεια των συναλλαγών. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι:

>> Όλες οι ελληνικές τράπεζες έχουν την υποχρέωση να παρέχουν πλήρη και σαφή ενημέρωση στους πελάτες τους για τους όρους των συμβάσεων που συνάπτουν.

>> Επιπλέον όλες οι ελληνικές τράπεζες έχουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο, όπου περιγράφουν λεπτομερώς τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που διαθέτουν.

Ωστόσο, οι τράπεζες αναγνωρίζουν ότι παρά τις προσπάθειες που κάνουν για τη βελτίωση προϊόντων και υπηρεσιών είναι δυνατόν να υπάρχουν παράπονα από τους πελάτες τους. Για το σκοπό αυτό το 1999 θεσπίστηκε, από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, ο θεσμός του Τραπεζικού Μεσολαβητή ως ανεξάρτητος θεσμός για τη δίκαιη, αμερόληπτη και με διαφανείς διαδικασίες εξέταση των διαφορών των ιδιωτών συναλλασσομένων με τις τράπεζες, με στόχο τη φιλική διευθέτησή τους σε σύντομο χρόνο. Τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχουν οι τράπεζες πιστοποιούν οι ίδιοι οι πελάτες των τραπεζών. Σε έρευνα που έγινε το 2002 για λογαριασμό της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, το 35% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι οι υπηρεσίες των τραπεζών τα 2-3 τελευταία χρόνια έχουν βελτιωθεί.

Κοινωνική προσφορά των τραπεζών

Όλοι οι φορείς μιας κοινωνίας και μιας οικονομίας έχουν την υποχρέωση να στηρίζουν την ομαλή κοινωνική ζωή και την πρόοδο της κοινωνίας. Οι ελληνικές τράπεζες, όχι μόνο αναγνωρίζουν την υποχρέωσή τους αυτή, αλλά ανταποκρίνονται ουσιαστικά στην κοινωνική ευθύνη, την οποία έχουν. Ως ένας από τους μεγαλύτερους εργοδότες της χώρας, απασχολώντας περίπου 60 χιλιάδες άτομα, προσφέρουν πλήθος παροχών στους δικούς τους εργαζομένους. Το κοινωνικό τους έργο όμως είναι πολύ ευρύτερο. Η υποστήριξη που παρέχουν δεν αφορά μόνο σε έκτακτες περιπτώσεις, όπως στην υποστήριξη των σεισμοπλήκτων με 6 εκατ. ευρώ μετά το σεισμό της Αθήνας το 1999, αλλά είναι διαρκής. Οι τράπεζες μόνο μέσα στο 2001 έδωσαν περίπου 10 εκατ. ευρώ με σκοπό:

>> να υποστηρίξουν ενεργά, μέσω των χορηγιών τους, ομάδες του πληθυσμού, οι οποίες έχουν ανάγκη οικονομικής βοήθειας,

>> να ενισχύσουν προγράμματα τοπικών φορέων που έχουν ως αντικείμενο την παιδική μέριμνα και την υγεία,

>> να στηρίξουν ερευνητικά προγράμματα,

- >> να φροντίσουν για τη διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και να υποστηρίξουν πολιτιστικές εκδηλώσεις σε όλους τους τομείς,
- >> να μειώσουν την επιβάρυνση του περιβάλλοντος από τις δικές τους εργασίες, χρηματοδοτώντας προγράμματα προστασίας του περιβάλλοντος και παραγωγής εναλλακτικών μορφών ενέργειας,
- >> να συνεισφέρουν στη χρηματοδότηση αθλητικών ομάδων και εκδηλώσεων-γεγονότων.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η είσοδος μας στην Ευρωζώνη αποτελεί πρόκληση για την ελληνική οικονομία. Η χώρα μας καλείται τώρα να αντιμετωπίσει επί ίσοις όροις τον ανταγωνισμό με τις άλλες χώρες της Ευρωζώνης και να φτάσει το βιοτικό επίπεδό τους. Όλοι οι φορείς της οικονομίας πρέπει να συμβάλουν στην προσπάθεια αυτή, υιοθετώντας διεθνή πρότυπα καλής διαχείρισης. Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα είναι ομολογουμένως ο κλάδος, ο οποίος έχει καλύψει το μεγαλύτερο έδαφος προς αυτή την κατεύθυνση. Το επίτευγμα αυτό είναι σημαντικό τόσο από μόνο του όσο και, κυρίως, λόγω του νευραλγικού ρόλου που παίζει ο κλάδος στην ανάπτυξη.

Τα τελευταία χρόνια, μετά και από τη ριζική αναδιάρθρωσή του, ο τραπεζικός κλάδος συμβάλλει ουσιαστικά στην πορεία ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου όλων μας, προσφέροντας σημαντικά επιτεύγματα όπως:

1. Προσφέρει τώρα περισσότερα και καλύτερης ποιότητας προϊόντα και υπηρεσίες.
2. Έχει βελτιώσει την παραγωγικότητά του μέσω επενδύσεων σε υψηλή τεχνολογία και σε ανθρώπινο κεφάλαιο.
3. Έχει μειώσει σημαντικά το κόστος χρηματοδότησης για επιχειρήσεις και νοικοκυριά.
4. Δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη άλλων κλάδων της ελληνικής οικονομίας.
5. Πρωτοπορεί στη διεθνοποίηση της ελληνικής οικονομίας.
6. Προωθεί τον εκσυγχρονισμό των ελληνικών επιχειρήσεων.
7. Ανταποκρίνεται ουσιαστικά στην κοινωνική ευθύνη, την οποία έχει.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ – <http://www.bankofgreece.gr>
2. ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ – <http://www.hba.gr>
3. ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. – <http://www.teiresias.gr>
4. ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΣ
5. ΤΡΑΠΕΖΑ ΕFG-EUROBANK – <http://www.eurobank.gr>
6. Κ. ΚΩΣΤΗΣ – Β. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΣ, Οι τράπεζες στην Ελλάδα (1898-1928), Ε.Ε.Τ. ΑΘΗΝΑ 1988, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ
7. ΥΟΟΝ S. PARK – JACK ZWICK, Διεθνής Τραπεζική Θεωρία και Πρακτική, Ε.Ε.Τ. ΑΘΗΝΑ 1988, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ
8. ΚΩΣΤΑ ΚΟΚΚΟΜΕΛΗ, Τραπεζικές Υπηρεσίες προς Καταναλωτές(Retail Banking), ΑΘΗΝΑ 1995, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ. Ν. ΣΑΚΚΟΥΑΛ
9. ΜΟΥΡΓΕΛΑ Γ. (1987), Ηλεκτρονική Τραπεζική. Το πρόβλημα της υπογραφής. «Δελτίο» Ε.Ε.Τ., αριθ. 15
10. ΜΠΕΡΝΙΤΣΑ Π. (1985), Σκέψεις και προβληματισμοί για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές. «Δελτίο» Ε.Ε.Τ., αριθ. 5
11. ΣΑΛΜΑ Ν. (1985), Νέες τεχνολογίες και τράπεζες. «Δελτίο» Ε.Ε.Τ. αριθ. 5
12. ΧΑΡΙΣΗ-ΣΤΑΜΟΥ Η. (1984), Η πιστωτική κάρτα. Έκδοση του συγγραφέως, ΑΘΗΝΑ
13. ΤΣΙΧΡΙΝΤΖΗ Α.Κ. (1988), Ο θεσμός της ασφάλισης καταθέσεων. «Δελτίο» Ε.Ε.Τ., αριθ. 20